

Projekt zlepšení environmentálních principů ve vybraném hotelu v České republice

Bc. Tomáš Sochor

Diplomová práce
2022

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav podnikové ekonomiky

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Tomáš Sochor**
Osobní číslo: **M20397**
Studijní program: **N0413A050023 Ekonomika podniku a podnikání**
Specializace: **Podnikání ve službách cestovního ruchu**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Projekt zlepšení environmentálních principů ve vybraném hotelu v České republice**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte literární poznatky vztahující se k hotelnictví a trvale udržitelnému rozvoji.

II. Praktická část

- Provedte analýzu současné situace uplatňování environmentálních principů ve vybraných hotelech v České republice.
- Na základě výsledků provedených analýz navrhnete aplikaci environmentálních principů pro ekologičtější chování vybraného hotelu.
- Projekt podrobte časové, nákladové a rizikové analýze.

Závěr

Rozsah diplomové práce: **cca 70 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- EPLER WOOD, Megan. *Sustainable tourism on a finite planet: environmental, business and policy solutions*. London: Routledge, Taylor & Francis Group, 2017, 328 s. ISBN 978-1-138-21761-4.
- KŘÍŽEK, Felix a Josef NEUFUS. *Moderní hotelový management*. 2. aktualiz. a rozšíř. vyd. Praha: Grada Publishing, 2014, 224 s. ISBN 978-80-247-4835-1.
- PATTERSON, Carol. *Sustainable tourism: business development, operations, and management*. Champaign: Human Kinetics, 2016, 193 s. ISBN 978-1450460033.
- RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada, 2011, 213 s. ISBN 978-80-247-4039-3.
- ZÁVODNÁ, Lucie Sára. *Udržitelný cestovní ruch: principy, certifikace a měření*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015, 107 s. ISBN 978-80-244-4576-2.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Zuzana Vaculčíková, Ph.D.**
Ústav podnikové ekonomiky

Datum zadání diplomové práce: **11. února 2022**
Termín odevzdání diplomové práce: **27. dubna 2022**

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Petr Novák, Ph.D.
garant studijního programu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 27. 4. 2022

Jméno a příjmení: Tomáš Sochor

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Cílem této práce je zlepšit environmentální principy ve vybraném hotelu v České republice. Tato práce je rozdělená do tří hlavních částí, kterými jsou teoretická, analytická a projektová. Teoretická část se zabývá především environmentální udržitelností, dopady cestovního ruchu na životní prostředí a environmentálními principy, a to jak všeobecně v cestovním ruchu, tak konkrétně v ubytovacích zařízeních. Jedna kapitola teoretické části je také zaměřená na hromadné ubytovací zařízení. V analytické části jsou výsledky dotazníkového šetření zaměřeného na využívání environmentálních principů 4*-5* hotelů a dále se zde nachází rozhovor, který byl veden převážně s jedním zaměstnancem hotelu Alexandria. Součástí analytické části je také SWOT analýza, která je zaměřená na environmentální oblast zmíněného hotelu. V projektové části této práce je za účelem zlepšení environmentálních principů představen projekt, který může zlepšit konkrétní environmentální principy v hotelu Alexandria. Projekt je také podroben nákladové, časové a rizikové analýze.

Klíčová slova: udržitelnost, environmentální udržitelnost, environmentální principy, cestovní ruch, hotel

ABSTRACT

The aim of this work is improving the environmental principles in a selected hotel in the Czech Republic. This work is divided into three main parts, which are theoretical, analytical and project. The theoretical part deals mainly with environmental sustainability, the impact of tourism on the environment and environmental principles, both in general in tourism and specifically in accommodation establishments. One chapter of the theoretical part is also focused on collective accommodation establishments. In the analytical part there are the results of a questionnaire survey focused on the use of environmental principles of 4*-5* hotels and there is also an interview, which was conducted mainly with one employee of the hotel Alexandria. The analytical part also includes a SWOT analysis, which is focused on the environmental area of the hotel. In the project part of this work, in order to improve the environmental principles, the project is presented that can improve specific environmental principles in the hotel Alexandria. The project is also subject to cost, time and risk analysis.

Keywords: sustainability, environmental sustainability, environmental principles, tourism, hotel

Rád bych poděkoval vedoucí mé diplomové práce Ing. Zuzaně Vaculčíkové, Ph.D. za její odborné vedení, připomínky, rady a vstřícnost při konzultacích a vypracování mé diplomové práce. Dále děkuji Lukášovi Václavíkovi za poskytnutí potřebných materiálů a softwarové podpory. V neposlední řadě bych rád poděkoval také všem zaměstnancům hotelu Alexandria, kteří mi poskytli jakoukoliv pomoc při zpracování mé diplomové práce. Rád bych poděkoval také rodině a přítelkyni za podporu během mého studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
CÍLE PRÁCE A POUŽITÉ METODY	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ	13
1.1 PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE.....	13
1.2 STRATEGIE V OBLASTI UDRŽITELNÉHO ROZVOJE.....	15
1.2.1 Agenda 2030	15
1.2.2 ČR 2030	17
2 UDRŽITELNOST V CESTOVNÍM RUCHU	18
2.1 VLIV CESTOVNÍHO RUCHU NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	19
2.1.1 Vyčerpávání přírodních zdrojů	20
2.1.2 Znečištění	21
2.1.3 Fyzický vliv.....	24
2.2 MĚŘENÍ UDRŽITELNOSTI V CESTOVNÍM RUCHU	24
2.3 ENVIRONMENTÁLNÍ UDRŽITELNOST V CESTOVNÍM RUCHU.....	25
2.4 ENVIRONMENTÁLNÍ UDRŽITELNOST V UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍCH	26
2.4.1 Snížení energie a šetrnější zdroje	27
2.4.2 Spotřeba vody.....	29
2.4.3 Vytváření a recyklace odpadu	31
2.4.4 Regionální a certifikované potraviny	35
3 HROMADNÁ UBYTOVACÍ ZAŘÍZENÍ	37
3.1 KATEGORIZACE UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ.....	37
3.2 KLASIFIKACE UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ	38
4 ANALYTICKÉ METODY POUŽITÉ V PRÁCI	39
4.1 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	39
4.2 ROZHOVOR.....	39
4.3 SWOT ANALÝZA	40
5 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI.....	41
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	42
6 PŘEDSTAVENÍ ALEXANDRIA**** SPA & WELLNESS	43
7 ANALÝZA SOUČASNÉ SITUACE UPLATŇOVÁNÍ ENVIRONMENTÁLNÍCH PRINCIPŮ VE VYBRANÝCH HOTELECH V ČR	46
7.1 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	46
7.2 ROZHOVOR.....	56
7.3 SWOT ANALÝZA	63

7.3.1	Silné stránky.....	64
7.3.2	Slabé stránky	64
7.3.3	Příležitosti	65
7.3.4	Hrozby.....	66
8	SHRNUTÍ ANALYTICKÉ ČÁSTI	68
9	PROJEKT ZLEPŠENÍ VYBRANÝCH ENVIRONMENTÁLNÍCH PRINCIPŮ V ALEXANDRIA**** SPA & WELLNESS HOTEL	70
9.1	VYMEZENÍ A ODŮVODNĚNÍ PROJEKTU	70
9.2	SOLÁRNÍ PANELY	71
9.2.1	Informace o vybraných scénářích a výběr nejvhodnějšího scénáře	72
9.3	KOŠE NA TŘÍDĚNÝ ODPAD	75
9.4	OSTATNÍ ENVIRONMENTÁLNÍ PRINCIPY	76
9.5	NÁKLADOVÁ ANALÝZA	77
9.5.1	Solární panely.....	77
9.5.2	Koše na tříděný odpad.....	80
9.5.3	Ostatní environmentální principy.....	82
9.6	ČASOVÁ ANALÝZA	87
9.6.1	Solární panely.....	87
9.6.2	Koše na tříděný odpad.....	89
9.6.3	Ostatní environmentální principy.....	90
9.7	RIZIKOVÁ ANALÝZA	91
9.8	ZHODNOCENÍ DOPADŮ A PŘÍNOSŮ PROJEKTU.....	93
	ZÁVĚR	95
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	97
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	109
	SEZNAM OBRÁZKŮ	110
	SEZNAM TABULEK.....	111
	SEZNAM GRAFŮ	112
	SEZNAM PŘÍLOH.....	113

ÚVOD

Životní úroveň obyvatelstva je stále na vyšší úrovni, lidé mají více volného času, a díky tomu roste i počet příjezdů po celém světě. Ačkoliv cestovní ruch během posledních dvou let zažil mírný útlum, vzhledem k neočekávaným situacím, které během této doby nastaly, stále se jedná o odvětví, které dlouhodobě rapidně roste. Ovšem rostoucí trend cestovního ruchu s sebou přináší také svou stinnou stránku. Jedná se oblast, která má obrovský dopad na životní prostředí. Návštěvníci využívají dopravní prostředky, které je přemístí z jejich domovů do vybraných destinací, přičemž je na delší vzdálenosti využita především letecká doprava. Po celém světě jsou stavěny hotely a velká letoviště určená pro tyto návštěvníky. Během svého pobytu návštěvníci využívají místní zdroje jako je energie, voda, jídlo atd. a zároveň produkují odpad, který může mít dopad na fyzický vzhled krajiny. Všechny tyto aktivity mají negativní dopad na životní prostředí, ať už se jedná o znečištění ovzduší, vody, degradaci krajiny aj., proto je nutné, aby byl tento negativní dopad snižován pomocí environmentálních principů daných subjekty v cestovním ruchu. Projektová část práce se proto zaměřuje na zlepšení těchto principů ve vybraném hotelu.

Práce je rozdělena na tři části, tedy na část teoretickou, analytickou a projektovou. V rámci teoretické části jsou představeny teoretické poznatky týkající se trvale udržitelného rozvoje, udržitelnosti v cestovním ruchu a poslední kapitola se zabývá hromadnými ubytovacími zařízeními. Kapitola udržitelnost v cestovním ruchu zahrnuje vlivy cestovního ruchu, které mají dopad na životní prostředí, měření udržitelnosti, environmentální udržitelnost v cestovním ruchu a dále podkapitolu environmentální udržitelnost v ubytovacích zařízeních, která obsahuje několik environmentálních principů, které hotely mohou využívat, aby snížily svůj dopad na životní prostředí.

V rámci analýzy je zjišťován současný stav uplatňování environmentálních principů v 4*-5* hotelech nacházejících se v České republice pomocí dotazníkového šetření. Pro analýzu současného stavu zmíněných principů vybraného hotelu, kterým je ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel, který je součástí Lázní Luhačovice a. s., je zvolen rozhovor, který je veden především s provozním manažerem. Rozhovor vychází z otázek uvedených v dotazníkovém šetření. Analytická část obsahuje také SWOT analýzu, která se vztahuje k hotelu Alexandria a je zaměřená na environmentální oblast.

V poslední části diplomové práce, tedy v části projektové, je představen návrh projektu, který vychází ze zjištěných výsledků analytické části. Návrh se zaměřuje na konkrétní

environmentální principy, které by hotel mohl ve svém provozu zlepšit či případně implementovat. Součástí projektové části je vymezení a odůvodnění projektu a dále je projekt rozdělen na jednotlivé části dle konkrétních environmentálních principů. Součástí projektu je také nákladová analýza a časová analýza zobrazující harmonogram projektu. Projekt je také podroben rizikové analýze, kde jsou analyzována rizika, které mohou mít dopad na realizaci projektu.

CÍLE PRÁCE A POUŽITÉ METODY

Hlavní cíl diplomové práce je zpracování projektu týkající se zlepšení environmentálních principů vybraného hotelu v České republice. Vybraným hotelem bude ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel, který je součástí Lázní Luhačovice a. s. Pro dosažení hlavního cíle je nutno provést dílčí cíle, mezi které patří analýza současného stavu využití environmentálních principů hotelu Alexandria a dalších hotelů v České republice. Na základě zjištěných skutečností je vytvořen projekt na konkrétní environmentální principy.

V první části diplomové práce je zpracována literární rešerše, která je zaměřená na udržitelnost, a to především na její environmentální část spojenou s cestovním ruchem a dále také na hromadná ubytovací zařízení. Teoretická část vychází především z odborných článků, odborné literatury a internetových zdrojů. Při analýze současného stavu uplatňování environmentálních principů je využito dotazníkové šetření, které je určeno pro 4*-5* hotely v České republice. Pro zjištění těchto environmentálních principů, konkrétně v hotelu Alexandria, je proveden rozhovor, který je veden z velké části s provozním ředitelem. Tento rozhovor vychází z otázek, které jsou součástí dotazníkového šetření, ovšem rozhovor je doplněn doplňujícími otázkami vztahující se k environmentální oblasti. Poslední část analytické části je zaměřená na SWOT analýzu, kdy jsou vyhodnoceny interní a externí faktory hotelu Alexandria vztahující se taktéž k environmentální oblasti.

Na základě zpracované analýzy je vytvořen návrh projektu, který je zaměřen na konkrétní environmentální principy, které je možno zlepšit či případně implementovat v hotelu Alexandria. Součástí projektové části je nákladová analýza, časová analýza, kdy je pro její zobrazení využito Ganttův diagram a kritická analýza, která se zabývá možnými riziky, která mohou ovlivnit realizaci projektu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ

Udržitelný rozvoj byl poprvé definován ve zprávě s názvem „Our Common Future“, jako rozvoj, který dokáže uspokojit potřeby současné generace bez toho, aniž by ohrozil potřeby budoucích generací (United Nations General Assembly, 1987). Udržitelný rozvoj je také možné chápat jako rozvoj, který mimo ekonomického růstu, sleduje také vlivy ovlivňující životní a společenské prostředí a zároveň se snaží o minimalizaci či úplné odstranění vlivů, které mají na toto prostředí negativní dopad (MŽP, ©2008-2020a).

Mezi důležité milníky ve vývoji principů udržitelného rozvoje do roku 2002 patří:

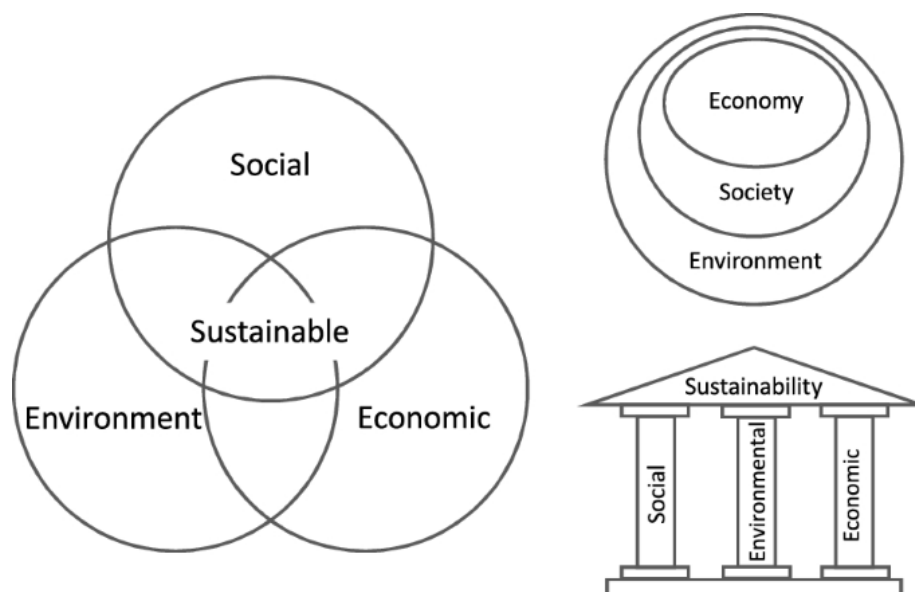
- 1972 – vydání publikace „Meze růstu“, která informovala o nemožnosti nekonečného růstu v prostředí omezených zdrojů,
- 1980 – vydání dokumentu s názvem Světová strategie ochrany životního prostředí, který jako první oficiální dokument akceptoval pojem trvale udržitelný rozvoj,
- 1987 – zpráva „Naše společná budoucnost“ definující trvale udržitelný rozvoj,
- 1992 – ustanovení Agendy 21,
- 1993 – ustanovení Výboru OSN pro trvale udržitelný rozvoj,
- 2002 – Celosvětová konference OSN o udržitelném rozvoji zdůraznila zajištění rovnováhy mezi třemi základními pilíři TUR (environmentální, sociální, ekonomický) (MMR, ©2022).

1.1 Pilíře udržitelného rozvoje

Studie autorů Purvis, Mao a Robinson (2019) uvádí, že řada popisů udržitelnosti se opírá právě o vzájemné propojení tři pilířů. Mezi hlavní tři pilíře patří environmentální, sociální a ekonomický pilíř, ovšem Carter a Moir (2012) zmiňují, že některé zdroje uvádí také kulturní či institucionální dimenzi. Mezi pilíři je důležitá vyváženost, to znamená, že by se žádný z pilířů neměl vyvíjet na úkor ostatních (MMR, ©2022).

Na obrázku č. 1 je možno vidět tři schémata, které popisují spojení tři pilířů udržitelnosti. Na levé straně se nachází schéma, které se nejčastěji používá napříč různými dokumenty jako je například akademická literatura nebo politická dokumentace. Jedná se o tři protínající kruhy, kdy je v průsečíků těchto kruhů umístěna udržitelnost (Purvis, Mao a Robinson, 2019). Na pravé straně obrázku se nachází alternativní schémata udržitelnosti. Purvis, Mao

a Robinson (2019) ovšem zmiňují, že všechna uvedená schémata postrádají logiku a jasnost, avšak je možné tyto koherenční nedostatky přehlédnout.

Obrázek 1 – Pilíře udržitelného rozvoje (Purvis, Mao a Robinson, 2019)

Environmentální pilíř

Světová populace je závislá na přírodních zdrojích jako je např. dřevo, kovy, fosilní paliva, které se využívají napříč různými odvětvími. Tyto zdroje jsou omezené a neobnovitelné, proto je nutné s těmito zdroji nakládat šetrně jak při těžbě, tak také při samotné spotřebě. Ovšem tento pilíř se nesoustředí pouze na ochranu omezených zdrojů, ale také na omezování znečištění, ochranu ekosystémů nebo také na boj s klimatickými změnami (Týden udržitelnosti, ©2022). Gates (2021) uvádí, že je každoročně vypouštěno do atmosféry 51 miliard tun skleníkových plynů. Tento nárůst negativně ovlivňuje celou planetu, a proto je zapotřebí aplikovat principy udržitelného rozvoje. Pro boj s klimatickými změnami je např. nutné využívat místo fosilních paliv obnovitelné nefosilní zdroje energie, kterými jsou dle zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů např. energie větru, energie slunečního záření, energie vody, energie biomasy atd (ČESKO, 2012).

Sociální pilíř

Sociální pilíř se zaměřuje na společnost a na faktory, které ovlivňují lidi po celém světě. V rámci tohoto pilíře je cíleno např. na snížení chudoby, která sužuje stále mnoho obyvatel i ve vyspělých zemích. Je nutné zajistit všem lidem vhodné podmínky pro kvalitní vzdělání a důstojné zaměstnání, aby mohli naplnit svůj potenciál. Důležitá je také rovnost práv a

soudržnost napříč celou společností jak mezi generacemi, tak společenskými skupinami (Týden udržitelnosti, ©2022).

Ekonomický pilíř

V oblasti udržitelného rozvoje je mimo sociálního a životního prostředí také důležitý ekonomický růst. Tato oblast se věnuje např. hospodářskému růstu, nezaměstnanosti, mezinárodnímu obchodu, rozvoji regionu atd. Ovšem jak již bylo zmíněno, vývoj pilířů musí být vyvážený, proto při budování ekonomického blahobytu není možno plýtvat neobnovitelnými zdroji, neudržitelně znečišťovat životní prostředí nebo např. využívat pracovní sílu, která nemá bezpečné podmínky pro práci. Ekonomika v rámci udržitelného rozvoje musí generovat zisk, ovšem nesmí být na úkor zisku ohroženy jiné oblasti a také blahobyt budoucích generací (Týden udržitelnosti, ©2022).

1.2 Strategie v oblasti udržitelného rozvoje

V této podkapitole bude představena Agenda 2030 a Strategický rámec Česká republika, který z této strategie vychází.

1.2.1 Agenda 2030

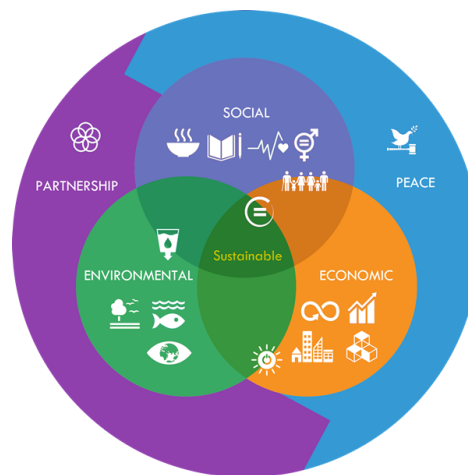
Agenda 2030 je strategický dokument a zároveň ambiciózní program ve všech oblastech lidského chování, na kterém se podílely nejen všechny členské státy OSN, ale také například podnikatelské sféry, akademické obce a jednotliví občané z celého světa. V roce 2015 bylo přijato 17 cílů udržitelného rozvoje (Sustainable Development Goals, SDGs), které vstoupily v platnost 1. 1. 2016 a mají být naplněny do roku 2030 všemi členskými státy OSN. V roce 2018 byla schválena Implementace Agendy 2030 v ČR (MŽP, ©2008-2020a). Na obrázku č. 2 je možno vidět všech 17 cílů udržitelného rozvoje.

Obrázek 2 – Cíle udržitelného rozvoje (UNIC Praha, Informační centrum OSN, ©2022)

Agenda bere v úvahu sociální, ekonomické a udržitelné dopady a je založena na pěti dimenzích, označované jako „5P“ mezi které patří: lidé (people), planeta, prosperita, mír (peace), partnerství (Sow, 2016).

V rámci dimenze „lidé“ se jedná především o vymýcení chudoby a hladu a také umožnění lidem naplnit svůj potenciál v kvalitních sociálních a životních podmínkách. Dimenze „planeta“ je zaměřená na ochranu planety. Dimenze „prosperita“ zahrnuje životní naplnění a prosperitu pro všechny obyvatele a také zahrnuje probíhající ekonomický, sociální a technologický rozvoj, který je v souladu s přírodou. Předposlední dimenze „mír“ reprezentuje podporu mírové a spravedlivé společnosti. Pro realizaci této agendy je nutné globální partnerství pro udržitelný rozvoj, které je zahrnuto v poslední dimenzi (UN DESA, ©2022). Propojení všech dimenzí je možné vidět na obrázku č. 3.

Obrázek 3 – Propojení všech dimenzí Agendy 2030 (Sow, 2016)

1.2.2 ČR 2030

Strategický rámec Česká republika 2030 (dále jen „ČR 2030“) vychází z cílů Agendy 2030 a zabývá se cíli, které jsou relevantní pro Českou republiku. Dokument byl přijatý vládou v roce 2017 (MŽP, ©2008-2020a). Strategie je rozdělená do šesti hlavních oblastí mezi, které patří:

- lidé a společnost – tato kapitola je definována jako společnost vzdělaných, odpovědných a aktivních lidí držící pohromadě a žijící ve zdravém prostředí s možností získat důstojnou práci, kvalitní zdravotní a sociální péči a mít rovný přístup ke kultuře a vzdělání,
- hospodářský model – je zaměřen na snížení spotřeby energie a materiálů a tento růst je postaven především na specializovaných oborech, robotizaci a digitalizaci,
- odolné ekosystémy – vzhledem ke zhoršení podmínek v České krajině je nyní nutno přistupovat k lepší struktuře krajiny a vhodnějším způsobům hospodaření,
- obce a regiony – pro kvalitní život v obcích, městech či regionech je zapotřebí odpovědné využívání území, dostupné veřejné služby a také zamezení suburbanizace,
- globální rozvoj – Česko se zaměřuje na národní i mezinárodní úrovni na hodnoty a principy udržitelného rozvoje a také podporuje vlastní a globální závazky,
- dobré vládnutí – závisí především na efektivním vládnutí a na vytváření lepších podmínek pro občany prostřednictvím veřejných politik, ovšem je také nutné aktivní zapojení obyvatelstva na poli veřejných záležitostí (MŽP, ©2022).

2 UDRŽITELNOST V CESTOVNÍM RUCHU

Cestovní ruch je odvětví, které neustále globálně roste. Před koronakrizí, v roce 2019, dosahoval počet mezinárodních příjezdů téměř 1,5 miliardy (Statista Research Department, 2022) a v ekonomice cestovního ruchu (zahrnuje přímé i nepřímé odvětví cestovního ruchu) bylo zaměstnáno přibližně 334 milionů lidí (WTTC, ©2021). Ačkoliv byl rok 2020 pro cestovní ruch kritický a počet mezinárodních příjezdů klesl na hodnotu okolo 400 milionů (Statista Research Department, 2022) je možné očekávat v blízké budoucnosti opětovný nárůst na hodnoty, kterých bylo dosahováno v roce 2019. Takový vývoj cestovního ruchu s sebou přináší negativní vlivy, které mají dopad na lidi, přírodu a jednotlivé destinace, proto je nutné zavádět do cestovního ruchu udržitelné principy, které zamezí nebo sníží tyto negativní dopady.

Palatková (2014) vymezuje udržitelný cestovní ruch jako filosofii a koncepční přístup k rozvoji turismu. Tento koncept vychází z konceptu udržitelnosti, který je založen na optimálním způsobu nakládání s omezenými zdroji. S limitovanými zdroji by se nemělo zbytečně plýtvat, ale mělo by se s nimi zacházet tak, aby bylo možné jejich udržení.

Udržitelný cestovní ruch je možno vymezit i jinak, např. Závodná (2015, s. 24) uvádí definici dle agentury CzechTourism, která definuje pojem udržitelný cestovní ruch jako *„takový, který zabezpečuje zajištění současných potřeb účastníků cestovního ruchu, a přitom pomáhá rozvoji území. S přihlédnutím k šetrnému využívání přírodních a kulturních hodnot vede k dlouhodobé prosperitě dané oblasti.“* GSTC (©2021) vymezuje pojem udržitelný cestovní ruch jako takový, který souvisí s udržitelnými principy v odvětví cestovního ruchu a snahou tohoto cestovního ruchu je brát v potaz všechny dopady cestovního ruchu, přičemž jeho cílem je maximalizovat pozitivní dopady, a naopak snižovat dopady negativní.

Spotřebitelé, kteří oceňují a vyžadují tento druh turismu, jsou označováni jako „zelení zákazníci“. Není možné vymezit přesné požadavky zeleného zákazníka, jelikož požadavky se mezi těmito spotřebiteli liší na základě jejich míry „zelenosti“. Zelený zákazník bývá někdy označován termínem LOHAS, což je zkratka, která znamená „Lifestyles of Health and Sustainability“ (Závodná, 2015).

S udržitelným turismem souvisí také pojem ekoturismus, který je možno chápat jako takový cestovní ruch, který podporuje environmentální a kulturní porozumění, uznání a ochranu konkrétních oblastí (Patterson, 2016). Oproti udržitelnému cestovnímu ruchu, který je

vymezen jako filosofie, je možné chápat ekoturismus jako kombinaci zdrojů, aktivit a služeb realizovaných v rámci mezinárodního turismu (Palatková, 2014).

Palatková (2014) vymezuje tři pilíře udržitelného cestovního ruchu, které vycházejí z pilířů udržitelnosti a jedná se o:

1. udržitelnost fyzického prostředí,
2. udržitelnost sociokulturního prostředí,
3. udržitelnost ekonomického prostředí.

Důležitou podmínkou je vyváženost mezi jednotlivými pilíři udržitelnosti, což je také jeden z rysů udržitelného turismu. Vyváženost musí být také vymezená mezi potřebami návštěvníků, potřebami místních obyvatel a poskytovateli služeb. Dalším rysem je kvalita, kterou je myšlena kvalita zážitků návštěvníka, kvalita místních obyvatel a kvalita fyzického prostředí destinace. Posledním rysem je zabezpečení kontinuity přírodních a kulturních zdrojů, které jsou pro cestovní ruch nezbytné (Palatková, 2014).

2.1 Vliv cestovního ruchu na životní prostředí

Vliv turismu na životní prostředí je obrovský, UNWTO (2019) uvádí, že pouze doprava související s cestovním ruchem v roce 2016 přispívala k více než 5 % globálních emisí skleníkových plynů a očekává se, že do roku 2030 se emise CO₂ z dopravy v cestovním ruchu zvýší o 25 % oproti roku 2016 na 1 998 milionů tun. Emise z dopravy související s cestovním ruchem, v roce 2016 představovaly 22 % celkových emisí z veškeré dopravy (UNWTO, 2019). Celkově cestovní ruch vytváří zhruba 8 % všech světových emisí (Lenzen et al., 2018).

Palatková (2014) dělí působení turismu na fyzické prostředí do dvou fází. První fáze představuje fázi přípravy, kdy dochází k výstavbě infrastruktury, což může zahrnovat například zábor půdy, odlesňování či změnu charakteru krajiny. Druhou fází je fáze realizace, kdy je životní prostředí ovlivněno samotnou spotřebou služeb v cestovním ruchu.

Životní prostředí je cestovním ruchem negativně ovlivněno v mnoha oblastech. Například Gazta (2018) rozděluje vliv na fyzické prostředí do čtyř hlavních oblastí: vyčerpávání přírodních zdrojů, znečištění, pevný odpad a odhazování odpadu a fyzické dopady. Ovšem Palatková (2014) rozlišuje pouze tři hlavní oblasti, mezi, které patří: přírodní zdroje, znečištění a fyzický vliv, přičemž oblast „pevný odpad a odhazování odpadu“, kterou uvádí Gazta (2018), zahrnuje Palatková (2014) do oblasti znečištění. Cestovní ruch má také

pozitivní vliv na životní prostředí, např. v rámci ekoturistiky dochází k ochraně živočichů a přírodních zdrojů a k financování zvěřecích rezervací a mořských parků (Gazta 2018), nicméně cestovní ruch stále přináší z velké části vlivy negativní.

2.1.1 Vyčerpávání přírodních zdrojů

Vyčerpáváním přírodních zdrojů je myšlena nadměrná spotřeba vodních a místních zdrojů a také degradace krajiny (Gazta, 2018).

Spotřeba vody

V turismu je voda využívána především pro hotely, bazény, golfové hřiště, ale také pro osobní potřebu turistů. Problémem využívání velkého množství vodních zdrojů, může mít za následek nedostatek vody, znehodnocení zásob vody a vytváření většího objemu odpadních vod (Gazta, 2018). Nadměrné čerpání podzemních vod způsobuje zasolování místních studen, tedy způsobuje jejich znehodnocení (Epler Wood, 2017)

Palatková (2014) zmiňuje, že v rozvojových zemích může být vysoký kontrast mezi spotřebou vody jednoho návštěvníka a spotřebou vody jednoho rezidenta. Toto tvrzení potvrzuje například studie autorky Becken (2014), kdy bylo zjištěno, že spotřeba vody (v hotelu) na jednoho turistu je několikanásobně vyšší než spotřeba vody na jednoho místního obyvatele. Vysoké rozdíly byly zaznamenány například na Fidži, Srí Lance, Thajsku, Filipínách, Indii, Indonésii, ale také v Číně. Nejvíce vody spotřebují turisté v Číně a na Filipínách (více než 900 litrů na osobu), ovšem poměrově je na tom nejhůř Fidži a Srí Lanka, kdy je spotřeba vody turistů více než 8krát vyšší než spotřeba rezidentů. Becken (2014) také zmiňuje, že na Bali v Indonésii je 65 % místních zdrojů vody využito cestovním ruchem a na Zanzibaru v Tanzanii je spotřeba vody turistů až 15krát vyšší v porovnání s rezidenty. Epler Wood (2017) zmiňuje, že rozdíl ve spotřebě vody mezi návštěvníkem pětihvězdičkového hotelu je dokonce 30krát vyšší než spotřeba vody obyvatele Zanzibaru. Problémem je také to, že turistická sezóna je nejvyšší právě tehdy, kdy jsou srážky na Zanzibaru nízké a tento problém se může ještě prohloubit, kvůli klimatickým změnám, které způsobují vysoké teploty (Epler Wood, 2017)

Golfová turistika je stále více populární a s tím souvisí výstavba stále nových golfových hřišť. Golfové hřiště spotřebovávají velké množství vody. Největší negativní dopad mají ta golfové hřiště, která jsou umístěna v oblastech s omezenými zdroji (Gazta, 2018). Důkazem vysoké spotřeby vody při údržbě golfových hřišť dokazuje například studie autora Wurl (2019). Wurl (2019) v rámci této studie zjistil, že 13 golfových hřišť v turistické oblasti Los

Cabos (Mexiko) ročně spotřebuje více než 7 milionů m³ vody, což je více než objem vody, který je využíván pro účely zemědělství v této oblasti.

Spotřeba místních zdrojů

Místní zdroje představují takové zdroje, které jsou nezbytné pro život a pro uspokojování potřeb rezidentů a návštěvníků. Může se jednat o topení, teplou vodu, potraviny a suroviny, které jsou důležité pro cestovní ruch (Palatková, 2014). Velkým problémem, který ovlivňuje spotřebu místních zdrojů je sezónnost. V mnoha destinacích může být až 10krát více lidí během hlavní sezóny v porovnání v době mimo sezónu (Gazta, 2018).

Problém s nedostatkem potravin zažili například obyvatelé Kuby. V roce 2015 navštívilo Kubu přibližně 3,5 milionů návštěvníků, což způsobilo vysoký nárůst poptávky po jídle, a tedy nerovnost mezi návštěvníky a rezidenty. Jídlo se dostávalo k bohatým turistům nebo k soukromým restauracím, které byly určeny pro turisty. Běžný Kubánc si kvůli vysokým cenám, které byly způsobeny zvýšenou poptávkou, nemohl dovolit základní potraviny jako cibuli, papriku a ananas. Některé další zboží jako například pivo nebo soda bylo jen těžko k sehnání, jelikož soukromé restaurace nakupovaly toto zboží ve velkém (Ahmed, 2016).

Degradace krajiny

Tento proces je dle Palatkové (2014) spojen především s přípravnou fází turismu, během ní dochází k ničení nebo změně specifických ekosystémů. Tento proces ovlivňuje např. úrodnou půdu, lesy, mokřiny, ale také zvěř. Podle Gazta (2018) má přímý dopad na přírodní zdroje využívání pozemků pro ubytování a jinou infrastrukturu a také používání stavebních materiálů. Lesy jsou vystaveny odlesňování a dochází k erozi půdy (Palatková, 2014).

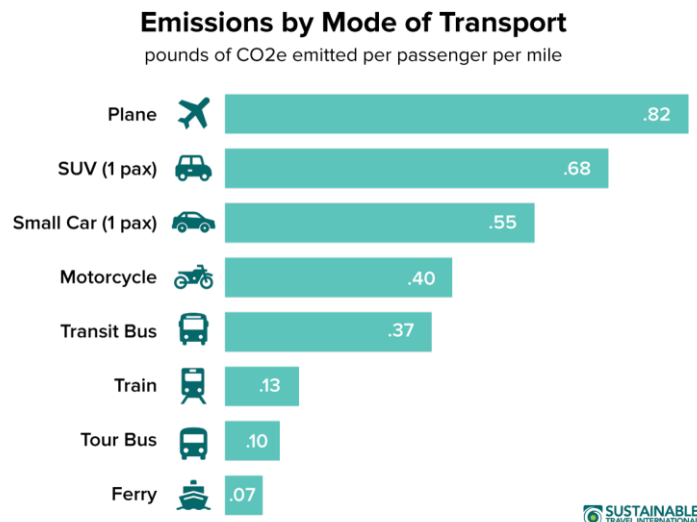
2.1.2 Znečištění

Znečištění je velkým problémem a nejedná se pouze o znečištění vzduchu, ale také o znečištění fyzického prostředí pevným odpadem, přičemž velký vliv na znečištění vody mají odpadní vody. Oblasti, které jsou typické spíše pro sociokulturní prostředí, je estetické znečištění, ovšem tato oblast může mít vliv také na fyzické prostředí (Palatková, 2014). Gazta (2018) také zahrnuje do oblasti znečištění hlukovou zátěž (noise pollution).

Znečištění ovzduší

Jak již bylo zmíněno cestovní ruch tvoří přibližně 8 % všech světových emisí, přičemž velkou část znečištění tvoří právě doprava, především letecká (Sustainable Travel International, ©2020). Dlouhé lety (více než 1000 mil) způsobují 80 % skleníkových plynů

z letecké dopravy (Epler Wood, 2017). Na následujícím obrázku je možné vidět vliv jednotlivých dopravních prostředků na životní prostředí.

Obrázek 4 – Emise jednotlivých dopravních prostředků
(Sustainable Travel International, ©2020)

Na vypouštění skleníkových plynů nemá vliv pouze doprava, ale mimo jiné také vytváření energie pro hotely, restaurace a jiné služby v cestovním ruchu a také výstavba samotné infrastruktury pro cestovní ruch. Jako příklad je možné uvést hotely, které využívají energii pro zařízení jako klimatizace, televize, osvětlení, kuchyňské spotřebiče atd., ale dle Green View (2018) pouze 21 % hotelů využívá energii z obnovitelných zdrojů.

Pro výstavbu hotelů, dopravních cest a další infrastruktury je zapotřebí materiál. Po výrobě materiálů je zapotřebí všechen materiál převést na místo výstavby a poté realizovat samotnou stavbu. Všechny tyto kroky přes přípravu až po samotnou realizaci stavby vytváří uhlíkové emise. Na vytváření emisí má bezpochyby vliv také jídlo, které je třeba vypěstovat, zpracovat, přepravit, skladovat atd. (Sustainable Travel International, ©2020).

Znečištění fyzického prostředí

Znečištění fyzického prostředí zahrnuje znečištění pevnými odpady, které má dopad především na řeky, moře a vodní plochy, ale také přírodní scenérie a okraje silnic (Palatková, 2014). Gazta (2018) zmiňuje, že pevný odpad může zhoršit jak fyzický vzhled vody a pobřeží, tak také může způsobit smrt mořských živočichů. Také zmiňuje, že výletní lodě v Karibiku vyprodukují více než 70 000 tun odpadu ročně. Problémem jsou také odpadní vody, které poškozují faunu a flóru řek, jezer a moří a nejvíce jsou ohroženy ty ekosystémy, které jsou na znečištění citlivé např. korálové útesy (Palatková, 2014).

Sun a Liu (2020) se zabývali vlivem cestovního ruchu na kvalitu vody Západního jezera ve městě Hangzhou v Číně mezi lety 2007-2018. Ve studii byl pozorován komplexní index znečištění (index, který je vypočítáván na základě vzorku vody a představuje hodnotu kvality vody), počet turistů, odpad z turismu a příjem z cestovního ruchu, přičemž všechny ukazatele mezi roky 2007 a 2018 rostly. Autoři zmiňují, že vláda sledovala pouze ekonomické přínosy z cestovního ruchu, ale již nesledovala znečištění, které bylo způsobeno cestovním ruchem. Počet turistů vzrostl během pozorovaných let z 6,5 na 28 milionů a příjem se zvýšil ze 120 na 400 milionů juanů. Ovšem nárůst odpadu z aktivit cestovního ruchu vzrostl během stejné doby z 5 milionů tun na 35 milionů tun a index znečištění vzrostl z hodnoty 0,66 (kvalita vody – středně čistá) na hodnotu 1,4 (kvalita vody – mírně znečištěná).

Epler Wood (2017), na základě zprávy hotelové společnosti Accor týkající se jejich ekologické stopy, uvádí, že pevný odpad hotelů je tvořen především při samotné výstavbě samotného hotelu, tedy v přípravné fázi a vytváří asi 70 % hotelového odpadu. Také uvádí, že během fáze realizace tvoří největší část pevného odpadu hotelů potraviny (přibližně 40 %). Celosvětově výroba potravin vytváří přibližně 30 % všech skleníkových plynů a spotřebovává 70 % vody, přičemž velké množství potravin je následně vyhozeno (WRAP, 2020). Podle WRAP (2021) služby pohostinství a stravování ve Spojeném Království vytvořily v roce 2018 více než 1000 tun potravinového odpadu a v procentuálním vyjádření vyhozené jídlo tvořilo necelých 18 % z veškerého nakoupeného jídla.

Jak již bylo zmíněno v předešlém odstavci, pevný odpad nemusí mít pouze dopad na znečištění krajiny, ale může mít také nepřímý vliv na znečištění vzduchu atd. Epler Wood (2017) uvádí, že v Langkawi v Malajsii bylo zjištěno, že turisté v této oblasti vytvářejí 2krát více pevného odpadu než rezidenti. Problém s odpadem vedl k vytváření nelegálních skládek. Nárůst především plastového odpadu zapříčinil jeho pozdější spalování nedaleko silnic, které zhoršilo kvalitu ovzduší. Zhoršení kvality ovzduší mělo dopad na zdraví rezidentů.

Estetické znečištění

Gazta (2018) estetickým znečištěním rozumí výstavbu infrastruktury. Kvůli nedostatku územního plánování a stavebních předpisů jsou stavěny letoviska, které nezapadají svou architekturou do okolní krajiny, čímž negativně ovlivňují její vzhled. Se stavbou turistických zařízení souvisí také výstavba cest a parkovišť, nakládání s odpady, které mají taktéž dopad na finální podobu destinace.

Dalším příkladem estetického znečištění může být změna estetiky přírodní destinace, kvůli změně klimatu. Le et al. (2018) uvádějí, že změny životního prostředí mají vliv na estetiku Velkého bariérového útesu, z důvodu znehodnocení korálů, mizení živočichů a kvality vody a mohou zapříčinit snížení návštěv této přírodní scenérie.

2.1.3 Fyzický vliv

Palatková (2014) uvádí, že fyzickým vlivům dochází jak ve fázi přípravy, tak ve fázi realizace. Atraktivní destinace přitahují mnoho návštěvníků, díky čemuž dochází k ničení ekosystémů jako jsou alpské oblasti, deštné pralesy, korálové útesy atd. Dle Gazta (2018) je fyzický vliv spojen se:

- stavební činnosti a rozvojem infrastruktury,
- odlesňováním a neudržitelným využíváním půdy,
- rozvojem přístavu (může způsobit změny v proudech a pobřežích a také má vliv na korálové útesy, mangrovy aj.).

Palatková (2014) také zmiňuje, že jakýkoliv rozvoj turismu znamená ovlivnění fyzického prostředí, ovšem je zapotřebí, aby zásahy nebyly nevratné a zároveň musí být mít tyto zásahy přínosy pro sociokulturní a ekonomickou sféru.

2.2 Měření udržitelnosti v cestovním ruchu

Měření udržitelnosti je možné provádět na základě stanovení ukazatelů (indikátorů). Díky správně zvoleným indikátorům je možné identifikovat dopad cestovního ruchu a eliminaci hrozeb. Zároveň jsou prevencí budoucích rizik a je také možné díky těmto indikátorům snížit náklady a odstranit možné negativní dopady na životní prostředí. Díky ukazatelům je možné kvantitativně hodnotit environmentální trendy, ekologické cíle či dosažený pokrok a jejich výhodou je také jednodušší a pochopitelnější způsob informování v porovnání se složitými statistikami (Závodná, 2015).

Zelenka et al. (2013) uvádí, že je možné zjistit hodnoty indikátorů kvantitativním nebo kvalitativním měřením, přičemž kvantitativní vyjádření zahrnuje např. data z měření, pozorování poměrové nebo procentuální vyjádření a kvalitativní měření je založeno např. na indikátorech vycházející ze zkušenosti, normativních indikátorech a rejstříkových indikátorech, které zahrnují certifikace a ekoznačení. Beránek et al. (2013) uvádí jako příklad ecolabellingu EMS (Environmental Management System), který lze zavést pomocí

EMAS (Eco-Management and Audit Scheme) nebo ISO 14001 (Systém environmentálního managementu), dále zmiňují certifikaci The Flower, Ekologicky šetrná služba nebo LEED (Leadership in Energy and Environmental Design – uděluje se energeticky šetrným budovám). Závodná (2015) mimo již zmíněných uvádí další certifikace jako např. Program Ecorooms/Ecosuites, The Green Key, The Green Globe, The Blue Flag. Jednotlivé certifikace se mohou lišit dle kritérií, dle dostupnosti (mezinárodní, národní), dle oblasti, pro kterou jsou určeny atd.

Indikátory v oblasti cestovního ruchu mohou být různé např. Agyeiwaah, McKercher a Suntikul (2017) identifikovali, na základě řady studií zabývají se indikátory v oblasti udržitelného cestovního ruchu, sedm klíčových faktorů mezi, které patří: zaměstnanost, životaschopnost podnikání, kvalita života, kvalita vody a vodní hospodářství, nakládání s odpadem, úspora energie a udržování integrity místních komunit. Závodná ve svém videu „Management udržitelného rozvoje: Měření udržitelnosti“ (2020) říká, že každý podnik si může vymezit vlastní indikátory a jako příklady uvádí např. průměrnou spotřebu elektrické energie na turistu a den, podíl energie z obnovitelných zdrojů, spotřebu ekologických šetrných potravin na celkové spotřebě, procentuální množství biologického odpadu, průměrnou spotřebu pitné vody na turistu a den atd.

2.3 Environmentální udržitelnost v cestovním ruchu

Jak již bylo zmíněno cestovní ruch je obrovským znečišťovatelem životní prostředí, proto by se subjekty cestovního ruchu měly snažit snižovat jejich uhlíkovou stopu. Ovšem s environmentální udržitelností v cestovním ruchu jsou spojeny mimo snížení skleníkových plynů také další výhody. Křížek a Neufus (2014) uvádí v případě hotelů jako výhody snížení nákladů a zlepšení pověsti hotelu. Booking.com (2021) uvádí na svých webových stránkách svůj vlastní průzkum, který byl zaměřen na postoje cestovatelů na udržitelný cestovní ruch a mezi zajímavé výstupy průzkumů patří např.:

- 83 % cestovatelů uvedlo, že nepochybují o důležitosti udržitelného cestování,
- 61 % cestovatelů uvedlo, že kvůli pandemii budou cestovat v budoucnu udržitelnějším způsobem,
- 43 % cestovatelů uvedlo, že si během posledních 12 měsíců dovezli s sebou vlastní znovupoužitelné láhve na vodu,

- 84 % cestovatelů z celého světa uvedlo, že chce snížit množství odpadu, které vyprodukuje během cestování, a to především jednorázové plasty,
- 83 % cestovatelů uvedlo, že chce snížit spotřebu energie,
- 69 % cestovatelů uvedlo, že nechtějí navštěvovat oblíbené destinace, za účelem snížení množství návštěvníků a podpoření méně navštěvovaných destinací a komunit¹,
- 49 % cestovatelů si myslí, že je nedostatek možností pro zajištění udržitelného cestování,
- ze 40 % cestovatelů, kteří nevyužili za posledních 12 měsíců udržitelné ubytování, jich 32 % uvedlo, že v dané destinaci nenašli žádné udržitelné ubytování.

Z tohoto výzkumu je jasné, že se mnoho lidí zajímá udržitelnějším cestováním. Z tohoto důvodu by měly hotely, restaurace, dopravci a další subjekty v cestovním ruchu přemýšlet o aplikaci udržitelných řešení do svého podnikání. Je také možné, že se poptávka po tomto druhu cestování bude v příštích letech zvyšovat. Proto by subjekty na straně nabídky měly na tyto požadavky reagovat, aby si udržely pozitivní image mezi zákazníky, nepřicházely o ušlý zisk a také samozřejmě snižovaly svou uhlíkovou stopu.

2.4 Environmentální udržitelnost v ubytovacích zařízeních

V podkapitole týkající se vlivu cestovního ruchu na životní prostředí byla popsána řada konkrétních dopadů, které cestovní ruch způsobuje. Tato podkapitola bude zaměřena na to, jakými principy² je možné v ubytovacích zařízeních tento negativní vliv řešit. Dle výzkumu Sustainable Hospitality Alliance (©2021) je nutné snížit uhlíkovou stopu o 66 % na jeden pokoj do roku 2030 a o 90 % do roku 2050, aby se předešlo k prognózovanému zvýšení skleníkových plynů. Aplikace udržitelných principů nemá pouze pozitivní vliv na životní prostředí, ale také na finanční náklady. Křížek a Neufus (2014) uvádí, že díky ekologickému managementu je možno dosahovat také obchodních cílů, jelikož řada opatření se týká redukce spotřeby energií, vody či materiálů, které mají za následek úspory nákladů až v řádů desítek procent. Další výhodou, kterou autoři zmiňují je zlepšení pověsti hotelu. Hotel může využít starost o životní prostředí jako marketingový nástroj a může si vytvořit jistou image,

¹ Tento bod je zaměřen spíše na sociální pilíř udržitelného cestovního ruchu, ovšem vysoký počet návštěvníků v dané destinaci či oblasti může mít také vliv na fyzické prostředí a může být způsobena degradace krajiny.

² Tyto principy mohou tvořit základ pro stanovení indikátorů.

kteřá nebude vnímána pouze hosty, ale také obchodními partnery, dodavateli nebo zaměstnanci.

2.4.1 Snížení energie a šetrnější zdroje

Prvními principy, které lze aplikovat do hotelového provozu a zároveň snižují dopad na životní prostředí jsou solární panely a tepelná čerpadla. Tato řešení mohou být také výhodná z hlediska finančních nákladů, a to především v době, kdy rapidně rostou ceny energií, ovšem Křížek a Neufus (2014) uvádějí, že se jedná o řešení, která jsou poměrně nákladná na realizaci.

Dle ČSÚ (2021) měly solární elektrárny podíl na celkové vyrobené elektřině v České republice v roce 2010 0,7 %, ovšem v roce 2020 byl podíl již 2,7 %. I přes tento nárůst je stále ČR závislá ve velké míře na fosilních zdrojích, které mají negativní dopad na životní prostředí. Je důležité poznamenat, že cena za fotovoltaickou elektřinu stále rapidně klesá. Roser (2020) uvádí, že pro tento zdroj energie je důležitý tzv. efekt učení – instalovaná kapacita exponenciálně roste a cena solárních modulů exponenciálně klesá. Od roku 1976 do roku 2019 klesla cena z 106 USD na 0,38 USD za 1 watt, to znamená pokles ceny o 99,6 %. Autor také uvádí, že bychom se měli věnovat právě těmto technologiím, které sledují křivku učení a také uvádí, že cena uhlí a cena uhelných elektráren tuto křivku nesledují.

Na základě výše zmíněných informací je tedy možné označit solární energii jako vhodné řešení pro udržitelný rozvoj hotelu za relativně nízkou cenu. Na instalaci solárních panelů je možné využít některý z dotačních programů, díky kterému je možno dosáhnout rychlejší návratnosti investice. S panely jsou také spojeny nízké náklady na údržbu, jelikož neobsahují žádné pohyblivé součásti, které by zapříčinily poruchovost zařízení. Díky panelům se může stát hotel částečně soběstačný, je chráněn proti budoucímu zdražování energií a taky je chráněn proti výpadkům dodávek elektřiny. Jedná se o spolehlivý zdroj energie, který má životnost několik desítek let a pro svůj chod využívá nevyčerpatelný zdroj – sluneční světlo (Ekotechnik, [2018-2020])

Dalším řešením, které dokáže vytvářet energii a zároveň je velice šetrné k životnímu prostředí je již zmíněné tepelné čerpadlo. Tepelná čerpadla fungují na principu odběru tepelné energie z prostředí s nižší teplotou do prostředí s vyšší teplotou za pomoci tlaku. Jako zdroj lze využít půdu, vzduch nebo vodu a slouží k vytápění a ohřevu vody (tzbinfo, ©2001-2022). Důvodů, proč je tepelné čerpadlo šetrné k životnímu prostředí je několik:

- pro chod čerpadla se nevyužívá hořlavé palivo,
- využívá nevyčerpatelné zdroje energie (např. vzduch),
- spotřebovává pouze malé množství elektrické energie,
- s kombinací se solární energií funguje pouze na základě obnovitelných zdrojů (Ariston, 2021).

Z hlediska úspor nákladů při využití tepelného čerpadla záleží na mnoha faktorech jako např. celková spotřeba energie, průměrná cena elektřiny, topný faktor tepelného čerpadla atd. Na příkladě rodinného domů se spotřebou energie 20 000 kWh a průměrnou roční cenou elektřiny 2,7 Kč na kWh, může být roční úspora až 25 000 Kč, jelikož spotřeba domácnosti klesne přibližně o 8000 kWh, díky aplikaci tepelného čerpadla (E.ON, [2022]). Mastertherm (©2022) na základě výpočtu uvádí, že průměrný český dům s tepelnou ztrátou 7kW a čtyřčlennou domácností může během 7 let ušetřit 140 000 Kč v porovnání s vytápěním zemním plynem a 180 000 Kč v porovnání s vytápěním přímotopem. Také u tepelných čerpadel je možné využít státní dotace a zkrátit tak dobu návratnosti investice (E.ON, [2022]).

Křížek a Neufus (2014) ve výčtu konkrétních příkladů environmentálních principů uvádějí mimo jiné také izolaci budov, oken a dveří. Izolace se využívá proto, aby byl snížen únik tepla z konkrétní stavby. Ztráta tepla může být až 60 % v případě, že není budova zaizolovaná (Environment, ©1995-2022a). Pro izolaci budov se využívá pěnový polystyren, minerální vata, skelná vata a fenolická pěna, přičemž se tyto typy izolací liší v efektivitě zadržení tepla, ceně, ale také například ve zvukoizolačních vlastnostech. V tomto případě je návratnost delší oproti solárním panelům nebo tepelným čerpadlům, ale je zde také možnost využít státní dotace, které dokážou snížit cenu izolace až o polovinu (Porovnej24, 2020).

Dalšími řešeními, které mohou snižovat spotřebu energie v ubytovacích zařízeních mohou být úsporné LED žárovky, pohybová čidla či klíče v podobě karty k zapínání elektřiny v hotelovém pokoji.

Křížek a Neufus (2014) uvádí, že instalace úsporných zdrojů světla patří do skupiny s určitými náklady na realizaci. LED žárovky mohou využívat až o 90 % méně energie a mohou vydržet 25x déle než tradiční žárovky (Said, Youssef a Waheed, 2017). To znamená, že žárovky jsou šetrnější k životnímu prostředí oproti jiným žárovkám jak během provozu, tak také na konci jejich životnosti, jelikož s delší životností vzniká méně odpadu. Lighting Solutions (2019) uvádí, že delší životnost také šetří čas zaměstnanců, kteří nemusí tak často

měnit poškozené žárovky. Lighting Solutions (2018a) uvádí mezi další výhody úsporných LED žárovek také:

- odolnost,
- bezpečnost,
- nižší produkci tepla a hluku.

Said, Youssef a Waheed (2017) mimo jiné také zmiňují, že je vhodné umístit LED tam, kde jsou světla konstantně zapnutá nebo jsou zapnutá dlouhou dobu jako např. schodiště, recepce nebo také značení východu (exit signs). Díky odolnosti LED žárovek je možné využít také osvětlení ve venkovních částech ubytovacích zařízení. Pro venkovní osvětlení je možné také využít pohybové senzory, které právě s LED žárovkami fungují lépe než tradiční žárovky, jelikož se rychleji zapínají a vypínají (Lighting Solutions, 2018b).

Said, Youssef a Waheed (2017) doporučují využívat ke snížení energie pohybové senzory v místnostech, které se tak často nepoužívají jako konferenční místnosti a sklady nebo chodby ubytovacích zařízení. Pohybové senzory je také možné využít v pokojích např. na chodbě nebo v koupelně. Tento krok může pomoci ke zlepšení zážitku hostů ubytovacích zařízení, jelikož hosté nemusí při každé krátké návštěvě koupelny či při odchodu z pokoje používat vypínač a zároveň se tímto řešením snižuje spotřeba energie (Lighting Solutions, 2019).

Posledním zmíněným opatřením pro hotely a ostatní ubytovací zařízení, které se týká snížení spotřeby energie je využití klíčů (karet) hotelových pokojů k zapnutí elektřiny. Tento způsob funguje tak, že se ke dveřím nainstaluje zařízení, do kterého se karta vkládá, čímž se v pokoji zapne automaticky osvětlení, topení, klimatizace, televize atd. Při opuštění pokoje a vyjmutí karty ze zařízení zůstanou všechna elektronická zařízení v pokoji po celou dobu absence hosta vypnutá. Tento systém řízení energie může v pokojích snížit spotřebu energie o 15-30 % (Said, Youssef a Waheed, 2017).

2.4.2 Spotřeba vody

Jako první princip, který je možné využít k úspoře vody je systém šedé vody. Jedná se o systém, který zachycuje odpadní vodu před tím, než opustí budovu. Rysulová, Káposztásová a Vranayová (2015) popisují ve své studiu šedou vodu jako domovní vodu, která pochází například z umyvadel, vany, sprchy, ale také z pračky, ovšem pro poslední případ je třeba mít systém opatřen dostatečným čistícím procesem, aby byla zajištěna požadovaná kvalita

vody pro další využití (dalším využitím je myšleno například splachování toalet, využití vody na úklid nebo zavlažování). Prvním hotelem, který začal využívat systém šedé vody v České republice byl hotel Mosaic House Design Hotel v Praze, který byl zároveň prvním hotelem, který měl neutrální bilanci CO₂ (Mosaic House Design Hotel, [2021]). Autorky Rysulová, Káposztásová a Vranayová (2015) také provedly studii, která se zaměřila na aplikaci systému šedé vody do čtyřpatrového hotelu, který je určen pro 128 lidí. S přihlédnutím k obsazenosti hotelu a spotřebě vody bylo zjištěno, že za celý rok bylo ušetřeno 948 m³ pitné vody, přičemž produkce šedé vody byla téměř během každého měsíce 2x vyšší, než poptávka po bílé vodě (voda po vyčištění určená pro další využití), což znamená, že by hotel měl případné zásoby vody při neočekávané potřebě. Spolu s ušetřením pitné vody byly také ušetřeny finanční náklady, které činily dohromady 2 294,5 €³.

Dalším princip, který lze aplikovat je systém zachytávání dešťové vody. V tomto případě jsou využity odtokové systémy, které jsou instalovány především na střeších, ale mohou být instalovány i na jiných nepropustných površích (např. přístřešky parkovacích míst). Voda může být využita stejně jako voda ze systému šedé vody na splachování toalet, zavlažování, čištění, ale může se použít také do chladicí věže. Tento systém využívá třeba společnost Accor přibližně u 100 hotelů a vodu využívá na zavlažování nebo mytí aut. Dalším hotelem, který využívá tento systém je hotel ETAP, který se nachází v centru města Birmingham ve Velké Británii. Tento hotel má 250 pokojů a díky recyklaci dešťové vody je schopen ušetřit ročně 780 m³, což představuje 5-10 % jeho spotřeby (Styles, Schoenberger a Galvez Martos, 2013). Zachytávání dešťové vody nemusí být komplexním problémem, pokud ubytovací zařízení potřebuje využívat vodu pouze k zavlažování. Je nutné pouze nakoupit nádrže na dešťovou vodu a napojit je na okapy budovy.

Důležitými environmentálními principy, které nejsou tak finančně nákladné jako systém šedé vody a systém zachytávání dešťové vody, jsou úsporné sprchové hlavice. Křížek a Neufus (2014) tyto náklady řadí do skupiny „určité náklady na realizaci“. Sprchové hlavice s nižším průtokem dokáží snížit spotřebu vody až o polovinu, tedy dokáží vytvářet pouze 7 litrů vody za minutu a zároveň dokáží poskytovat stejný výkon jako sprchy s vyšší spotřebou (14-20 litrů za minutu) (Environment, ©1995-2022b). To znamená, že hosté nepocítí žádnou změnu, ale zároveň bude mít tato změna příznivý vliv na životní prostředí a na finanční

³ Ušetřené náklady zahrnují cenu za dodávku vody, která činila 1,0922 €/m³ (948 m³ - 1035,4 €) a cenu za vypouštění vody do veřejné kanalizace, která byla 1,3282 €/m³ (948 m³ - 1259,1 €) v regionu Liptov na Slovensku (Rysulová, Káposztásová a Vranayová, 2015)

náklady. Křížek a Neufus (2014) uvádí jako další příklad šetření životního prostředí dvoustupňové splachovací zařízení, které taktéž řadí do skupiny „určité náklady na realizaci“. Jak již bylo zmíněno, je možné využívat systém šedé vody nebo systém zachytávání dešťové vody pro splachování toalet, ovšem pokud ubytovací systém nedisponuje těmito systémy nebo chce omezit spotřebu i této vody, může využít úsporné splachování.

Posledním ekologickým principem je měnění ručníků a povlečení pouze na vyžádání hostů. Křížek a Neufus (2014) uvádí, že zelený program na výměnu ručníků je možné realizovat s minimálními náklady, což znamená, že se jedná o nejméně nákladný způsob na snížení spotřeby vody, v porovnání s ostatními ekologickými principy, které byly zmíněné v této podkapitole. Patterson (2016) zmiňuje, že jeden středně velký hotel, může ušetřit až 272 000 litrů vody jen díky tomu, že hosté opakovaně použijí poskytnuté ručníky. Nevýhodou tohoto principu je, že se sami hosté rozhodují, zda budou opakovaně používat ručníky či nikoliv. Gössling, Araña a Aguiar-Quintana (2019) uvádí, že rozhodování hostů může být ovlivněno řadou proměnných jako např. věk, národnost, délka pobytu, standard hotelu atd.

2.4.3 Vytváření a recyklace odpadu

Křížek a Neufus (2014) uvádí, že je možné šetřit životní prostředí pomocí třídění odpadu v hotelu, ovšem ve výčtu příkladů neuvádí pouze třídění plastu, papíru, skla a tetrapaku, ale také třídění nebezpečných látek jako jsou například akumulátory, zářivky či tonery a dále třídění biologického rozložitelného odpadu, který vzniká při přípravě jídel. Díky třídění je možné dosáhnout snížení negativního dopadu na životní prostředí. Při vytřídění jedné tuny papíru se ušetří přibližně 2 tuny dřeva a asi 31 000 litrů vody a je možno opakovat recyklační proces 5–7krát (Samosebou.cz, 2018). Větší benefity z recyklace je možno pozorovat při třídění kovů, díky kterému je možné snížit spotřebu energie, vody a primárních zdrojů, přičemž u recyklace hliníku je možné dosáhnout snížení energie až o 95 % v porovnání s výrobou nového a výhodou je také nekonečná možnost recyklace (Samosebou.cz, 2021).

Lepším způsobem, než recyklace odpadu je omezení vytváření odpadu. Ubytovací zařízení může snížit počet plastových kelímků, lahví, brček nebo toaletních potřeb na jedno použití. Omezení plastových lahví je možno dosáhnout například poskytováním skleněných lahví spolu se stanicemi vody, kde si hosté mohou vodu doplnit. Hosté si také mohou láhev po ukončení pobytu odnést, čímž se sníží jejich spotřeba plastových lahví v budoucnu.

Příkladem z praxe je například italský hotel Casal dei Fichi, který nabízí svým hostům kovovou láhev, která je navíc vyrobená odpovědnou společností (Operto, 2021).

Dalším zmíněným problémem, s kterým se potýká řada hotelů je využívání jednorázových plastových toaletních potřeb, včetně dalšího jednorázového materiálů jako jsou třeba koupací čepice. Problémem jednorázových toaletních potřeb je, že se stávají odpadem, i v případě, že se spotřebuje pouze 15 % tekutiny z celkového množství. Pouze 300 předních hotelových skupin odhadem zlikviduje asi 5,5 miliard toaletních lahvíček a koupelových čepic každý rok, přičemž 95 % těchto plastů končí na skládkách. Toto využívání neekologického řešení nemusí mít dopad pouze na vytváření zbytečného odpadu, ale může také ovlivnit náklady na odvoz odpadu (Green Getaways Australia, 2021).

Problém hotely mohou se několika způsoby mezi, které patří např.:

- plnitelné dávkovací láhve,
- povzbuzení hostů k tomu, aby si své nespotřebované toaletní potřeby vzali s sebou a poté zodpovědně recyklovali,
- darovat nespotřebované šampóny a mýdla (Green Getaways Australia, 2021).

Výhodou plnitelných dávkovacích láhví je jejich větší objem a samozřejmě také možnost doplnění. Při využití těchto láhví je možné využít stylový design a je možné také doplňovat tyto láhve šampóny a mýdly, která jsou vyráběny z přírodních látek a jsou bezpečné pro životní prostředí. InterContinental Hotels Group, která má více než 5 600 hotelů po celém světě, oznámila v roce 2019, že do roku 2021 začne nabízet toaletní potřeby v dávkovačích, z důvodu snížení plastového odpadu⁴, přičemž očekává, že je schopna ušetřit až 200 milionů malých lahvíček (Green Getaways Australia, 2021).

Jako další způsob, který Green Getaways Australia (2021) zmiňuje je vyzývání hostů, aby využili nespotřebované toaletní potřeby po ukončení pobytu a poté je odpovědně recyklovali. Jako příklad z praxe zmiňují společnost, která vytvořila produkt „Goodie Bag“, který obsahuje toaletní potřeby a vyzývá hosty k tomu, aby využili toaletní potřeby také doma a poté odpad recyklovali. Green Getaways Australia (2021) zmiňují, že díky tomuto kroku je možné pomoci s recyklací plastu a také je zde vytváření prostoru na to, aby tento problém mohli řešit sami hosté.

⁴ Nebyla nalezena informace, která by potvrdila, že tato hotelová společnost opravdu do roku 2021 začala používat dávkovače namísto jednorázových plastových lahví.

Obrázek 5 – Goodie Bag (Green Getaways Australia, 2021)

Jedním z posledních tipů, jak snížit množství odpadu z toaletních potřeb na skládkách je darování zbytků společností, které tyto zbytky zpracovávají, sterilizují a poté poskytují lidem bez domova, posílají je do jiných částí světa lidem, kteří tyto hygienické potřeby potřebují anebo je poskytují na jiné smysluplné účely (Green Getaways Australia, 2021). Příkladem firem, které takto zpracovávají odpad je novozélandská firma Back 2 Base, která přeměňuje použitá mýdla na bionaftu nebo bio průmyslové čističe a nezisková organizace Soap Aid, která recyklované mýdlo poskytuje do komunit v Austrálii (Green Getaways Australia, 2021). Mezi další firmy, které se zabývají využitím toaletních potřeb je britská společnost Clean Conscience a společnost Clean the World (Operto, 2021).

Je také možné nabízet hostům toaletní potřeby pouze na vyžádání (Operto, 2021). Green Getaways Australia (2021) zmiňují, že hotely, které nechtějí přestat s poskytováním jednorázových plastových lahvíček, mohou minimálně nabízet takové toaletní potřeby, které jsou vyrobeny ze 100 % recyklovatelného plastu a dále zmiňují, že by ubytovací zařízení měly využívat takové produkty, které neobsahují parafin, diethanolamin, přísady ropy atd. a produkty by měly být 100 % biologicky odbouratelné. Ubytovací zařízení by měly využívat šetrné a recyklované materiály i u jiných produktů např. Křížek a Neufus (2014) zmiňují používání ekologicky šetrných pracích prostředků, používání recyklovaného toaletního papíru a využití kancelářského papíru (včetně maximálního využití – oboustranný potisk). Mohou využívat také šetrné prostředky na úklid, které nemají negativní dopad na životní prostředí a zároveň jejich složení neobsahuje žádné nežádoucí látky, které by mohly ohrožovat zdraví hostů a personálu (Crown Linen, 2016). Samozřejmostí jsou také

ekologické varianty kelímků, brček atd., ovšem jak již bylo zmíněno nejlepší situací je nevytvářet odpad žádný.

Vhodným příkladem týkající se snížení plastového odpadu je společnost Accor, která se zavázala do roku 2022 odstranit všechny plastové předměty na jedno použití (př. plastové obaly, plastové nádoby, brčka, míchátko láhve, kelímky, toaletní potřeby) ze všech svých hotelů po celém světě (Accor, 2020). Altschuler (2019) uvádí další známé hotelové společnosti, které zde ještě nebyly zmíněny a zároveň bojují se snížením plastů ve svém provozu. Mezi tyto hotelové skupiny patří:

- Hyatt Hotels Corporation
 - o malé láhve nahrazuje většími
 - o umisťuje stanice s vodou ve veřejných prostorech k doplnění znovupoužitelných lahví
 - o na místech kde není problém s kvalitou vody, poskytuje na obchodních jednáních a firemních akcích namísto jednorázových lahví karafy s vodou
 - o automatický neposkytuje plastová brčka a napichovátka
 - o používání recyklovaných obalů
- InterContinental Hotels Group
 - o mimo odstranění jednorázových toaletních potřeb, také odstranili plastová brčka
- Marriott Hotels & Resorts
 - o odstranili jednorázové lahvičky šampónů, mýdel a kondicionérů a nahradili je dávkovači, díky čemuž bylo možné ušetřit 500 milionů plastových lahviček ročně

Poslední principy týkající se vytváření odpadu jsou principy omezující plýtvání jídla. V kapitole „Vliv cestovního ruchu na životní prostředí“ bylo zmíněno, že většinu odpadu hotelů tvoří právě jídlo. Pro omezení plýtvání je možné např. omezit bufetové služby, poskytovat jídla charitativním organizacím či sledovat, která jídla se často vyhazují a na základě pozorování omezit jejich objednávání (Operto, 2021).

2.4.4 Regionální a certifikované potraviny

Poslední část v podkapitole „Environmentální udržitelnost v ubytovacích zařízeních“ je zaměřená na nákup regionálních potravin a certifikovaných potravin s označením Bio či Fairtrade.

Při nákupu regionálních potravin nejde pouze o snížení skleníkových plynů, ale také může zlepšit zážitek hostů a podpořit místní farmáře. Nákup potravin souvisí především s leteckou a silniční dopravou, která znečišťuje životní prostředí, proto výhodou nákupu regionálních potravin je mála přepravní vzdálenost, tedy snížení emisí. Díky regionálním potravinám je také podporována sezónnost jednotlivých potravin. Hostům ubytovacích zařízení mohou regionální potraviny zpříjemnit zážitek, jelikož mohou konzumovat produkty přímo z oblasti, v které jsou ubytováni. Výhodou je také podpora regionálních producentů, čímž je podporována také domácí ekonomika (Operto, 2021).

V České republice se používá např. značka „Regionální potravina“, kterou jsou označeny produkty kraje, které musí být vyrobeny z lokálních surovin a musí mít vazbu na daný kraj, ovšem tato značka je udělena pouze jednomu výrobku v určité kategorii, tedy pouze nejkvalitnějšímu výrobku (eAGRI, ©2009-2022a).

Dalšími zmíněnými potravinami jsou potraviny pocházející z ekologického zemědělství označeny značkou Bio. V Evropské Unii se používá logo, které garantuje, že byl produkt vyroben v souladu se zásadami ekologického zemědělství, mezi které patří např. nepoužívání chemických pesticidů a hnojiv, zákaz používání antibiotik, zákaz modifikace, střídání pěstovaných plodin nebo pohyb zvířat ve volných výbězích, která jsou zároveň krmena biokrmivem. V České republice byl podíl ekologicky obdělávané půdy v roce 2018 14,8 %, což ji řadilo mezi země EU, které mají tento podíl nejvyšší (Evropský parlament, 2018).

V České republice se jako národní značení používá grafický znak Bio (biozebra) s nápisem „Produkt ekologického zemědělství“, které je možno použít v souladu se zákonem č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství, ve znění pozdějších předpisů a vyhláškou č. 16/2006 Sb. Evropské značení ekologické produkce je definováno v nařízení Rady (ES) č. 834/2008 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení (EHS) č.2092/91 (eAGRI, ©2009-2022b).

Obrázek 6 – Grafický znak loga společností (vlevo) a biozebra (KEZ, ©2009)

Posledním značením, které zde bude zmíněno je certifikace zboží Fairtrade. Tato certifikace se nezaměřuje pouze na ekologické standardy jako je např. kontrolování využívání pesticidů, šetrnější přístup k využívání přírodních zdrojů nebo zákaz využívání geneticky modifikovaných plodin, ale zaměřuje se také na zlepšení sociálních a ekonomických podmínek pracovníků ze zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky (Fairtrade Česko a Slovensko, ©2022a).

V podkapitole „environmentální udržitelnost v ubytovacích zařízeních“ bylo zmíněno několik principů, kterými lze dosáhnout ekologičtějšího chování hotelu, ovšem jednalo se pouze o příklady a lze aplikovat řadu dalších řešení jako např. využití zámku bez nutnosti karty (na kód), nabíječky pro elektromobily, nabídka ekologické dopravy, systém měření a regulace v budově atd. Je také nutné zmínit, že zmíněná řešení představují „hmotné“ aplikace jednotlivých řešení ovšem Křížek a Neufus (2014) zmiňují, že v rámci ekologického managementu je také nutno např.:

- přesvědčit zákazníky, dodavatele atd., aby se podíleli na ochraně životního prostředí,
- spolupracovat s partnery působící v cestovním ruchu a šířit úkoly k ochraně životního prostředí,
- školit zaměstnance v oblasti ochrany životního prostředí,
- zveřejňovat přístupy a naplňovat praktické kroky za účelem ochrany životního prostředí,
- pravidelně sledovat, měřit, zaznamenávat dopad jednotlivých opatření a porovnávat je s plány, úkoly a cíli.

3 HROMADNÁ UBYTOVACÍ ZAŘÍZENÍ

Ryglová, Burian a Vajčnerová (2011) definují hromadná ubytovací zařízení jako taková zařízení, která jsou určena pro přechodné ubytování a nejedná se o stavby, které jsou určeny k trvalému bydlení. Označení pojmu hotel „je celosvětově vnímáno jako obecný pojem pro široké spektrum ubytovacích zařízení, kde se za úplatek poskytuje přechodné ubytování“ (Beránek et al., 2013, s. 22). Ubytovací zařízení je možno rozdělit na základě kategorizace a klasifikace.

3.1 Kategorizace ubytovacích zařízení

Ryglová, Burian a Vajčnerová (2011) rozdělují hromadná ubytovací zařízení na zařízení: hotel, hotel garni, motel, penzion, hotel, přičemž do kategorie ostatních hromadných ubytovacích zařízení řadí kemp, chatovou osadu a turistickou ubytovnu. „Hotel má minimálně 10 pokojů pro hosty a zařízení pro poskytování stravovacích služeb během celého dne“ (Ryglová, Burian a Vajčnerová, 2011, s. 50), ovšem Beránek et al. (2013, s. 23) definuje hotel v rámci kategorizace takto: „Hotel je zařízení s recepcí, službami a dalším příslušenstvím, v němž se poskytuje ubytování a ve většině případů i stravování“. Hotelem garni je poté označen hotel, který nabízí pouze snídani (Beránek et al. 2013).

Kategorizace hotelových ubytovacích zařízení dle Beránka et al. (2013) se také mírně liší od rozdělení hromadných ubytovacích zařízení dle Ryglové, Buriana a Vajčnerové (2011). Beránek et al. (2013) vymezují následující druhy: hotel, hotel garni, apartmánový hotel, boarding house, motel, penzion a horská chata. Dále Beránek et al. (2013) vymezují další specifická hotelová zařízení jako:

- lázeňský/spa hotel (hotel má vlastní léčebné procedury a je umístěn v místě se statutem lázeňského místa dle zákona č. 164/2001 Sb.),
- lázeňský hotel garni,
- butik hotel,
- pet friendly hotel,
- baby (friendly) hotel,
- tranzitní hotel,
- hotel,

- resort/golf resort (uzavřený soubor objektů splňující požadavky pro kategorii hotel 3*-5*, přičemž areál hostům poskytuje společensko-kulturní a sportovní vyžití),
- dependance,
- wellness hotel (splňuje požadavky 3-5* hotelu a zároveň poskytuje wellness služby),
- vitality hotel,
- ekohotel (hotel s certifikací „Ekologicky šetrná služba“).

3.2 Klasifikace ubytovacích zařízení

Klasifikací ubytovacích zařízení se rozumí vymezení minimálních požadavků, které musí jednotlivé třídy splňovat. Při splnění požadavků je udělen certifikát a klasifikační znak dle Oficiální jednotné klasifikace ubytovacích zařízení České republiky. Klasifikace slouží jako záruka kvality a jistoty, přičemž souvisí s pojmem standardizace, který vymezuje obecné požadavky na poskytované služby a vybavení (Beránek et al., 2013).

V České republice a dalších 18 zemí, především evropských, klasifikaci zajišťuje mezinárodní nezisková organizace Hotelstars Union (Hotelstars.eu Česká republika, ©2022a). Ubytovací zařízení jsou vymezena dle počtu hvězdiček do následujících tříd:

- * Tourist,
- ** Economy,
- *** Standard,
- **** First Class,
- ***** Luxury (Beránek et al., 2013).

Ubytovací zařízení s označením First Class musí mít např. obsazenou recepci 16 hodin denně (24 hodin pro digitální či telefonickou komunikaci), župan a pantofle na vyžádání, kosmetické produkty, pohodlné sezení s odkládacím stolem či policí, minibar či maxibar nebo nápoje k dispozici prostřednictvím Room Service. Hotely s třídou Luxury musí mít např. obsazenou recepci 24 hodin denně, Valet parking, concierge, zajištění pomoci se zavazadly, Room Service 24 hodin denně, služby žehlení (navrácení do 1 hodiny), čištění obuvi, krejčovská služba nebo večerní služba odestýlání (Hotelstars.eu Česká republika, ©2022b). Autoři Stylos a Vassiliadis (2015) uvádějí, že hoteloví manažeři 4* a 5* hotelů mají v souvislosti s ekologickou udržitelností stejné představy o jejich uplatňování.

4 ANALYTICKÉ METODY POUŽITÉ V PRÁCI

V této kapitole budou představeny analytické metody, které jsou použity v praktické části. Jedná se o dotazníkové šetření a rozhovor.

4.1 Dotazníkové šetření

Zelenka (2010) uvádí, že dotazník je jednou z výzkumných metod, kterou lze využít jak pro sběr kvantitativních, tak kvalitativních dat. Hendl a Remr (2017) uvádí, že dotazník je univerzální nástroj sběru dat, přičemž výzkumníci využívají dotazník za účelem získání informací o myšlenkách, pocitech, postojích a hodnotách respondentů, ovšem mohou získávat také informace o faktech, které charakterizují svět respondenta. Oproti rozhovoru je tento nástroj méně časově náročný, je možné získat data od velkého počtu respondentů a obejde se bez tazatele (Kozel, Mynářová a Svobodová, 2011). Mezi možné metody oslovení respondentů patří: poštovní dotazování dotazníkem na papíře, osobní dotazování, dotazování po telefonu, dotazování online dotazníkem (Hendl a Remr, 2017).

4.2 Rozhovor

Hendl a Remr (2017) uvádí, že jedním ze způsobu sběru dat je rozhovor, kdy tazatel shromažďuje data na základě odpovědí respondenta. Dále tito autoři uvádí, že je možné rozhovor provádět přímo, kdy jsou tazatel i respondent fyzicky přítomní nebo nepřímo, kdy probíhá rozhovor pomocí telefonu. Tahal et al. (2017) uvádí typické formy realizace rozhovoru, kdy mimo skupinovou diskuzi a miniskupinu, zmiňují také expertní rozhovor a individuální hloubkový rozhovor. V případě expertního rozhovoru je respondentem např. ředitel firmy, manažer, lékař (profesionálové v dané oblasti), ale v případě individuálního hloubkového rozhovoru jsou respondenty koncoví zákazníci. Kozel, Mynářová a Svobodová (2011) dělí rozhovor podle míry závaznosti pokynů rozhovoru na:

- strukturovaný neboli řízený (dodržuje stanové postupy, přesné pořadí a znění otázek, příliš se nevyužívá v kvalitativním výzkumu),
- polostrukturovaný (tazatel má vytvořen seznam otázek, ovšem znění otázek může být dle potřeby měněno a další dotazy mohou být volně doplňovány),
- nestrukturovaný neboli neformální či volný (v tomto případě je zadané téma rozhovoru, ovšem rozhovor vychází „přirozeně“ z komunikace; respondent není nijak limitován ve vyjádření svých názorů, námětů, pocitů atd.).

4.3 SWOT analýza

SWOT analýza slouží jako nástroj k identifikaci silných (strengths) a slabých (weaknesses) stránek podniku, přičemž tyto stránky reprezentují vnitřní situaci podniku. Hlavním předmětem vyhodnocení bývají hlavně zdroje podniku a jejich využití a plnění cílů firmy. SWOT analýza zjišťuje také příležitosti (opportunities) a hrozby (threats), které působí na firmu z vnějšího prostředí prostřednictvím různých faktorů. Tyto čtyři části jsou rozděleny do čtyř kvadrantů, kdy silné stránky a příležitosti reprezentují pozitivní dopad, a naopak slabé stránky a hrozby představují dopad negativní. Praktické provedení SWOT analýzy může mít mnoho podob a finální podoba této analýzy může sloužit např. k formulování cílů primárního výzkumu či stanovení výzkumných hypotéz (Kozel, Mynářová a Svobodová, 2011)

5 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

V teoretické části byl text rozdělen celkem do čtyř kapitol. První kapitola se zabývala všeobecně udržitelným rozvojem. Byly zmíněny důležité milníky a také pilíře udržitelného rozvoje mezi, které patří tři nejdůležitější tedy, environmentální, sociální a ekonomický. V této kapitole byla popsána také Agenda 2030, včetně jednotlivých cílů udržitelného rozvoje a pěti dimenzí. Poslední podkapitola v této kapitole byla zaměřená na ČR 2030.

Druhá a zároveň nejobsáhlejší kapitola byla zaměřená na udržitelnost v cestovním ruchu. V této kapitole se nachází informace o tom, jaký dopad má cestovní ruch na životní prostředí, přičemž tato podkapitola zachytávala tuto problematiku z různých úhlů pohledu. Cestovní ruch způsobuje znečištění ovzduší, velkou spotřebu vody či jiných zdrojů, znečištění fyzického prostředí odpadem atd. Tyto negativní dopady cestovního ruchu byly doplněny studii a příklady z praxe, které se těmito dopady zabývají. Dále byly vymezeny, způsoby měření udržitelnosti v cestovním ruchu a byly také uvedeny příklady jednotlivých indikátorů včetně certifikací v cestovním ruchu. Předposlední podkapitola byla zaměřená na udržitelnost v cestovním ruchu. V této podkapitole byl především popsán výzkum, který se zabývá postoji cestovatelů na udržitelný cestovní ruch. V poslední kapitole byly popsány příklady udržitelnosti v ubytovacích zařízeních. Příklady se týkaly různých opatření od snížení energie a šetrnějších zdrojů až po nákup regionálních a certifikovaných potravin, přičemž nebyl zmíněn pouze dopad na životní prostředí, ale u některých příkladů byly popsány také např. výhody z hlediska nákladů nebo benefity pro hosty či zaměstnance. Mezi konkrétní principy, které mohou snížit negativní dopad na životní prostředí patří např. využití solárních panelů, využití úsporných žárovek, využití tepelných čerpadel, recyklace odpadu, nákup regionálních potravin atd.

Třetí kapitola se zabývala klasifikací a kategorizací ubytovacích zařízení s důrazem popisů takových ubytovacích zařízení, na které bude zaměřená praktická část této diplomové práce. Bylo také zmíněno, že v klasifikačních třídách 4* a 5* je vnímají důležitosti ekologické udržitelnosti hotelových manažerů stejné.

Ve čtvrté kapitole byly popsány jednotlivé analytické metody, které budou použity v praktické části. Mezi tyto analytické metody patří dotazníkové šetření, rozhovor a SWOT analýza.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 PŘEDSTAVENÍ ALEXANDRIA**** SPA & WELLNESS

Hotel Alexandria je jedním z objektů, které spadají pod společnost Lázně Luhačovice a. s. Tato společnost je součástí, společně s Léčebnými lázněmi Jáchymov, lázeňské skupiny Spa & Wellness Nature Resorts (ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel, [2022a]). Mimo hotel Alexandria se v nabídce ubytovacích zařízení Lázní Luhačovic a. s. nachází také sedm dalších hotelů, tři vily, šest penzionů a dvě dětské léčebny (Lázně Luhačovice a. s., ©2022a). Generálním ředitelem Lázní Luhačovice a. s. je Ing. Jiří Dědek, MBA, předsedou představenstva je MUDr. Eduard Bláha a ředitelem hotelu Alexandria je Ing. Miroslav Procházka (Lázně Luhačovice a. s., ©2022b).

Samotná akciová společnost existuje více než 20 let, ovšem lázeňství v Luhačovicích má více než 300letou historii. Lázně se snaží docílit toho, aby hostům bylo uleveno od zdravotních potíží, nebo aby hosté načerpali energii. Účinek minerálních vod, které se využívají při léčbách, neprokazují pouze empirické vědecké studie, ale také samotní hosté, kteří pravidelně uvádějí v dotaznících zlepšení jejich zdravotního stavu. V lázních pracuje přibližně 600 zaměstnanců a každoročně lázně navštíví více než 33 000 hostů, kteří zde tráví průměrně 11 dní a hosté se také pravidelně vrací (Lázně Luhačovice a. s., ©2022c).

S hotelem Alexandria se také váže dlouhá historie. První hosté přivítali do hotelu již roku 1939. Během druhé světové války byl hotel využíván pro vojenské účely a v dubnu roku 1945 byla ohrožená existence hotelu, jelikož německá armáda namontovala na nosné sloupy výbušniny. K demolici však nakonec nedošlo. Od roku 1948 byl tento hotel oblíbeným místem prezidentů, ministrů nebo zahraničních vládních delegací, díky kvalitní a špičkové obsluze a kuchyni. Rok 2010 byl pro hotel klíčový, protože díky rekonstrukci, byl hotelu navrácen původní prvorepublikový lesk a také byla přistavěna nová budova s největším wellness centrem v Luhačovicích. Během posledních let vyhrál hotel Alexandria 8x v soutěži Czech Hotel Awards, kdy byl oceněn jako nejoblíbenější hotel ve Zlínském kraji. V roce 2020 byl oceněn jako absolutní vítěz v celé České republice v kategorii Spa & Wellness hotel (ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel, [2022b]).

Obrázek 7 – Hotel Alexandria (ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel, [2022c])

Čtyřhvězdičkový hotel Alexandria nabízí celkem 56 pokojů, které dohromady mají 104 lůžek (ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel, [2022d]). Hotel disponuje pěti druhy pokojů, mezi které patří pokoje: Superior, Superior K, Lux K, Lux Plus K a Apartmá K, z nichž většina je dvoulůžkových (ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel, [2022e]). Součástí každého pokoje je Wi-Fi, televize, telefon, minibar, trezor, fén, župan a pantofle (ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel, [2022d]).

Součástí hotelu je francouzská a hotelová restaurace, lobby bar, noční klub a jak již bylo zmíněno, také wellness centrum. Francouzská restaurace má stejně bohatou historii jako sám hotel, funguje již 80 let a svým původním vzhledem z dob první republiky získává jedinečnost atmosféru. Restaurace nabízí zahraniční a moravské speciality, pro maximální gurmánský zážitek nabízí také nejlepší moravská a zahraniční vína a každý pátek a sobotu od půl osmé večer nabízí romantickou atmosféru při svíčkách, kterou doplňuje jemná klavírní melodie (ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel, [2022f]).

Noční klub hotelu Alexandria má taktéž prvorepublikový interiér a využívá se pro soukromé nebo firemní akce a slouží také jako místo, kde se pravidelně konají hudební a taneční večery (ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel, [2022g]). Wellness centrum je vystavěno

v starořímském stylu a nachází se zde bazén, whirlpool, wellness pro dva a saunový svět, dále poté dva venkovní whirlpools, fitness a zajímavý benefit v podobě minerální vody, která je do tohoto centra přivedena (ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel, [2022h]).

Potenciální hosté si mohou vybírat z široké řady hotelových pobytů, přičemž hotel Alexandria nabízí hlavně pobyty na více nocí. V nabídce pobytů se nachází týdenní pobyty, mezi které patří např. Relaxační týden, Medical Wellness nebo Wellness dovolená, dále pobyty na pár dní a víkendy, mezi které patří např. Romantika pro dva, Relax & Wellness nebo Dámská jízda, a nakonec nabízí také tematické pobyty, které se mohou vztahovat například k Velikonocím, silvestru atd. (ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel, [2022i]).

Dle informací, které mi byly poskytnuty obchodní manažerkou, Monikou Dobiášovou, byla průměrná délka pobytu v roce 2021 3,5 dne. V tomto roce navštěvovali hotel hosté, jejichž průměrný věk byl 57 let a průměrně utratili 2396 Kč za noc. Z důvodu pandemie koronaviru bylo omezeno cestování klientely ze zahraničí, a proto většina hostů pocházela z České republiky. Nejčastěji hotel navštěvovaly páry. Situace před krizí koronaviru v roce 2019 nebyla příliš rozdílná. Průměrná délka pobytu byla 3,5 dne stejně jako v roce 2021, průměrný věk klientů byl 58 let, průměrně utratili 2 321 Kč a jednalo se především o páry. Ovšem koronakrize měla vliv na národnost návštěvníků hotelu. V roce 2019 pocházelo 97 % hostů z České republiky a Slovenska a 3 % hostů z ostatních států.

7 ANALÝZA SOUČASNÉ SITUACE UPLATŇOVÁNÍ ENVIRONMENTÁLNÍCH PRINCIPŮ VE VYBRANÝCH HOTELECH V ČR

V rámci analýzy současné situace uplatňování environmentálních principů bylo využito dotazníkové šetření, rozhovor a SWOT analýza. K vyplnění dotazníku byly osloveny 4*-5* hotely nacházející se v České republice. Pomocí rozhovoru a SWOT analýzy byla provedena analýza ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel.

7.1 Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření bylo zaměřeno na využívání environmentálních principů hotelů v ČR, a to především na „hmotné“ udržitelné principy. Komunikace s hotely probíhala přes e-mail, kdy e-mailová zpráva obsahovala odkaz na dotazník, který byl vytvořen v softwaru Google Forms. Šetření bylo zahájeno 8. 2. a oficiálně bylo ukončeno 19. 3., ovšem poslední odpověď byla zaznamenána 16. 3. Dotazník obsahoval celkem 12 otázek, z toho 3 otázky byly otevřené. Dotazníkové šetření bylo určeno pro 4*-5* hotely. Výběr pouze těchto klasifikačních tříd byl ovlivněn především tím, že hotel Alexandria má čtyři hvězdičky. Dle zmíněné studie v teoretické části autorů Stylos a Vassiliadis (2015), je známo, že hoteloví manažeři 4*-5* hotelů vnímají důležitost environmentální udržitelnosti stejně. Proto byly zvoleny hotely ve stejné nebo vyšší klasifikační třídě. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 78 hotelů⁵, ovšem pouze 2 z nich spadali do klasifikace hotelů s 5 hvězdičkami. ČSÚ (2022) uvádí, že v České republice se nachází dohromady 75 pětihvězdičkových hotelů a 855 čtyřhvězdičkových hotelů tzn., že se dotazníkové šetření zúčastnilo 8,4 % všech 4*-5* hotelů v ČR. Bez ohledu na 5* hotely, byl dotazník vyplněn 8,9 % všech čtyřhvězdičkových hotelů. Nejvíce 4*-5* hotelů se nachází v Praze, kde jich je celkem 319 (5* – 52, 4* – 267). Dalším krajem, s poměrně vysokým zastoupením 4*-5* hotelů, je Karlovarský kraj. Zde se nachází 12 pětihvězdičkových hotelů a 121 čtyřhvězdičkových hotelů, tedy dohromady 133 těchto hotelů. Ačkoliv se v těchto dvou krajích nachází nejvíce 4*-5* hotelů, v dotazníkovém šetření jsou v těchto dvou krajích zastoupeny pouze dvěma hotely za každý kraj. Z toho vyplývá, že kdyby s těmito kraji nebylo počítáno, sníží se celkový počet hotelů, které se zúčastnily dotazníkového šetření na 74 hotelů, ovšem celkový počet těchto hotelů v ČR by

⁵ Do dotazníkového šetření byl zahrnut také hotel Alexandria z důvodu porovnávání průměrných hodnot atd.

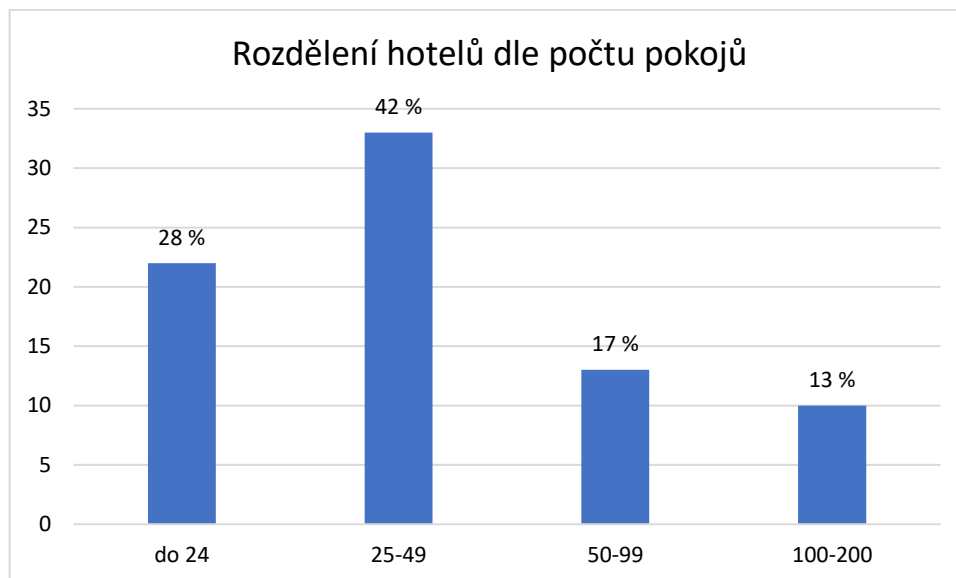
klesl z 930 na 478, což znamená, že by bylo procentuální zastoupení 4*-5* hotelů bylo 15,5 % (74 z celkem 478 hotelů).

Tabulka 1 – Poloha hotelů dle krajů
(vlastní zpracování)

Kraj	Počet	%
Hlavní město Praha	2	3 %
Středočeský kraj	4	5 %
Jihočeský kraj	5	6 %
Plzeňský kraj	2	3 %
Karlovarský kraj	2	3 %
Ústecký kraj	5	6 %
Liberecký kraj	6	8 %
Královéhradecký kraj	10	13 %
Pardubický kraj	4	5 %
Kraj Vysočina	1	1 %
Jihomoravský kraj	15	19 %
Zlínský kraj	11	14 %
Olomoucký kraj	7	9 %
Moravskoslezský kraj	4	5 %
Celkem	78	100 %

V tabulce výše je možno vidět, ve kterých krajích se nachází hotely, které se zúčastnily dotazníkového šetření. Z této tabulky je patrné, že nejvíce hotelů, které se zúčastnily dotazníkového šetření, se nachází v Jihomoravském kraji, Zlínském kraji a Královéhradeckém kraji. Naopak mezi kraje s nejnižším zastoupením patří Kraj Vysočina, Hlavní město Praha, Plzeňský kraj a Karlovarský kraj.

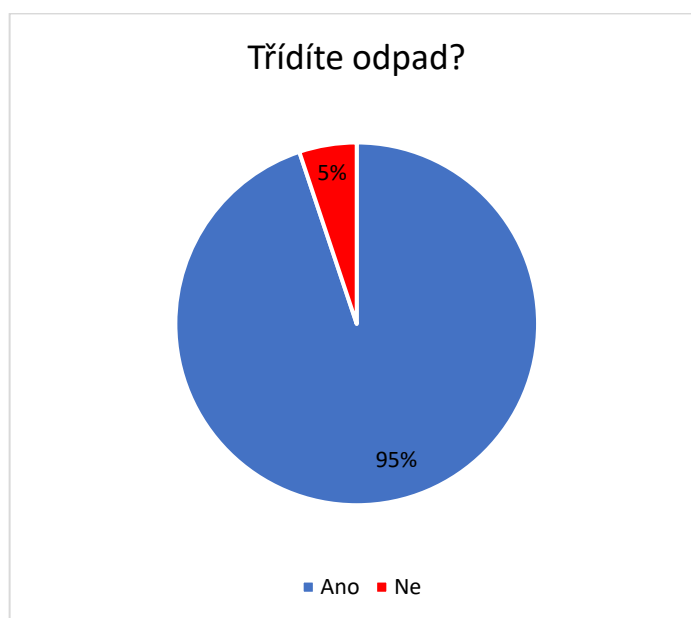
Na grafu níže je možno vidět, jaké bylo zastoupení dle velikosti hotelů. Hotelů, které mají méně než 24 pokojů, je celkem 22, přičemž nejmenší hotel má pouze 6 pokojů. Nejpočetnější skupinou jsou hotely s pokoji od 25-49, kterých je 33. Hotelů s kapacitou 50-99 pokojů je dohromady 13. Nejméně zastoupenou skupinou jsou hotely s kapacitou 100-200, kterých je pouze 10 a největší hotel má přesně 200 pokojů.

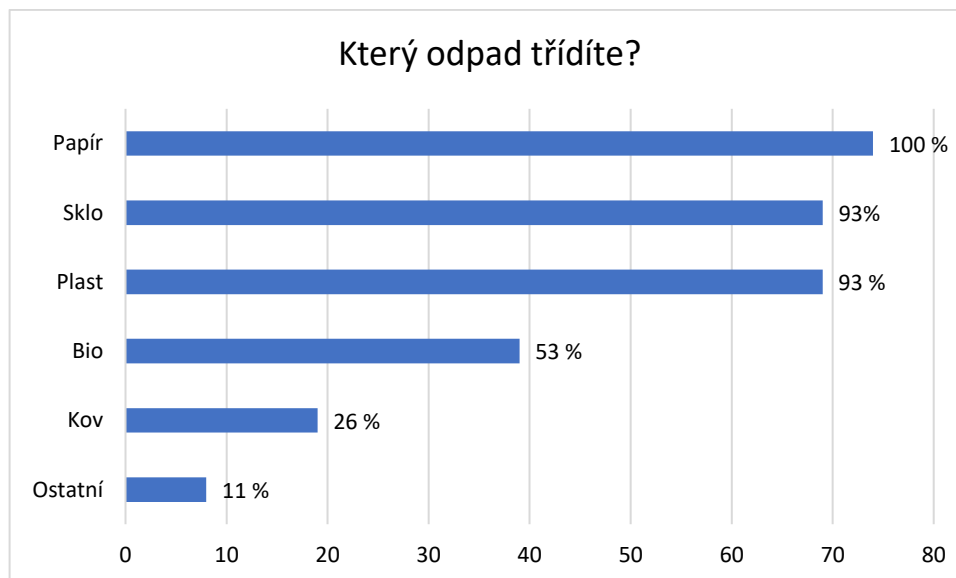
Graf 1 – Rozdělení hotelů na základě počtu pokojů (vlastní zpracování)

Pozn. Čísla na vertikální ose vyjadřují počet hotelů, ovšem hodnoty nad jednotlivými částmi grafu jsou, pro srozumitelnější interpretaci, vyjádřeny procentuálně

Tabulka a graf, které byly prezentovány výše, popisují dvě základní informace o hotelech, tedy, kde se hotely nachází a jaká je jejich velikost dle počtu pokojů. Nyní budou informace zaměřeny na využívání environmentálních principů.

Graf 2 – Poměr hotelů, které třídí/netřídí odpad (vlastní zpracování)

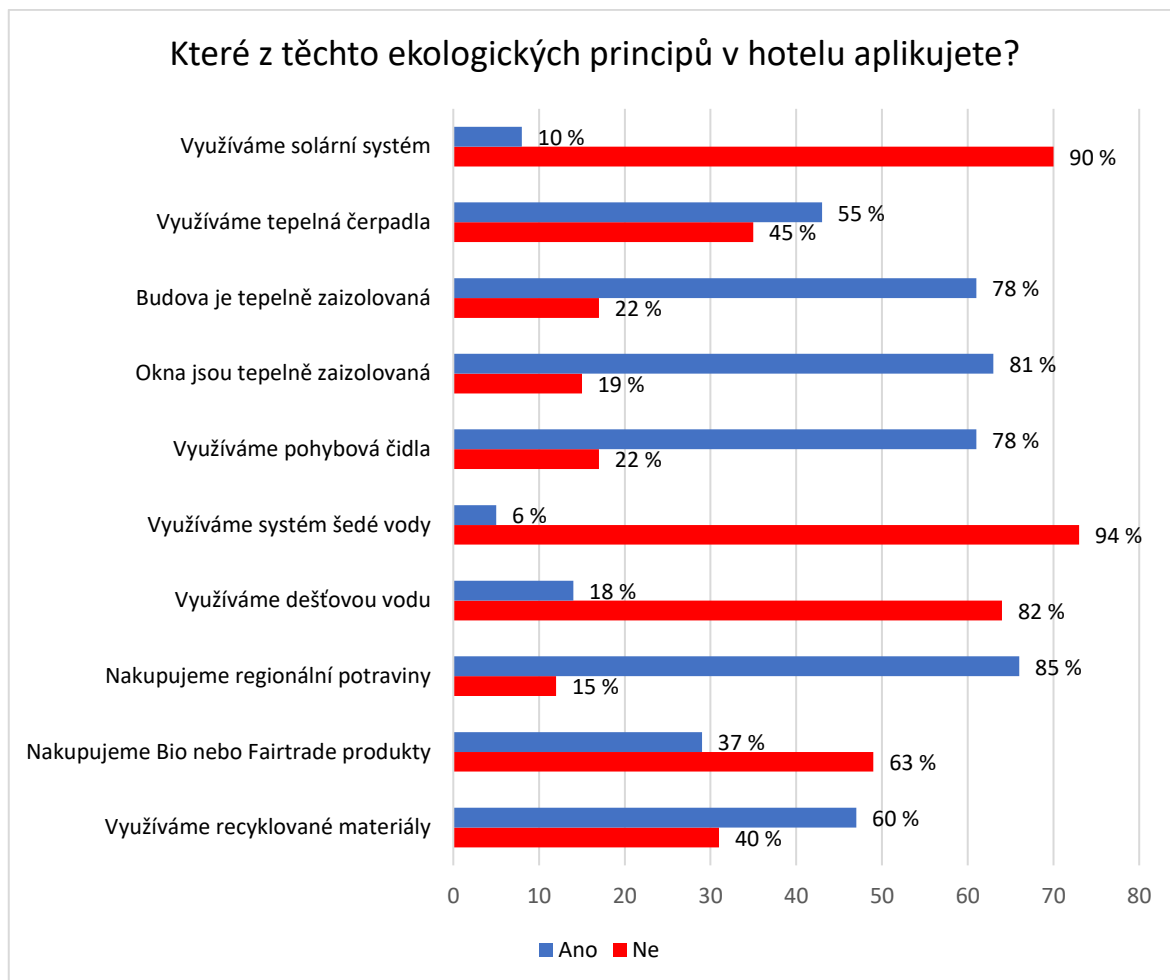

Graf 3 – Jaký odpad hotely třídí (vlastní zpracování)

Pozn. Čísla na horizontální ose vyjadřují počet hotelů, ovšem hodnoty za jednotlivými částmi grafu jsou, pro srozumitelnější interpretaci, vyjádřeny procentuálně.

Na grafu č. 2 je možné vidět, které hotely třídí odpad a na grafu č. 3, který odpad konkrétně třídí. Z grafu č. 2 je patrné, že ve velké míře hotely odpad třídí, pouze 4 hotely uvedly, že odpad netřídí. Každý ze 74 hotelů, který uvedl, že třídí odpad, zároveň uvedl, že třídí papír. Je možné říci, že hotely poměrně hodně třídí také plast a sklo, jelikož 69 hotelů uvedlo, že třídí tento druh odpadu. Přibližně půlka hotelů třídí také bioodpad a pouze 19 hotelů třídí kov. Některé hotely také uvedly do odpovědi „Jiné“, že třídí další odpad jako například baterie, zářivky, drobnou elektroniku, oleje atd. Tento druh odpadu je zahrnut v grafu č. 3 v kategorii „Ostatní“. Celkem 23 (31 %) hotelů uvedlo, že třídí zároveň plast, papír, sklo a bioodpad a 14 (19 %) hotelů navíc také kov.

Následující dva grafy jsou zaměřeny na konkrétní environmentální principy (mimo třídění odpadu). První graf je zaměřen na environmentální principy, které se uplatňují v prostorech jednotlivých hotelů a druhý graf je zaměřen konkrétně na využití environmentálních principů v hotelových pokojích.

Graf 4 – Environmentální principy, které hotely využívají v prostorech hotelu (vlastní zpracování)

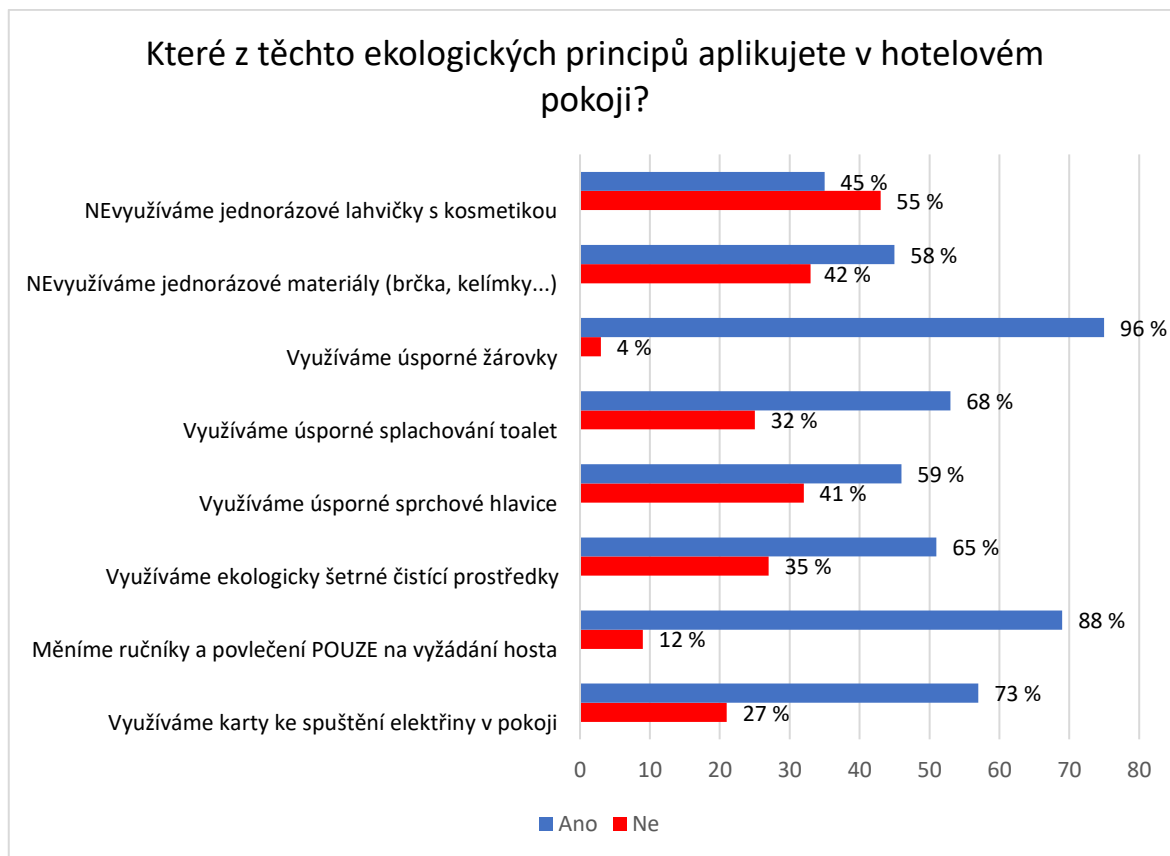
Pozn. Čísla na horizontální ose vyjadřují počet hotelů, ovšem hodnoty za jednotlivými částmi grafu jsou, pro srozumitelnější interpretaci, vyjádřeny procentuálně.

Z grafu č. 4 je patrné, že nejméně využívaným principem je systém šedé vody. Pouze 5 hotelů uvedlo, že využívá tento systém. Druhým nejméně využívaným principem je využití solárních panelů. Tento systém využívá 8 hotelů. V poměrně nízké míře se využívá také dešťová voda, kterou využívá 14 hotelů. Na druhou stranu 66 hotelů uvedlo, že nakupuje regionální potraviny, což dělá z tohoto příkladu nejvyužívanější environmentální princip. Dále 63 hotelů uvedlo, že má zaizolovaná okna a 61 hotelů uvedlo, že je zaizolovaná budova hotelu. Poměrně často jsou využívána také pohybová čidla, jelikož toto řešení využívá 61 hotelů.

Jeden z hotelů uvedl, že má zpracovaný celý koncept, který se mimo jiné zaměřuje na snižování spotřeby vody a spotřeby elektřiny. Jako další příklady ekologických principů, které hotely uvedly v rámci dotazníkové šetření patří např.:

- systém zálohovaných vratných obalů na pokrmy a nápoje s sebou,
- kompostování biologických odpadů,
- rekuperace (zpětné získávání tepla),
- kogenerační jednotka (zařízení, které dokáže vyrábět teplo a elektrickou energii),
- využití malé vodní elektrárny,
- ekologické přípravky na praní a do myčky,
- zalévání vodou z vlastní studny,
- využití vlastní vody aj.

Na grafu níže, je možné vidět, v jaké míře aplikují hotely ekologické principy v hotelových pokojích. Využití úsporných žárovek je už možné brát za samozřejmost, toto opatření využívá 75 hotelů, tedy 96 %. Za často využívaný princip, je možné označit také měnění povlečení a ručníků pouze na vyžádání hosta, který může být aplikován např. cedulí v koupelně, která říká „pověšený ručník – neměnit; ručník na zemi – vyměnit“. Tento princip využívá 57 hotelů. Přibližně $\frac{3}{4}$ hotelů uvedlo, že využívá karty (klíče) ke spuštění elektřiny v pokoji. Za nejméně využívaný princip je možné označit nevyužívání jednorázových lahvíček na kosmetiku, kdy tento princip aplikuje 35 hotelů (45 %). Tyto hotely mohou využívat jiná řešení například nabízet šampóny a sprchové gely v doplňujících lahvích. Dále 45 hotelů uvedlo, že nevyužívá jednorázové materiály jako brčka, kelímky atd. a 46 hotelů uvedlo, že využívá úsporné sprchové hlavice. Ačkoliv poslední tři zmíněné principy jsou hotely nejméně využívány, tak pouze jeden princip využívá méně než polovina hotelů, které se zúčastnily dotazníkového šetření.

Graf 5 – Environmentální principy, které hotely využívají v hotelových pokojích (vlastní zpracování)

Pozn. Čísla na horizontální ose vyjadřují počet hotelů, ovšem hodnoty za jednotlivými částmi grafu jsou, pro srozumitelnější interpretaci, vyjádřeny procentuálně.

Jako další příklady ekologických principů využívaných v hotelových pokojích, které hotely uvedly patří např.:

- možnost zapnout klimatizaci pouze při zavřeném okně,
- možnost využívání klimatizace na maximálně 24 °C,
- systém měření a regulace,
- úsporné hlavice na bateriích,
- doporučení delšího využití ručníků aj.

Průměrný počet aplikovaných opatření⁶ všech hotelů je 11,71. Nejvíce aplikovaných řešení bylo 18 a této hodnoty dosáhly pouze tři hotely. Naopak nejméně využívaných environmentálních řešení aplikuje hotel, který využívá pouze 4 tato řešení. Tabulka č. 2

⁶ Do těchto opatření byly zahrnuty také opatření, které některé hotely doplnily a bylo zde zahrnuto také třídění odpadů.

zobrazuje průměrné množství aplikovaných environmentálních principů dle množství pokojů, kterými hotely disponují. V tabulce je možné vidět, že hotely s větším množstvím pokojů aplikují průměrně více environmentálních opatření⁷, ovšem je nutné zmínit, že tyto výsledky se vztahují pouze k této analýze a nelze všeobecně říci, že hotely s více pokoji aplikují více ekologických opatření, jelikož např. v kategorii 100-200 pokojů byl průměr vypočítán pouze na základě informací od 10 hotelů.

Tabulka 2 – Průměrný počet využívaných ekologických principů dle počtu pokojů (vlastní zpracování)

Průměrný počet eko. principů dle počtu pokojů				
Počet pokojů	do 24	25-49	50-99	100-200
Průměrné množství eko. principů	11,14	11,36	12,54	13

Na grafu č. 6 je možné vidět, že 55 % hotelů uvedlo, že nezaznamenaly pokles ve spojení s využíváním environmentálních principů. Hotely, které uvedly, že zaznamenaly pokles nákladů uvedly také, u kterých opatření byl pokles nejvyšší a odpovědi byly velice různorodé. Některé hotely uvedly pouze na co jednotlivá opatření měly dopad. Hotely zmiňovaly snížení energie, úsporu vody, ale také snížení nákladů v odvodech za odpad. Mezi konkrétní opatření s největším poklesem nákladů uváděly hotely např.

- využívání úsporných žárovek,
- výměna prádla a ručníků pouze na vyžádání (úspora nákladů na praní prádla),
- využívání tepelných čerpadel,
- úsporné sprchové hlavice a baterie,
- využívání karty na pokojích ke spuštění elektřiny,
- nevyužívání jednorázových lahvíček s kosmetikou,
- solární systém,
- systém šedé vody,
- pohybová čidla aj.

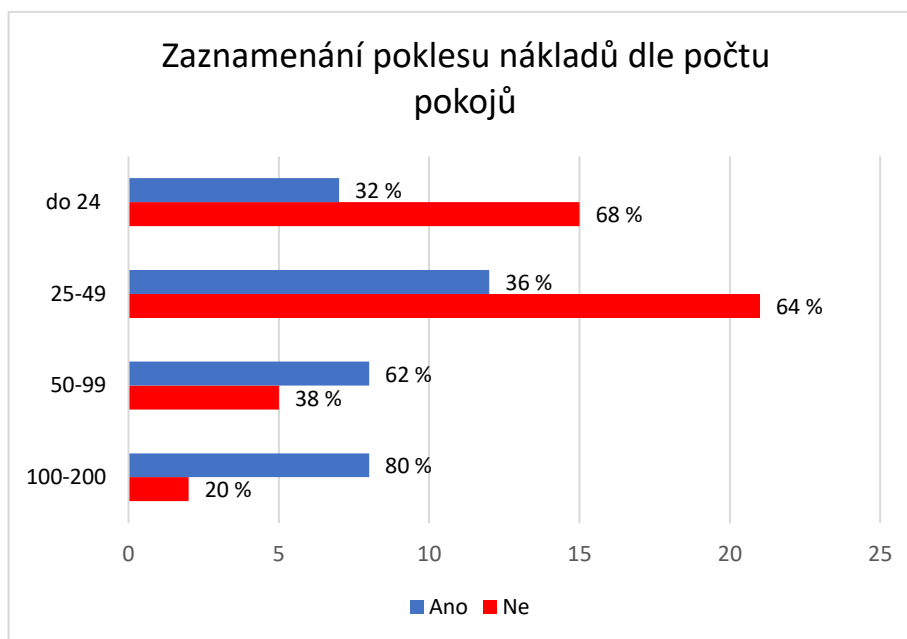
⁷ Do těchto opatření byly zahrnuty také opatření, které některé hotely doplnily a bylo zde zahrnuto také třídění odpadů.

Graf 6 – Byl zaznamenán pokles nákladů v souvislosti s využíváním ekologických opatření? (vlastní zpracování)

Hotely, které zmínily, že zaznamenaly pokles nákladů aplikovaly průměrně 12,77 opatření, naopak hotely, které uvedly, že neznamenaly pokles nákladů aplikovaly v průměru 10,83 opatření⁸. Tato informace neslouží jako důkaz o tom, že více aplikovaných environmentálních principů zajistí pokles nákladů. Každý princip je jinak finančně náročný a má odlišnou návratnost investice. Některé ekologické principy také mohou znamenat pro hotel zvýšení nákladů, u kterých se návratnost investic neočekává. Je také nutné zmínit, že každé opatření může mít rozdílný vliv na vybraný hotel. Vliv na výsledky této otázky může mít také efektivita a způsob, jakým hotely daná opatření měří.

⁸ Do těchto opatření byly zahrnuty také opatření, které některé hotely doplnily a bylo zde zahrnuto také třídění odpadů.

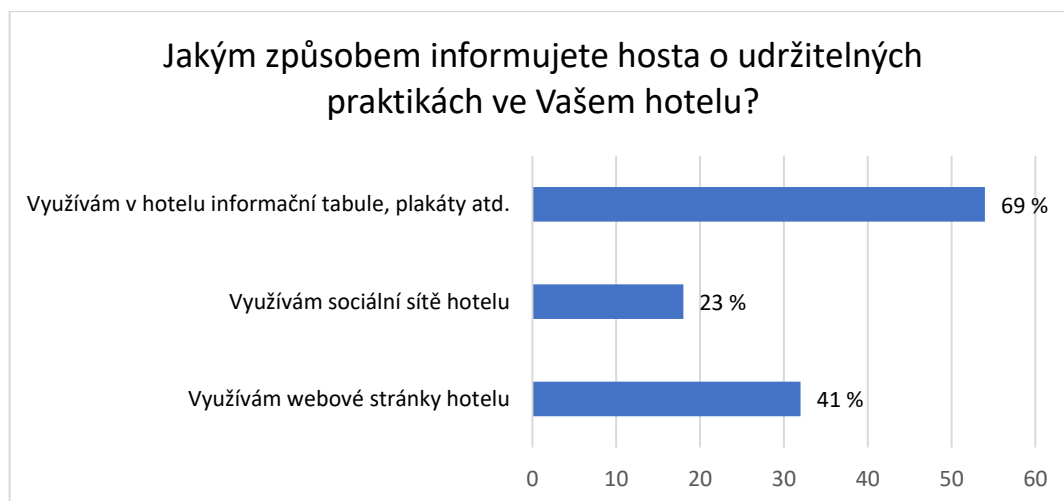
Graf 7 – Zaznamenání poklesu nákladů v porovnání dle počtu pokojů (vlastní zpracování)

Pozn. Čísla na horizontální ose vyjadřují počet hotelů, ovšem hodnoty za jednotlivými částmi grafu jsou, pro srozumitelnější interpretaci, vyjádřeny procentuálně. Na vertikální ose je uvedeno množství hotelových pokojů.

Bylo také pozorováno, jak hotely odpovídaly na otázku týkající se poklesu nákladů, v porovnání s množstvím pokojů, kterými hotely disponují. Na grafu č. 7 je možné vidět, že hotely s více pokoji zaznamenaly častěji pokles nákladů v souvislosti s aplikovanými environmentálními principy, ovšem je opět nutné zmínit, stejně jako u tabulky č. 2, že tyto výsledky se vztahují pouze k této analýze a nelze je přenést do všeobecné roviny.

Na grafu č. 8 je možné vidět, jak hotely informují hotelové hosty o udržitelných praktikách. 54 hotelů uvedlo, že využívá v hotelových prostorech informační tabule, plakáty aj., 32 hotelů využívá webové stránky a nejméně hotelů využívá sociální sítě. Do odpovědi „Jiné“ uvedlo 5 hotelů, že nijak neinformují hosty o udržitelných praktikách. Některé hotely uvedly, že využívají rezervační portály nebo hotelový šanon s informacemi. Jeden hotel uvedl, že jejich program je popsán v každém pokoji a jeden hotel zmínil, že informuje hosta svou činností a provozem hotelu. Jeden hotel uvedl, že využívá pouze nálepky v koupelnách „výměna ručníků“ a obdobně jiný hotel uvedl, že využívá také nálepky v koupelnách, ale také například na oknech atd. Zmíněné nálepky by bylo možné započítat do kategorie „využívání informací v hotelu“. 41 % hotelů uvedlo pouze jednu odpověď a to „využívám v hotelu informační tabule, plakáty atd.“ a pouze 9 % hotelů uvedlo, že využívá všechny

3 způsoby k informování hosta. U této otázky je nutno podotknout, že hotely nemusí informovat hosta o těchto udržitelných praktikách za účelem šíření jejich environmentálního chování. Uvádějí pouze některá ekologická opatření např. mezi základní informace, které hotely poskytují, bez toho, aniž by jim přikládaly nějaký ekologický význam. Také hotely nemusí informovat o všech řešeních, které využívají, může se jednat pouze o informace o výměně ručníků v koupelnách.

Graf 8 – Jak hotely informují hosty o udržitelných praktikách (vlastní zpracování)
Pozn. Čísla na horizontální ose vyjadřují počet hotelů, ovšem hodnoty za jednotlivými částmi grafu jsou, pro srozumitelnější interpretaci, vyjádřeny procentuálně.

7.2 Rozhovor

Tento rozhovor byl proveden převážně s Vladislavem Závadou, provozním manažerem Hotelu Alexandria nacházející se v Luhačovicích. Otázky zodpovězeny jiným pracovníkem jsou opatřeny poznámkou pod čarou. Cílem rozhovoru bylo zjistit, jaké environmentální principy hotel uplatňuje. Otázky byly sestaveny na základě dotazníku, který byl vytvořen pro účely zjištění využití environmentálních principů 4*-5* hotelů v České republice, ovšem rozhovor oproti dotazníku je obohacen o další dotazy a doplňující otázky. Otázky a odpovědi rozhovoru jsou uvedeny níže.

Zaznamenal Váš hotel trend environmentální udržitelnosti a aplikovali jste v rámci trendu v hotelu některá opatření?

Zaznamenal, ale principy, které byly v hotelu aplikovány nebyly ovlivněny tímto trendem, ale byly aplikovány na základě jiných motivů. Při využití některých environmentálních principů záleží také na možnostech, které nejsou v tomto hotelu nejideálnější.

Cítíte tlak ze strany konkurence, větších hotelových sítí apod. na udržitelné chování?

Myslím si, že se snažíme vyrovnat konkurenci a sledovat trendy a zároveň nebýt v porovnání s jinými hotely nižší úroveň.

Ve které klasifikační třídě je dle Vás udržitelnost nejvíce řešena?

Myslím si, že řešena v ubytovacích zařízeních od 4. U tříhvězdičkových ubytovacích zařízení je to také samozřejmě možné, ale čím nižší úroveň, tím je slabší také řešení udržitelnosti.*

Nemyslíte si tedy, že v čtyřhvězdičkových a pětihvězdičkových hotelech s oficiální certifikací je těžké aplikovat některá udržitelná řešení, jelikož musí dle certifikace udržet určitý standard?

Je to náročnější proces, ale je to možné.

Následující otázky se budou týkat konkrétních environmentálních principů, které využívá Váš hotel. Třídíte odpad? Případně, jaký druh odpadu konkrétně třídíte?

Ano, třídíme. Třídíme zvláště plasty, sklo barevné a bílé, dále třídíme papír. Třídíme také železo a jiné kovy, bioodpad, který máme zajištěný přes drtič biologického odpadu do vyvážecí jímky. Třídíme také nebezpečný odpad jako jsou zářivky či baterie. Takže je možné říct, že třídíme všechno, co se třidit dá. Myslím si, že bychom mohli třidit odpad ještě důsledněji, ale nemáme prostor a možnosti, kam všechny nádoby umístit. V hotelových pokojích odpad netřídíme, protože si myslím, že momentálně tříděný odpad na pokojích je nemožný, z důvodu toho, že na toto opatření nejsou ještě lidé zvyklí.

Využíváte solární panely?

Nevyužíváme.

Přemýšleli jste někdy nad tím, že byste solární panely využili? Byla zde některá omezení, které zamezovaly využití tohoto systému?

Určitě, přemýšleli, ale byly zde některé určité bariéry. Hotel Alexandria se nachází v památkové zóně, proto je nutno zajistit s projektem několik povolení. Myslím si, že díky trendu udržitelnosti bude jednodušší získat povolení k využití těchto obnovitelných zdrojů.

Využíváte tepelná čerpadla, případně v jaké míře?

Ano, máme v části hotelových pokojů klimatizaci, která má i režim ohřevu jako u tepelných čerpadel. Jiná tepelná čerpadla nemáme.

Je zde problém instalace těchto zařízení?

Je problém instalace čerpadel vzduch/voda, v tom že se nacházíme v lázeňském městě a tyto čerpadla vytvářejí hluk. Pokud by se použily podzemní vrty, tak u podzemních vrtů je zase problém s tím, že se v lázeňském městě nemůže vrtat, na základě toho, že hotel leží na přírodních léčivých zdrojích. K tomuto se vyjadřuje spousta úřadů a není to jednoduché, navíc pro nás jako pro firmu, která je správcem těchto zdrojů to není ani vhodné, abychom tyto jedinečné zdroje ohrožovali...

Je budova tepelně zaizolována a jsou tepelně zaizolovány také okna?

Všechna okna jsou tepelně izolovaná, některá jsou dokonce opatřena folií odrážející sluneční záření. Obvodový plášť budov je tepelně izolovaný.

Využíváte pohybová čidla?

Ano, pohybová čidla využíváme ve veřejných prostorech ve větším měřítku. Tento hotel už měl pohybová čidla přímo v projektu.

Využíváte systém šedé vody?

Nevyužíváme.

Jaké jsou překážky instalace tohoto systému v tomto hotelu?

Tento hotel nebyl na tento systém postavený a nemá prostorové možnosti, kam umístit nádrže na přečištění vody. Problémem jsme se zabývali, udělali jsme k tomu studii, ale realizace je složitá, jelikož by to představovalo velké stavební zásahy. V tuto chvíli to není ani ekonomicky reálné.

Využíváte dešťovou vodu?

Ne, nevyužíváme, problém je technický a podobný jako u předchozího příkladu.

Zvažovali jste, že byste využívali dešťovou vodu bez čistícího systému, například že by byly okapy napojeny přímo na barely s vodou a tato voda byla následně využita na zalévání?

Problémem je opět nedostatek prostoru. Hotel se nachází v městské zóně, kde se nachází dům na domě a nejsou ani technické možnosti, jak toto zajistit.

Nakupujete regionální potraviny či potraviny s označením Bio či Fairtrade?

Nejsem úplně kompetentní, ale dle informací, které mám, můžu říct, že nakupujeme částečně regionální potraviny od regionálních dodavatelů a částečně také Bio, protože klientela požaduje tyto potraviny.⁹

Jsou důvodem nenakupování potravin s označením Fairtrade finanční náklady?

Určitě ne, jelikož jsme čtyřhvězdičkový hotel, který poskytuje služby s určitým standardem a také tento hotel patří mezi ty dražší, proto je pro nás důležitější kvalita pro zákazníka než výše finančních nákladů související s potravinami.

Využíváte recyklované materiály například kancelářský papír či toaletní papír?

Recyklovaný kancelářský papír nevyužíváme. Recyklovaný toaletní papír také ne, protože to by klientela asi nerespektovala, ale snažíme se ve větší míře využívat nějaký recyklovaný obalový materiál a podobné materiály.

Takže hlavním důvodem nevyužívání recyklovaných materiálů jsou hosté, kteří by mohli být nespokojení s tímto materiálem?

Ano, je to můj názor.

Využíváte jednorázové lahvičky s kosmetikou v hotelových pokojích?

Už ne. Dřív jsme tyto lahvičky využívali, dnes jsme už přešli na doplňující nádoby, které se nevyhazují.

Jak dlouho využíváte tyto doplňující nádoby a jaký byl důvod nahrazení jednorázových lahviček? Bylo to z hlediska environmentálních důvodů?

Jedná se asi o dva roky a myslím si, že to bylo hlavně z ekonomických důvodů a také kvalitativních. Je to také trendový způsob tedy trend dodavatelů.

Využíváte jednorázové materiály jako například brčka, kelímky?

V malé míře nebo téměř vůbec.¹⁰

Čím jste tento jednorázový materiál teda nahradili?

⁹ Na tuto otázku odpovídal p. Závada, ovšem zaměstnankyně Ing. Tereza Machalová, která má na starost objednávky potravin, zmínila, že hotel objednává pouze mléčné výrobky, z ekofarmy Javorník, které jsou zároveň regionální a zároveň mají certifikaci bio.

¹⁰ Na tuto otázku odpovídal p. Závada, ovšem tuto odpověď lze doplnit také odpovědí vedoucí wellness centra, která zmínila, že využívají ve wellness jednorázové plastové kelímky, ale chtěla by nahradit plastové kelímky, kelímky papírovými. Ve wellness centru by nebylo vhodné využívat např. sklenice, jelikož by mohlo dojít k rozbití a následnému poranění.

Myslím si, že úroveň tohoto provozu není o tom, že by tady byly brčka v nápojích jako ve fast foodu, tady se vždy využívalo sklo, porcelán, keramika, které odpovídají úrovni tohoto provozu.

Takže tedy v pokojích máte nějaké tyto materiály?

V pokojích jsou umyvateľné sklenice. Určitě v pokojích nejsou jednorázové kelímky, je tam sklo, které se vyměňuje a umývá, takže žádné věci na jedno použití.

Využíváte úsporné žárovky?

Určitě, používáme LED zdroje. Během pěti let jsme snad vyměnili zdroje v celém hotelu a už se zde asi nenajde jediný zdroj, který by byl tradiční.

Využíváte úsporné splachování toalet či úsporné sprchové hlavice?

Ano, máme duální splachování a hlavice používáme taky úsporné.

Využíváte ekologické šetrné čisticí prostředky?¹¹

Využíváme tyto čisticí prostředky přibližně z 20-30 %.

Jaký je důvod nevyužívat stoprocentně ekologicky šetrné čisticí prostředky, když je známo, že tyto prostředky jsou také bezpečnější jak pro hosty, tak zaměstnance?¹²

Důvodem je, že se s ekologickými čisticími prostředky pracuje jinak než s klasickými chemickými přípravky. Většinu ekologických přípravků je nutné nechat působit přibližně 20 minut. V minulosti jsme zkoušeli přípravky značky Ecolab, ale při nutnosti rychlého úklidu pokoje, mezi příjezdem a odjezdem hostů, nebyly tyto přípravky efektivní. Dokázala bych si spíše představit využití těchto čisticích prostředků například v nějakém rodinném penzionu.

Měníte ručníky a povlečení pouze na vyžádání hosta? Pokud ano, tak jakým způsobem toto opatření aplikujete?

Ano, máme tam upozornění, aby hosté házeli použité ručníky na zem.

Využíváte karty ke spuštění elektřiny v pokoji?

Ano, tímto systémem jsou opatřeny všechny pokoje.

¹¹ Tato otázka byla zodpovězená Bc. Martinou Vrágovou, vedoucí recepce, která má na starost také housekeeping.

¹² Tato otázka byla zodpovězená Bc. Martinou Vrágovou, vedoucí recepce, která má na starost také housekeeping.

Co zeleň v okolí hotelu? Rozšířili jste nebo plánujete rozšířit travnaté plochy, například na střechách hotelu?

Před dvěma lety jsme provedli revitalizaci, kdy jsme ozelenili jednu terasu, a to asi vyčerpalo všechny možnosti v tomto městském hotelu. Takže ano, staráme se o zeleň a toto byla jedna z věcí, do které firma investovala spoustu peněz.

Využíváte i jiné environmentální principy mimo ty, které již byly zmíněny?

Ano, máme elektronický systém měření a regulace tepla a chladu, kdy systém sleduje více hodnot např. při otevřeném okně se netopí. Máme časování na provozech, tedy např. klimatizace fungují podle času a provozních dob, automaticky se vypínají bez využití lidského faktoru. V případě, že je pokoj neobsazený, tak se pokoj nevytápí. Pak máme taky rekuperaci tepla u vzduchotechnik, kdy se využívá odpadní teplo. Možná s tím také souvisí lidský faktor, kdy je nutné nastavovat harmonogramy a organizaci práce, tak ať nedochází k neefektivnímu využití zdrojů.

Zaznamenali jste se zavedením výše zmíněných opatření pokles nákladů?

Ano, zaznamenali. Sledujeme náklady pravidelně, vyhodnocujeme je týdně, měsíčně, ročně a je to sledovaná veličina.

U kterých opatření jsme zaznamenali největší pokles?

Největší pokles byl asi zaznamenán u zmíněného časování, kdy jsou upravovány harmonogramy tak, aby nefungovaly jednotlivá zařízení zbytečně. Další pokles byl u náhrady úsporných zdrojů.

Myslíte si, že některé řešení, které jste aplikovali nebylo správné, resp. mělo pro Vás negativní dopad?

Z opatření, které zde byly zmíněny tak ne. Možná bych zaznamenal to, že teď je taková zvláštní doba, kdy je určitý cenový vývoj energií a firmy dělají opatření, které vedou až za hranu udržitelnosti a mohou zasahovat a ovlivňovat kvalitu služeb. K tomu částečně mohlo dojít na začátku tohoto roku, kdy se například zkoušely nastavit nižší teploty, ale provoz ukázal, že to nebylo dobré rozhodnutí. Při stížnostech nebylo toto opatření v hotelovém provozu možné a museli se vrátit již zavedené teploty.

Jaká byla motivace aplikace environmentálních principů?

Ve většině případů se jedná o finanční náklady. Samozřejmě se jedná také o sledování trendů, ale přesto to většinou u soukromých firem, pokud to není založeno na dotacích, skončí na té ekonomice. V budoucnu se určitě připraví nové projekty v rámci celé akciové společnosti, které se budou snažit využívat environmentálních trendů.

Inspirovali jste se některými ekologickými principy zahraničních či tuzemských hotelů?

Inspirovali, momentálně mě napadá pouze, že máme v plánu řešit způsob online ubytování, což vede k úspoře pracovních sil potažmo i k úspoře energií. Dále máme v plánu poskytnout hostům nabíječky pro elektromobily či hybridy.

Byl zaznamenán zvýšený tlak na ekologický přístup hotelu ze strany zákazníků nebo měli hosté určité požadavky, které souvisely s ekologickým přístupem?

Na základě ankety spokojenosti, kde se mohou hosté vyjádřit, je velice ojedinělé, že by se host vyjádřil k ekologickým přístupům a spíš tuto problematiku asi neřeší.

Je tedy možné říci, že český zákazník tyto kritéria zatím nevyžaduje?

Ano, ještě toto nevyžaduje.

Jakým způsobem informujete hosta o udržitelných praktikách?

Myslím si, že se informuje veškerými možnými prostředky, využívá se web, informační systém hotelu, tištěná forma, v které má host veškeré hotelové informace a samozřejmě jsou tam uvedeny informace týkající se odpadu, topení, zacházení s prádlem...¹³

Školíte zaměstnance hotelu o udržitelných praktikách?

Ano, při pravidelném školení je součástí také toto téma.

Máte jako hotel nastavené cíle či plány související s ekologií?

Ne, nemáme.

Máte nějaký tip, jak motivovat své zaměstnance či také zákazníky, aby se chovali odpovědně?

Motivace k ekologii je složitá věc. Tato záležitost nás teprve čeká a bude ji nutno nějakým způsobem zpracovat.

¹³ Tyto informace nejsou šířeny za účelem šíření environmentálního chování, ale jsou součástí základních informací, které se týkají pobytu v hotelu.

7.3 SWOT analýza

Jako poslední metodou, která je v rámci analytické části využita je SWOT analýza. Cílem této analýzy je zjistit silné a slabé stránky vnitřního prostředí Hotelu Alexandria a příležitosti a hrozby vnějšího prostředí. Analýza není všeobecná, ale je zaměřena pouze na environmentální stránku hotelu a vychází především z informací, které byly zjištěny na základě dotazníkové šetření a rozhovoru. Analýza je ovšem také doplněna o další informace.

Tabulka 3 – SWOT analýza zaměřená na environmentální oblast hotelu Alexandria (vlastní zpracování)

SILNÉ	SLABÉ
Vysoký počet využívaných environmentálních řešení	Nevyužívání solárních panelů, systémů šedé a dešťové vody
Eliminace jednorázového materiálů - př. kosmetika, brčka, kelímky	Pouze částečný nákup regionálních a bio potravin
Budova i okna jsou tepelně zaizolována	Žádný nákup produktů Fairtrade
Maximální využití úsporných žárovek	Využívání ekologických čisticích prostředků v malém množství
Využití úsporných sprchových hlavíc, duálního splachování, pohybových čidel	Hosté v prostorách hotelu nemohou třídit odpad
Pravidelné sledování nákladů	Hotel nemá nastavené ekologické cíle a plány
Efektivní aplikace environmentálních opatření	Hotel nešíří informace o ekologických principech za účelem obeznámení environmentálního chování
	Nevyužívání recyklovaných materiálů jako toaletní či kancelářský papír
	Nutnost vysokého odběru elektrické energie
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Poskytování dotací na vybraná ekologická opatření	Nedostatek prostoru pro aplikaci některých ekologických opatření
Hosté nejvíce preferují umístění solárních panelů na střechy hotelů	Nemožnost podzemních vrtů
Zvyšující se zájem o regionální a bio potraviny	Poloha hotelu v městské památkové zóně
Aplikace environmentálních řešení u jiných hotelů	Poloha hotelu v lázeňském místě
Hosté požadují kvalitu	Hosté se nezajímají o environmentální principy
Udělování ekologických certifikací	

7.3.1 Silné stránky

Mezi silné stránky hotelu Alexandria patří v environmentální oblasti vysoký počet využívaných principů. Tento hotel jich využívá celkem 18 (některá pouze částečně nebo v nízké míře; není započítáno ozelenění jedné z teras, jelikož tato otázka nebyla součástí dotazníkového šetření), přičemž průměrný počet ekologických principů u sledovaných hotelů je 11,71. Hotel se nachází také nad průměrem v porovnání s hotely, které mají 50-99 hotelových pokojů, průměrná hodnota těchto hotelů je 12,54 a největší hodnota dosahovala 16 ekologických principů (mimo hotel Alexandria). V rámci hotelů ve Zlínském kraji byla průměrná hodnota využívaných eko. opatření pouze 10,64 a hotel Alexandria v tomto případě využívá nejvíc principů.

Mezi principy, které hotel využívá a je možné je zařadit mezi silné stránky je téměř úplná eliminace jednorázového materiálu. Jak již bylo řečeno hotel v hotelových pokojích využívá doplňující nádoby a omyvatelné materiály, které lze používat opakovaně. Plastové kelímky se využívají ve wellness centru, ovšem vedoucí wellness centra má v plánu v blízké budoucnosti využívat kelímky papírové. Jedná se tedy opět o jednorázový materiál, ale vzhledem k bezpečnosti v této hotelové části je využití těchto kelímků zapotřebí a alespoň se hotel snaží tímto řešením eliminovat plastový odpad. Do silných stránek samozřejmě patří i ostatní ekologické principy, které hotel využívá jako např. zaizolování obvodového pláště budovy a izolace oken, maximální využití LED zdrojů, využití úsporných hlavic, duálního splachování, pohybových čidel atd.

Hotel Alexandria sleduje náklady v pravidelných intervalech a je schopný po aplikaci jednotlivých environmentálních principů říci, zda aplikované opatření bylo efektivní. S tímto souvisí další silná stránka a tím je efektivní aplikace environmentálních principů. Hotel nezaznamenal u zmíněných principů, které aplikoval negativní dopad a je možné je tedy označit za účinné.

7.3.2 Slabé stránky

Mezi slabé stránky hotelu v environmentální oblasti je možné označit takové principy, které hotel nevyužívá nebo je využívá pouze částečně či v malé míře. Mezi principy, které hotel nevyužívá vůbec patří solární panely, systém šedé nebo dešťové vody. Co se týče nákupu regionálních a bio potravin, tak hotel tyto potraviny nakupuje pouze částečně, ale nenakupuje vůbec potraviny s označením Fairtrade. Hotel nevyužívá ani recyklované materiály jako je například toaletní papír, který by klientela mohla špatně přijmout. Hotel

také využívá v malé míře ekologické čisticí prostředky, jelikož s nimi neměl v minulosti dobré zkušenosti, vzhledem k jejich pomalejší účinnosti v porovnání s klasickými čisticími prostředky.

Posledním „hmotným“ principem, který je možné zařadit do slabých stránek je třídění odpadu. Ano, hotel třídí plast, papír, sklo, bio, kov a další odpady a bylo by možné označit tuto část třídění za silnou stránku, ovšem je nutno podotknout, že hosté třídít odpad nemohou, jelikož v pokojích, ani jinde v hotelu, se nenachází nádoby na tříděný odpad.

Hotel Alexandria nemá nastavené žádné plány a cíle týkající se ekologické oblasti. Tento nedostatek může souviset také s tím, že hlavní motivací implementace environmentálních principů souvisí s finančními náklady. Kdyby se hotel zajímal více environmentální oblastí bylo by nutné mít tyto plány a cíle zpracované. Jak již bylo zmíněno v silných stránkách, hotel pravidelně sleduje své náklady, ovšem absence plánů a cílů v ekologické oblasti zamezuje tomu, aby toto výsledné měření porovnával s cíli, kterých by chtěl dosáhnout.

Další slabou stránkou je omezené šíření environmentálních principů. Tyto informace nejsou využívány, proto, aby reprezentovaly environmentální chování hotelu. Hotelový host je obeznámen pouze o těch, které jsou uvedeny mezi základními informacemi týkajícími se pobytu. Jak bylo zmíněno v teoretické části, hotel by měl v rámci ekologického managementu zveřejňovat přístupy, které využívá.

Poslední slabou stránkou hotelu je vysoká spotřeba elektrické energie. Dle informací o hotelu, které byly dříve zmíněny je známo, že hotel má velice široký provoz, ve kterém se nachází dvě restaurace, bar, klub, wellness atd. Pro tento provoz je nutno zajistit elektrickou energii, přičemž pokud není tato energie čerpána z obnovitelných zdrojů, ale pochází např. z tepelných elektráren má tento odběr dopad na životní prostředí. Dle dat, které mi byly poskytnuty provozním manažerem Vladislavem Zavadou byla spotřeba během roku 2019 919 940 kWh. Od začátku února 2021 až po konec ledna 2022 byla energetická spotřeba 709 217 kWh. Tato nižší spotřeba, v porovnání se spotřebou v roce 2019, byla zapříčiněná omezeným provozem hotelu, kvůli situace spojené s koronakrizí.

7.3.3 Příležitosti

Mezi příležitostmi patří poskytování dotací při aplikaci některých ekologických principů. V teoretické části bylo řečeno, že je možné využít dotace např. na solární panely či tepelná čerpadla. Těmito dotacemi se sníží náklady hotelu na dané opatření, proto je toto řešení pro

hotel ideální i v případě, kdy sleduje při aplikaci environmentálních řešení hlavně finanční náklady.

Navrátil et. al. (2019) provedli v roce 2015 dotazníkové šetření ve čtyřech turistických destinacích, jednalo se konkrétně o dvě kulturní památky a dvě přírodní památky. Mimo jiné z výsledků vyplývá, že hosté nejvíce preferují, z ekologických zdrojů energie v hotelech, solární panely umístěné na střechách. Solární panely na střechách byly nejvíce preferovány v porovnání se „zelenou“ tarifní energií, solárními panely umístěnými na zemi, tepelnými čerpadly, větrnou turbínou a anaerobní digescí. Nejméně preferovaným ekologickým opatřením bylo umístění solárních panelů na zem.

Provozní manažer v rozhovoru zmínil, že klientela vyžaduje potraviny s bio značením a také zmínil, že v provozu hotelu Alexandria je u jídla důležitá především kvalita. Kvalita není, ovšem důležitá pouze v tomto hotelu, dle průzkumu Akademie kvality (2021) je pro lidi kvalita jídla nejpodstatnějším faktorem a kvalitu si často spojují s certifikovanými potravinami např. 66 % respondentů přisuzuje tzv. biozobě, kvalitu týkající se složení výrobku a také kvalitu použitých surovin. Dle průzkumu také roste povědomí o certifikovaných potravinách a také se zvyšuje zájem o regionální potraviny. Tyto fakta by hotel mohl vzít v úvahu a nakupovat více regionálních a bio potravin.

Hotely jak na domácím trhu, tak ty na trhu mezinárodním, využívají řadu environmentálních opatření. Díky tomuto trendu je možné se inspirovat při aplikaci jednotlivých opatření. Zároveň je výhodou také to, že daná opatření fungují v jiných podobných hotelech, proto hotel nemusí testovat efektivnost daných řešení. V případě, že by se chtěl hotel angažovat v udržitelnosti, mohl by usilovat o některou z certifikací, která se uděluje ekologickým hotelům. Tímto by si mohl získat zákazníky, kteří vyhledávají právě tento typ hotelů.

7.3.4 Hrozby

Mezi hrozby je možné zařadit všechny externí vlivy, které brání implementaci různých environmentálních řešení. Mezi tyto vlivy může patřit nedostatek prostoru, kvůli kterému se nemůže využít např. systém šedé vody nebo systém dešťové vody. Nemožnost vrtů, kvůli zásahu do minerálních vod není možné využít tepelná čerpadla. Městská památková zóna může ohrozit instalaci solárních panelů. Hotel Alexandria se také nachází v lázeňském místě, a proto by bylo nevhodné, aby instaloval tepelná čerpadla vzduch/voda, které vytvářejí hluk.

Za hrozbu je možné označit také nezájem hostů o environmentální praktiky. Pokud hoteloví hosté nevyžadují tyto principy, hotel nemusí být motivován tyto principy implementovat.

Pokud by hotel některá opatření implementoval i přes nezájem hostů, bylo by nutné, aby hosté neměli pocit, že se, jakkoliv snížila kvalita hotelu. Kvalita by se při aplikaci environmentálních principů neměla snižovat nikdy, ovšem v situaci, kdy hotelový host o tyto změny nemá zájem, je důraz na zachování kvality mnohem podstatnější, jelikož by hotel mohl přijít o část klientely.

8 SHRUTÍ ANALYTICKÉ ČÁSTI

Součástí analýzy bylo dotazníkové šetření, které bylo zaměřeno na 4 a 5* hotely v ČR a dále rozhovor a SWOT analýza, které se vztahovaly konkrétně k analýze hotelu Alexandria. Cílem analýzy bylo především zjistit, jaké environmentální principy využívají vybrané hotely.

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 78 hotelů, z čehož pouze dva hotely byly pětihvězdičkové. V dotazníkovém šetření byly zastoupeny hotely ze všech krajů ČR, ovšem nejpočetnější zastoupení měl Jihomoravský kraj s 15 hotely (19 %). Hotely byly také rozděleny do kategorií dle počtu pokojů, kterými disponují, přičemž 42 % hotelů má 25-49 pokojů.

Při vyhodnocení ekologických principů, které hotely využívají bylo zjištěno, že nejvíce hotely využívají:

- úsporné žárovky (96 %),
- třídí odpad (95 %),
- mění ručníky pouze na vyžádání hosta (88 %),
- nakupují regionální potraviny (85 %).

Naopak nejméně využívanými principy jsou:

- využívání systému šedé vody (6 %),
- využívání solárních systémů (10 %),
- využívání dešťové vody (18 %).

Průměrný počet aplikovaných opatření hotelů je 11,71, přičemž nejvíce aplikovaných řešení bylo 18 a nejméně pouze 4.

Na otázku, zda byl zaznamenán pokles nákladů při využívání zmíněných opatření, jen 45 % hotelů odpovědělo, že pokles zaznamenaly. Na základě této odpovědi bylo analyzováno, zda na výsledky nemůže mít vliv velikost hotelu. Při porovnání s velikostí hotelu bylo opravdu zjištěno, že s rostoucím počtem pokojů roste také zaznamenání poklesu nákladů, ovšem např. v kategorii 100-200 pokojů bylo zastoupeno pouze 10 hotelů, tudíž není možné převést toto tvrzení do všeobecné roviny. Konkrétní procentuální zastoupení hotelů, které pokles nákladů zaznamenaly je následující:

- do 24 pokojů – 32 %,
- 25-49 pokojů – 36 %,
- 50-99 pokojů – 62 %,
- 100-200 pokojů – 80 %.

S rostoucím počtem pokojů také hotely průměrně aplikovaly více environmentálních principů.

V případě podávání informací o udržitelných praktikách 69 % hotelů uvedlo, že využívá v hotelu informační tabule, plakáty atd., 41 % hotelů uvedlo, že využívá web a pouze 23 % hotelů uvedlo, že využívá sociální síť.

Rozhovor, který byl veden z velké části s provozním manažerem, vycházel převážně z dotazníkového šetření, ovšem rozhovor byl doplněn o několik otázek a bylo také možné probrat některé otázky podrobněji. Zajímavým zjištěním je, že hotel využívá mnoho environmentálních principů, ačkoliv nemá nastavené žádné plány a cíle týkající se ekologie. Dohromady využívá celkem 18 opatření (některá pouze částečně nebo v nízké míře; není započítáno ozelenění jedné z teras, jelikož tato otázka nebyla součástí dotazníkového šetření) a přemýšlel také o využití jiných opatření, ovšem vzhledem k poloze hotelu a omezenému prostoru nebylo nebo není možné tato opatření implementovat. Nemožnost implementace se týká hlavně tepelných čerpadel, systému šedé vody a systému dešťové vody. Problémem některých opatření bylo, že se využívají pouze částečně. Hlavní motivací při implementaci environmentálních opatření jsou finanční náklady, proto bude nutné brát v projektové části ohled také na tuto oblast.

V rámci SWOT analýzy byly sestaveny kvartály, které vycházely především z dotazníkového šetření a provedeného rozhovoru. Na základě vyhodnocení silných a slabých stránek, příležitosti a hrozeb je možné určit, které principy je možné zlepšit a je možné se jimi zabývat v projektové části. Projekt se bude zabývat možnostmi implementace solárních panelů, jelikož sám hotel tento princip nevyužívá a z vybraných hotelů tento systém využívá pouze 8 hotelů. Navrhovaný projekt se bude také zabývat tříděním odpadu, nákupem regionálních potravin a potravin s označením Bio a Fairtrade, využíváním ekologických čisticích prostředků a využíváním recyklovaného materiálu. Konkrétní informace budou rozepsány v následující kapitole.

9 PROJEKT ZLEPŠENÍ VYBRANÝCH ENVIRONMENTÁLNÍCH PRINCIPŮ V ALEXANDRIA**** SPA & WELLNESS HOTEL

Poslední část této diplomové práce se zaměřuje na sestavení projektu, který pomůže hotelu Alexandria využívat lépe environmentální principy. Projekt vychází z analýz, které byly provedeny v předchozí kapitole.

9.1 Vymezení a odůvodnění projektu

Jak již bylo zmíněno, projekt je zaměřen na takové principy, které hotel nevyužívá nebo využívá pouze částečně. První část, která vede ke zlepšení environmentálních principů, je zaměřena na využití solárních panelů. Toto řešení bylo zvoleno, jelikož hotel tento systém nevyužívá a nevyužívá ho ani 90 % hotelů, které se zúčastnily dotazníkové šetření. Jeden z hotelů, který má sice pouze 38 pokojů, ale na druhou stranu má stejně jako hotel Alexandria wellness, v rámci dotazníkového šetření zmínil, že zaznamenal snížení nákladů také v souvislosti se solárními panely. Z rozhovoru s provozním ředitelem vyplývá, že instalace fotovoltaických panelů je možná, oproti systémům šedé nebo dešťové vody, které jsou také využívány mezi hotely v nízké míře. Tuto část projektu je možné považovat za stěžejní, jelikož je ze všech částí projektu nejvíce časově náročná a zároveň může mít pro hotel největší pozitivní dopad.

Dalším řešeným problémem je třídění odpadu. Hotel Alexandria stejně jako 95 % hotelů odpad třídí, ovšem provozní manažer v rozhovoru zmínil, že není prostor a možnosti pro umístění nádob, a dle jeho názoru vylučuje využití košů na recyklovaný odpad v hotelových pokojích. Osobně si myslím, že by hosté měli mít možnost třídít odpad, proto je v rámci projektu navrženo umístění nádob na recyklovaný odpad v prostorech hotelu mimo hotelové pokoje.

Z dotazníkového šetření vyplývá, že pouze 37 % hotelů nakupuje bio nebo fairtrade potraviny a sám hotel nakupuje částečně pouze bio, proto jsou také v rámci projektu představeny tyto potraviny, které by hotel mohl využívat. S těmito potravinami jsou uvedeny také regionální potraviny. 85 % hotelů sice uvedlo, že regionální potraviny nakupuje, ovšem v hotelu Alexandria je tento druh potravin nakupován pouze částečně. V analýze je také zmíněno, že se stále zvyšuje zájem o regionální a bio potraviny, proto by bylo vhodné, aby hotel rozšířil nabídku těchto potravin.

Projekt také cílí na zvýšení využití ekologických čisticích prostředků, jelikož hotel tento typ čisticích prostředků využívá pouze z 20-30 %. Součástí projektu je také implementace recyklovaného toaletního papíru, jelikož ten hotel nevyužívá vůbec.

9.2 Solární panely

Pro návrh využití solárních panelů je nutné brát v úvahu roční spotřebu elektrické energie. V rámci analytické části byla zmíněná spotřeba elektrické energie hotelu Alexandria před koronakrizí a také během koronakrizise. Jelikož nejaktuálnější informace o energetické spotřebě jsou ovlivněny omezeným provozem, byl jako vzorový rok pro projekt solárních panelů využit rok 2019, tedy hodnota 919 940 kWh.

Pro projekt je sestaveno několik scénářů:

- umístění fotovoltaických modulů pouze na střechu,
- umístění fotovoltaických modulů na střechu a na prostor mezi hlavní a novou budovou,
- využití menšího fotovoltaického pole (pouze hypotetický scénář pro porovnání).

Panely, s kterými je v projektu počítáno jsou monokrystalické. Jedná se o panely černé barvy, které mají ze všech panelů nejvyšší účinnost. Tyto panely jsou doporučovány na střechy, které nabízejí dobrou orientaci vůči slunci (BC engineering s. r. o., 2019).

Dotační prostředky může hotel využít v rámci Národního plánu obnovy, konkrétně komponenty „Přechod na čistší zdroje energie“. Tento rok byla vyhlášena zatím pouze jedna výzva, která se týká fotovoltaických systémů. V rámci této výzvy je možné získat podporu, která činí 35 % pro fotovoltaické systémy a 50 % pro systém akumulace mimo území Prahy. Dotace je určena pro fotovoltaické elektrárny, které mají výkon od 1kWp až do 1 MWp. Instalace je určena pro fyzické a právnické osoby, včetně právní formy „akciová společnost“, ale není určena pro podniky, které jsou vlastněny ze 100 % veřejným sektorem. Ve výzvě je zmíněno, že instalace nemůže být provedená na obytných budovách jako jsou bytové a rodinné domy a také na stavbách, které jsou určené pro rodinnou rekreaci. Není také podporováno umístění fotovoltaické elektrárny na zemi. DPH není zařazeno mezi způsobilé výdaje, týkající se instalace solárních panelů, proto se bude v rámci nákladové analýzy počítat s částkou bez DPH (MPO, 2022a).

9.2.1 Informace o vybraných scénářích a výběr nejvhodnějšího scénáře

V této podkapitole jsou popsány dvě možnosti, které hotel může využít a také příklad hypotetické situace, kdy by hotel využil jako zdroj menší fotovoltaické pole. Pro zjištění daných hodnot jsem spolupracoval s Lukášem Václavíkem, který má zkušenosti s projektováním solárních panelů, a který mi poskytl potřebné materiály a softwarovou podporu. V rámci dvou scénářů jsou zhodnoceny také výhody a nevýhody. Při porovnání těchto scénářů je zvolen vhodnější z nich a ten je poté předmětem nákladové, časové a rizikové analýzy.

Scénář umístění fotovoltaických modulů pouze na střechu

Tato část je zaměřena na umístění fotovoltaických modulů na střechu. Pro toto umístění byla využita střecha nové budovy, jelikož v porovnání se střechou hlavní budovy, má toto umístění řadu výhod, mezi které patří:

- nová budova je postavená výše (nehrozí zastínění jiným objektem),
- nová budova má větší plochu střechy (možnost umístění více fotovoltaických jednotek),
- nová budova má plošší střechu (solární panely nebudou z okolí příliš vidět),
- nová budova se nachází dál od centra Luhačovic (solární panely nebudou z centra Luhačovic vidět),
- černá panely budou na střeše méně viditelné,
- většina fotovoltaických modulů je umístěno na jihovýchodní části střechy (tato část střechy je odkloněná od centra Luhačovic tzn., že panely nebudou z centra viditelné),
- méně problémů s provedením (hlavní budova má mnoho střešních oken bránící k umístění panelů, střecha je viditelnější).

Na střechu je možno umístit celkem 56 panelů, přičemž 46 panelů může být umístěno na jihovýchodní část střechy a 10 panelů může být umístěno na část střechy orientovanou na jihozápad. Při využití těchto 56 fotovoltaických modulů je možné ročně snížit až 13 074 kg emisí CO₂. Tuto hodnotu uvádí software a představuje srovnání s elektrárnami, u kterých provoz závisí na fosilních palivech, proto se reálná hodnota může lišit tzv. dodavatel elektřiny může poskytovat elektřinu např. z jaderných elektráren. Ročně dokážou tyto panely vyprodukovat 27 833 kWh (hodnota byla získána ze softwaru, který bere v úvahu mnoho

proměnných jako klimatická data, stupeň využití zařízení, zastínění atd.). Instalovaný výkon odpovídá 25,2 kWp (tato jednotka udává výkon fotovoltaických panelů za standardních testovacích podmínek, (EP Energy Trading, a.s., 2018), z této informace je možné říci, že roční výnos je přibližně 1104 kWh/kWp.

27 833 kWh představuje pouze 3% pokrytí na celkové spotřebě energií v hotelu Alexandria. Stupeň soběstačnosti 3 % se může zdát jako neefektivní, ovšem i při tomto nízkém podílu pokrytí solární energií je možné snížit uhlíkovou stopu a zároveň snížit hotelu finanční náklady. Výhodou je také, že hotel má vysoké odběry energie během poledne, proto není nutné instalovat bateriový systém, který by shromažďoval získanou energii.

Scénář umístění fotovoltaických modulů na střechu a na plochu mezi budovami

V minulém scénáři byla představená situace umístění solárních panelů pouze na střechu. V tomto případě se jedná jak o střechu, tak o prostor, který se nachází mezi budovami. Tato plocha byla vybrána, jelikož není hosty momentálně nijak využívána, jediný prostor, který je využíván je terasa nacházející se u nové budovy, která je součástí wellness centra (zde panely umístěny nebudou). Mezi výhody umístění fotovoltaických panelů také na střešní plochu nacházející se mezi dvěma budovami patří:

- větší prostor pro umístění solárních panelů tzn. větší pokrytí spotřeby energie fotovoltaickými panely a vyšší snížení uhlíkové stopy,
- solární panely jsou z přední strany v zákrytu hlavní budovy, proto je nelze vidět z hlavní silnice ani centra Luhačovic,
- snadná instalace (panely budou umístěny na rovnou plochu).

Mezi nevýhody umístění panelů mezi budovy patří:

- nemožnost využít v budoucnu plochu pro jiné účely,
- hosté ubytování v pokojích s výhledem do vnitrobloku uvidí na solární panely,
- solární panely budou viditelné z okolních budov,
- může docházet k částečnému zastínění panelů, jelikož se nacházejí, níže než objekty kolem.

Na plochu mezi budovami je možné umístit dalších 90 fotovoltaických modulů, což znamená, že celkově může být využito, i s panely umístěnými na střeše nové budovy, 146 těchto modulů. Při využití tohoto scénáře je možné dosáhnout snížení emisí CO₂ až o 32 732

kg/rok. Využité panely dokážou vytvořit 69 673 kWh za jeden rok (hodnoty snížení emisí a kWh byly vypočítány softwarem stejně jako v předchozím scénáři). Instalovaný výkon představuje 65,7 kWp tzn., že roční výnos by v tomto případě byl 1060 kWh/kWp.

Při využití tohoto druhého scénáře je možné dopočítat stupeň soběstačnosti, který by v tomto případě byl již 7,6 %. Je tedy více než 2x vyšší než v prvním uvedeném scénáři. Ačkoliv je využití přibližně 2,5x vyšší než v předchozím případě, stále pokrytí pouze 7,6 % může působit jako poměrně nízké. Zde platí, stejně jako u prvního scénáře, že i toto nízké pokrytí dokáže snížit uhlíkovou stopu a může hotelu snížit také finanční náklady. Ani v tomto případě není nutné využití baterií, které slouží na shromáždění získané energie.

Srovnání – pro srovnání těchto dvou scénářů je nutno brát také v úvahu, že se hotel nachází v městské památkové zóně. V obou případech bude nutné zajistit povolení od Národního památkového ústavu. Jak již bylo zmíněno, prostor mezi budovami není viditelný z centra Luhačovic, jelikož se nachází v zákrytu hlavní budovy, ovšem tyto panely budou viditelné z hotelových pokojů a z okolních budov. Na druhou stranu umístění panelů pouze na střechu nové budovy zajistí, že panely budou vzhledem ke zmíněným skutečnostem méně viditelné a nebudou způsobovat rušivý efekt. Je také nutno podotknout, že nová budova se nachází na okraji městské památkové zóny (městská památková zóna zobrazená v příloze č. 2). V minulosti již v České republice byl povolen projekt na výstavbu solárních panelů na budově, která se nachází na okraji památkové zóny, jednalo se o budovu Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity (Novák a Včelák, 2018). Pro vyšší snížení finančních nákladů a vyšší snížení emisí CO₂ by bylo vhodné využít druhý scénář. Ovšem s přihlédnutím ke zmíněným skutečnostem hrozí vyšší riziko nepovolení výstavby. Z tohoto důvodu je dále počítáno pouze s prvním scénářem, tedy s umístěním fotovoltaických modulů pouze na střechu.

Využití menšího fotovoltaického pole

Tato část slouží pouze pro objasnění, jak vysokou spotřebu hotel Alexandria má. Jedná se tedy pouze o hypotetický příklad, jelikož hotel nemá dostatečně volného prostoru, aby mohl využívat toto fotovoltaické pole. Při využití 639 fotovoltaických modulů by bylo možné vytvořit přes 307 000 kWh za jeden rok. Ovšem i toto fotovoltaické pole by pokrylo „pouze“ 33 % spotřebované energie hotelem, tedy v případě poměrně vysoké množství solárních

panelů by hotel mohl být soběstačný pouze z 1/3. V tomto případě by hotel snížil emise CO₂ o více než 142 tun za jeden rok.

9.3 Koše na tříděný odpad

V předchozí podkapitole byl popsán projekt implementace solárních panelů pro hotel Alexandria. Tato podkapitola se zaměřuje na koše na tříděný odpad. Pro umístění košů na tříděný odpad byly v hotelu vybrány dvě místa: lobby a prostor, který spojuje hlavní a novou budovu. Bylo také zvažováno, zda neumístit tyto koše do každého patra hotelu v obou budovách, ovšem dle mého názoru by tyto koše nebyly velice využívány. Prostor, který spojuje novou a hlavní budovu je spojen také s restaurací hotelu a francouzskou restaurací, proto si myslím, že se jedná o ideální místo k umístění nádob. Jednalo by se o umístění nádob na plast, papír a sklo, výhodou je, že v Luhačovicích je možné házet nápojové kartony do nádob na plast (Město Luhačovice, ©2022). V případě, že by koše, na základě měření, byly úspěšně využívány, bylo by možné přidat také nádobu na kovy. Pro hotel bude nutné vybrat takové koše, které do prostředí zapadnou a nebudou působit lacině. Hotel by mohl využít např. koš, který nabízí B2B partner (©2010–2022). Dle mého názoru je koš v černé barvě s minimálními barevnými prvky, objemem 3x50 l a šířkou 1 metr ideálním řešením pro hotel. Aby hosté byli informováni o možnosti využití těchto košů, jsou v rámci této části projektu vytvořené informativní letáčky o možnosti třídění odpadu. Pro efektivnější využívání těchto košů, mohou být součástí letáků také informace o tom, kolik % odpadu hotel vytřídí. Je nutné hostům zdůraznit myšlenku „pomozte nám s tříděním odpadu, jsme v tom společně“.

Obrázek 8 – Koš na recyklovaný odpad (B2B partner, ©2010–2022).

9.4 Ostatní environmentální principy

Tato kapitola se zabývá dalšími environmentálními principy, které nejsou tak časově náročné a složité na implementaci jako část týkající se solárních panelů. Jedná se o zvýšení nákupu regionálních a bio potravin, nákupu fairtrade potravin, zvýšení využití ekologicky šetrných čisticích prostředků a využíváním recyklovaného toaletního papíru.

V rámci zvýšení nákupu bio potravin a nákupu fairtrade potravin byly vybrány následující potraviny, které by hotel mohl nahradit:

- rýže,
- káva,
- čaj,
- cukr,
- a banány.

Tento výběr potravin vycházel z fairtradových komodit, které jsou uvedeny na webových stránkách Fairtrade (Fairtrade Česko a Slovensko, ©2022b). Zároveň byly vybrány komodity, které se, mimo cukr, nepěstují v České republice. Pro lepší srovnání byly v rámci zmíněných potravin vybrány také biopotraviny, přičemž některé potraviny mají jak bio certifikaci, tak certifikaci fairtrade. Byly vybrány značky jako Oxfam, Country Life, Alternativa3, Puro aj.

Jak již bylo zmíněno hotel momentálně již nakupuje mléčné regionální produkty z ekofarmy v Javorníku, ale mohl by rozšířit svůj nákup regionálních potravin např. o ovoce a zeleninu či maso. V této chvíli je prodáváno ovoce a zelenina pouze ojedinele, ovšem hotel by mohl v době sezóny ovoce a zeleniny spolupracovat s místními farmáři jako např. Biozelenina Velehrad, Ing. Petr Weidenthaler, producent biozeleniny Josef Vymětal atd. Oproti ovoci a zelenině je u masa výhodou, že jej hotel může odebírat během celého roku, proto bude nákup masa předmětem nákladové analýzy. Jako alternativa bylo vybráno kuřecí a hovězí maso z Farmy Rudimov a hovězí maso z farmy Ležák.

Pro ekologicky šetrné čištění hotelových prostor byly vybrány čtyři produkty, které hotel využívá, a které by bylo možné nahradit ekologicky šetrnějšími produkty. Jedná se o:

- univerzální čistič s dezinfekcí na povrchy,
- savo (využité k čištění toalet),

- odstraňovač vodního kamene,
- čistič na sklo a zrcadla.

V rámci rozhovoru bylo zmíněno, že ekologické čisticí prostředky se v hotelu využívají v nízké míře, jelikož u některých je nutné nechat přípravek nějakou dobu působit. Substituční produkt univerzálního čističe s dezinfekcí značky Bio-D není nutné oplachovat, proto není nutné čekat na opětovné čištění povrchu po působení čističe. Prostředky Bio-D byly zvoleny také jako náhrada sava pro čištění toalet a čističe na sklo a zrcadla. Tato značka vyrábí produkty, které jsou zdravotně nezávadné, rozložitelné v přírodě, jsou využity šetrné materiály a šetrná výroba a obaly lze recyklovat. Pro substituci odstraňovače vodního kamene byl vybrán produkt značky Ecover, který má stejná pozitiva jako produkty Bio-D, ovšem mimo to, při výrobě produktů značky Ecover dochází k významné úspoře vody a elektřiny. Další ekologické značky, které je možno zmínit, a o kterých by hotel mohl uvažovat je česká značka Tierra Verde a německá značka Sonett. Produkty a informace o nich jsou čerpány z webových stránek Econea (econea, [2022]).

Poslední řešený problém se týká náhrady toaletního papíru za toaletní papír recyklovaný. V rozhovoru bylo zmíněno, že by hosté nebyli spokojeni s tímto toaletním papírem, ovšem dle mého názoru by hosté rozdíl nepoznali, jelikož dnes je možné používat recyklované toaletní papíry, které se barvou a kvalitou nijak neliší od klasických toaletních papírů. Byly vybrány dva toaletní papíry, které by hotel mohl využít. Jedná se o toaletní papír značky Harmony a značky Lucard. Dodavatel hotelu dodává také značku Harmony, proto by hotel mohl vyřešit s tímto konkrétním dodavatelem, zda nemohou odebírat papír recyklovaný.

9.5 Nákladová analýza

V této kapitole jsou všechny části projektu podrobeny nákladové analýze, v případě solárních panelů je sledována také úspora na energiích během 25leté životnosti fotovoltaických modulů a návratnost investice.

9.5.1 Solární panely

V této části projektu je pořízení solárních panelů podrobeno nákladové analýze. Hrubé mzdy zaměstnanců, kteří se na projektu podílejí vypadají takto:

- generální ředitel – 500 Kč/h,
- ředitel hotelu – 380 Kč/h,

- provozní manažer – 260 Kč/h.

Na krátký návrh pořízení solárních panelů má provozní manažer vyhrazené 3 hodiny ($3 * 260$), včetně hodiny, kdy návrh zkonultuje s ředitelem hotelu (380 Kč). Provozní manažer má poté vyhrazeno 30 hodin na výběr firmy, která provede veškeré aktivity spojené s instalací solárních panelů. Jelikož se jedná o nákladnější projekt je možné, že bude muset být výběr projednán nejen s ředitelem hotelu, ale také s generálním ředitelem. Na projednání jsou vyhrazeny 3 hodiny ($260 * 3 + 380 * 3 + 500 * 3 = 7\,800$ Kč) a po projednání je vyhrazena hodina pro schválení generálním ředitelem (500 Kč). Na provedení objednávky má provozní manažer vyhrazené 2 hodiny, jelikož je při objednávce obeznámen také o nutnosti zajištění konkrétních dokumentů. Po provedení objednávky má provozní manažer vyhrazeno 16 hodin na přípravu a zpracování dokumentace, tedy $260 * 16 = 4\,160$ Kč.

Výpočet ceny za veškerou práci externí firmy je následující. Dle Lukáše Václavíka je možné provést instalaci 1 kWp za 28 000 Kč s DPH, tedy 22 120 Kč bez DPH. Cena zahrnuje cenu panelů, marži, administrativní náklady, inženýrskou práci atd. Při instalovaném výkonu 25,2 kWp je celková částka bez DPH 557 424 Kč. Dotaci, která byla již dříve zmíněná, není možné využít na administrativní náklady, dokumentaci pro stavební povolení atd. Pro tento projekt byly tyto náklady odhadnuty Lukášem Václavíkem na přibližně 63 200 Kč bez DPH. Dotaci 35 % na fotovoltaické systémy je proto možné použít pouze na částku 494 224 Kč bez DPH ($494\,224 * 0,65 = 321\,246$ Kč). K výsledné částce se opět přičte zmíněných 63 200 Kč, tedy celková cena za veškerou práci externí firmy bude činit 384 446 Kč bez DPH. Během celé doby realizace projektu externí firmou má provozní manažer vyhrazeno průměrně 1 hodinu týdně během 26 týdnů na spolupráci s touto firmou ($260 * 26 = 6\,760$ Kč). Spolupráci je myšlena komunikace či případné doplnění nedostatků pro potřeby realizace projektu.

Tabulka 4 – Nákladová analýza vztahující se k solárním panelům
(vlastní zpracování)

Nákladová položka	Výpočet nákladů (Kč)	Celkové náklady (Kč)
Návrh pořízení solárních panelů	$260 * 3 + 380$	780
Výběr firmy	$260 * 30$	7 800
Projednání zvolené firmy s gen. ředitelem a ředitelem hotelu	$260 * 3 + 380 * 3 + 500 * 3$	3 420
Schválení gen. ředitelem	$500 * 1$	500
Provedení objednávky služby	$260 * 2$	520
Příprava dokumentace	$260 * 16$	4 160
Cena za veškerou práci externí firmy (bez DPH), včetně zahrnuté dotace	$494 224 * 0,65 + 63 200$	384 446
Spolupráce s firmou během realizace projektu	$260 * 26$	6 760
Celkem		408 386

Pozn. Celkové náklady na pořízení solárních panelů činí bez dotace 581 364 Kč.

Úspora energie a návratnost investice

V tabulce č. 5 je možné vidět úsporu energie, včetně peněžního vyčíslení během 25leté životnosti solárních panelů. Je brána v úvahu degradace solárních panelů, která se liší dle jednotlivých značek panelů. Během 25 let může být snížen výkon např. o 8 % nebo také dokonce o 20 %. Po konzultaci s Lukášem Václavíkem byla pro tento příklad zvolená 15% degradace po 25 letech užívání. Průměrná degradace za 1 rok je tedy 0,6 % tzn., že z energetického výnosu 27 833 kWh/rok je každý rok odečteno 167 kWh. V druhém sloupci je uvedena cena za 1 kWh bez DPH. Provozní manažer hotelu Alexandria Vladislav Závada uvedl, že se cena momentálně pohybuje kolem 7 Kč/kWh bez DPH, proto se vychází z této hodnoty. Je složité predikovat vývoj cen energií, zvláště v této době, kdy ceny energií prudce rostou, ovšem v tomto případě je počítáno s 2% ročním nárůstem ceny elektrické energie. Ve třetím sloupci je uvedena celková úspora energie během daného roku. V tabulce č. 4 byly vyčísleny celkové náklady na pořízení solárních panelů v hodnotě 408 386 Kč, tzn., že dle informací z tabulky č. 5, by se hotelu tato investice navrátila za 2,05 roků. V případě, že by na projekt nebyla získána dotace dosahovala by celková částka na pořízení 581 364 Kč, tedy tato investice by se hotelu navrátila za 2,9 roků.

Během 25 let by hotel mohl díky solárním panelům ušetřit 5 421 350 Kč (5 829 736 – 408 386) na energiích.

Tabulka 5 – Úspora energie během 25 let
(vlastní zpracování)

Rok	Výkon (kWh)	Kč/kWh bez DPH	Úspora energie (Kč)
1.	27 666	7,14	197 535
2.	27 499	7,28	200 193
3.	27 332	7,43	203 077
4.	27 165	7,58	205 911
5.	26 998	7,73	208 695
6.	26 831	7,88	211 428
7.	26 664	8,04	214 379
8.	26 497	8,20	217 275
9.	26 330	8,37	220 382
10.	26 163	8,53	223 170
11.	25 996	8,70	226 165
12.	25 829	8,88	229 362
13.	25 662	9,06	232 498
14.	25 495	9,24	235 574
15.	25 328	9,42	238 590
16.	25 161	9,61	241 797
17.	24 994	9,80	244 941
18.	24 827	10,00	248 270
19.	24 660	10,20	251 532
20.	24 493	10,40	254 727
21.	24 326	10,61	258 099
22.	24 159	10,82	261 400
23.	23 992	11,04	264 872
24.	23 825	11,26	268 270
25.	23 658	11,48	271 594
Celkem			5 829 736

9.5.2 Koše na tříděný odpad

Na této části projektu se budou dohromady účastnit tři zaměstnanci hotelu Alexandria a zaměstnanec marketingové oddělení společnosti Lázně Luhačovice a. s. Důvodem zapojení zaměstnance Lázní Luhačovice a. s. je ten, že sám hotel Alexandria nemá své vlastní marketingové oddělení. Hrubé mzdy zaměstnanců jsou následující:

- provozní manažer – 260 Kč/h,
- ředitel hotelu – 380 Kč/h (konzultace, schválení),
- marketér – 175 Kč/h (návrh letáku),

- vedoucí housekeepingu – 200 Kč/h (měření využití).

Při sestavení nákladové analýzy je bráno v potaz, že koš na tříděný odpad byl už vybrán, proto není součástí této analýzy výběr samotného koše a výběr dodavatele. Koš, který bude hotelem pořízen je koš společnosti B2B Partner s. r. o., který stojí bez DPH 10 474 Kč.

Zprvč bude vytvořen a podán návrh na pořízení košů na tříděný odpad provozním ředitelem. Čas sestavení návrhu je určen na jednu hodinu a konzultace s ředitelem hotelu je stanovena také na jednu hodinu, tedy výdaje na tento úkon činí 900 Kč ($2 * 260 + 380$). Další hodina je vyčleněná na schválení žádosti ředitelem hotelu. Po schválení provede provozní ředitel objednávku, která je vymezena na půl hodiny, dvou košů v celkové ceně 20 948 Kč. Všechny tyto tři úkoly budou provedeny v jeden den.

Pro účely zpracování letáků do hotelových pokojů je nejprve nutné, aby provozní manažer zjistil a zpracoval data o třídění odpadů, jak všeobecně, tak v rámci hotelu Alexandria. Na tento úkon má provozní manažer vyčleněno 15 hodin. Celková suma tohoto nákladu činí 3 900 Kč. Zpracovaná data budou předána marketérovi, který vytvoří během 24 hodin návrh letáku s konkrétními informacemi. Při hrubé mzdě marketéra 175 Kč je tento úkol vyčíslen na 4 200 Kč.

Po návrhu letáku bude vytištěno celkem 70 kopií. Hotel má 56 pokojů, na každý pokoj je nutno umístit jeden leták, dalších 14 letáků může být využito pro umístění mimo hotelové pokoje nebo mohou sloužit jako náhrada při odcizení či zničení letáků umístěných v hotelovém pokoji. Cena na tisk jednoho letáku činí 3 Kč bez DPH, celková cena bude tedy 210 Kč.

Jako poslední činnost tohoto projektu je měření využití umístěných košů na tříděný odpad. Touto činností se bude zabývat vedoucí housekeepingu, jelikož zaměstnanci v tomto úseku budou tyto koše vynášet. Zaměstnanci v úseku housekeeping budou mít nařízené vynášet tyto koše pouze v případě, že budou naplněny minimálně z 80 %. Pokud koš bude vyneseno, oznámí daný zaměstnanec tuto skutečnost vedoucí housekeepingu, která následně skutečnost zaeviduje. Toto měření bude probíhat 6 týdnů, přičemž vedoucí housekeepingu bude průměrně za jeden týden tento úkol vykonávat půl hodiny. Hrubá mzda vedoucí housekeepingu činí 200 Kč/h, proto budou celkové náklady na tento úkon 600 Kč.

Po sečtení všech nákladů jednotlivých částí, celkové náklady na tento projekt činí 31 268 Kč.

Tabulka 6 – Nákladová analýza vztahující se ke košům na tříděný odpad (vlastní zpracování)

Nákladová položka	Výpočet nákladů (Kč)	Celkové náklady (Kč)
Návrh na pořízení košů na tříděný odpad	2 * 260 + 380	900
Schválení ředitelem	380	380
Provedení objednávky	260/2	130
Cena koše (bez DPH)	2 * 10 474	20 948
Zpracování dat o třídění odpadu	15 * 260	3900
Návrh letáku	24 * 175	4 200
Tisk letáků (bez DPH)	3 * 70	210
Měření využití	3 * 200	600
Celkem		31 268

9.5.3 Ostatní environmentální principy

Srovnání cen produktů a potravin

Tabulka 7 – Porovnání vybraných aktuálních nakupovaných potravin s fairtrade a bio potravinami (vlastní zpracování dle Fairtrademarket.cz, ©2016-2022; countrylife [2022]; mikofair.cz, ©2022)

Komodita	Jednotka	Aktuální potravina – cena v Kč (bez DPH)	Náhrada – cena v Kč (bez DPH)		
			Fairtrade	FT/BIO	BIO
Rýže	kg	40-100	-	134	95-132
Káva	kg	560	-	383-448	-
Čaj	sáček	4	3	1,8-3,5	3,3
Cukr	kg	55	96	112	71
Cukr porcovaný	kg	78	113-125	-	-
Banány	kg	35	-	67	64
Procentuální vyjádření					
Rýže	%	100 % - nejvyšší hodnota	-	134 %	95-132 %
Káva	%	100 %	-	68-80 %	-
Čaj	%	100 %	75 %	45-88 %	83 %
Cukr	%	100 %	175 %	204 %	113 %
Cukr porcovaný	%	100 %	145-160 %	-	-
Banány	%	100 %	-	191 %	183 %

Pozn. U substitučních potravin, u kterých byla uvedena cena pouze s DPH, byla cena snížena o 15 %. U některých komodit bylo vyhledáno více substitucí, proto je v některých případech

uvedené rozpětí od nejlevnější po nejdražší potravinu; v řádku Rýže (%) je procentuálně vyjádřená a srovnána nejvyšší hodnota tedy 100 Kč, v případě srovnání hodnot s nejnižší hodnotou (40 Kč) by procentuální vyjádření bylo 335 % (FT/BIO) a 238-330 % (BIO).

Ceny aktuálních potravin uvedené v tabulce byly poskytnuty Ing. Terezou Máchalovou, která zajišťuje v hotelu Alexandria objednávky potravin. V tabulce výše je možné vidět srovnání aktuálních cen potravin, které nakupuje hotel Alexandria s cenami fairtrade a bio potravin, kterými je možno nahradit stávající potraviny. Z tabulky je možné vidět, že u některých položek je cena i 2x vyšší, např. u banánů, ovšem např. cena kávy na 1 kg či cena čaje na 1 sáček je levnější než produkty, které hotel nakupuje. Pokud by hotel chtěl nakupovat pouze levnější komodity, určitě by mohl začít kupovat zmíněný čaj či kávu. U rýže je situace složitější, jelikož u rýže bylo vybráno více druhů, ovšem nejlevnější bio rýže stojí 95 Kč a nejdražší rýže, kterou hotel nakupuje stojí 100 Kč. U dalších položek by bylo na zvážení hotelu, zda je ochotný zaplatit vyšší částku za fairtrade či bio potraviny, ovšem zrovna u potravin by možná byl ochoten, aspoň částečně, nakupovat tento druh potravin, jelikož, jak bylo v rozhovoru zmíněno, hotel si potrpí na kvalitu jídla. Je také nutné zmínit, že u velkoobchodních dodavatelů mohou být ceny nižší.

Tabulka 8 – Srovnání vybraného aktuálního masa dodavatele hotelu s regionální alternativou (vlastní zpracování dle masozluky.cz, ©2022; Farma Ležák, ©2022)

Maso/Jednotka	Aktuální maso		Farma Rudimov		Farma Ležák	
	cena/kg	%	cena/kg	%	cena/kg	%
Kuřecí prsa	136	100 %	326	240 %	-	-
Kuřecí stehna	68	100 %	179	263 %	-	-
Kuřecí křídla	48	100 %	142	296 %	-	-
Celé kuře	65	100 %	164,5	253 %	-	-
Hovězí květová špička	224	100 %	530	237 %	278	124 %
Hovězí vrchní šál	242	100 %	364	150 %	235	97 %
Hovězí krk	184	100 %	318	173 %	163	89 %
Hovězí šál dolní	217	100 %	328	151 %	222	102 %

Pozn. Uvedené ceny jsou bez DPH

Ceny aktuálně nabízených komodit mi byly stejně jako u předchozího příkladu poskytnuty odbornou referentkou Ing. Terezou Machalovou. V tabulce výše jsou uvedeny ceny vybraného masa dodavatele hotelu Alexandria s alternativami ze Zlínského kraje. Jedná se o maso z farmy Rudimov a Ležák. Je možné si všimnout, že nabízené maso farmou Rudimov je v jednom případě téměř 3x dražší než aktuálně nakupované maso. Vysoký rozdíl je možné pozorovat hlavně u kuřecího masa. Hovězí maso z farmy Ležák se naopak pohybuje

přibližně na stejných hodnotách jako aktuálně nakupované maso. Největší rozdíl (24 %) je možné pozorovat u hovězí květové špičky. Jedná se o poměrně nízký procentuální rozdíl v porovnání s farmou Rudimov, která má nejnižší rozdíl 50 % a to u hovězího vrchního šálu. Dle mého názoru mohou být ve Zlínském kraji farmy, které nabízí stejně výhodná masa jako má firma Ležák. I zde jako v předchozím příkladě je možné zmínit, že některé farmy mohou nabízet hotelu maso za velkoobchodní ceny nebo mohou nabízet slevy při vyšším odběru zboží.

Tabulka 9 – Srovnání vybraného aktuálního produktu využívaný hotelem s alternativním řešením (vlastní zpracování dle Econeal [2022], Sving [2022], dobréobaly.cz, ©2014)

Produkt	Množství	Aktuální produkt – cena v Kč (bez DPH)	Náhrada – cena v Kč (bez DPH)
Univerzální čistič s dezinfekcí na povrchy	5 l	480	423
Savo (využité k čištění toalet)	750 ml	22	86
Odstraňovač vodního kamene	500 ml	43	110
Čistič na sklo a zrcadla	500 ml	32	102
Toaletní papír	role	3	4,7; 5,2
Procentuální vyjádření			
Univerzální čistič s dezinfekcí na povrchy	%	100 %	88 %
Savo (využité k čištění toalet)	%	100 %	390 %
Odstraňovač vodního kamene	%	100 %	256 %
Čistič na sklo a zrcadla	%	100 %	319 %
Toaletní papír	%	100 %	157 %; 173 %

Informace o ceně využívaných produktů mi byly poskytnuty ekonomkou Světlanou Tesařovou. V tabulce č. 9 je možné vidět několik vybraných produktů, které hotel používá na úklid a také je zde toaletní papír. Největší procentuální rozdíl mezi aktuálním produktem a jeho ekologickou alternativou je u produktu na čištění toalet. Nevýhodou také je, že klasické savo má více využití a nevyužívá se pouze na čištění toalet, kdežto jeho alternativa se používá jen na toalety. Ačkoliv i touto náhradou by bylo možné snížit využití sava. Vzhledem k 4x vyšší ceně a širšímu využití sava si myslím, že hotel nebude nakupovat ekologický šetrný výrobek k čištění záchodu. Naopak velice zajímavou alternativou je univerzální čistič s dezinfekcí na povrchy, jelikož je levnější než produkt, který hotel momentálně kupuje a zároveň splňuje kritéria, která mají za následek nižší dopad na životní prostředí. Cena jedné role recyklovaného papíru je dražší až o 73 %. Pokud budou využity

informace, které jsou o hotelu známy, je možné odhadnout, jak vysoká spotřeba toaletního papíru na hotelových pokojích je. Hotel má 56 pokojů, lidé jsou zde ubytováni průměrně 3,5 dne a jedná se většinou o páry. Odhadem lidé spotřebují za tuto dobu 2 toaletní papíry tzn., že při plné obsazenosti by hosté na hotelovém pokoji spotřebovali celkem 112 rolí toaletního papíru. V této situaci to znamená, že by se náklady na 3,5 dne na toaletní papír zvýšily o 247 Kč. V ostatních případech by hotel musel vzít v potaz také, jak často prostředky využívají a na základě toho se rozhodnout, zda dražší alternativy využije či nikoliv.

Náklady na části projektu – potraviny, produkty

Pro sestavení části projektu, který je zaměřen na fairtrade a bio potraviny, regionální potraviny, čisticí prostředky a toaletní papír je nutné sestavit náklady, které souvisí s nákupem tohoto vybraného zboží. Zaprvé je nutné vyčíslit náklady na návrh zlepšení environmentálních opatření. Při výpočtu byly stanoveny hrubé mzdy takto:

- F&B manager – 250 Kč/h (regionální a fairtrade/bio potraviny)
- vedoucí housekeepingu – 200 Kč/h (čisticí prostředky/toaletní papír)
- ředitel hotelu – 380 Kč/h (konzultace, schválení)

Provedení u jednotlivých částí projektu je identické v každém ze tří případů. Všechny části projektu zahrnují stejné úkoly se stejnou dobou trvání, jelikož jsou si provedením velice podobné. Náklady na jednotlivé části jsou ovlivněny pouze výší mezd, proto regionální a fairtrade/bio potraviny se pohybují ve stejných hodnotách (jsou prováděny stejnou osobou se stejnou hrubou mzdou). Vedoucí recepce zároveň zajišťuje změnu čisticích prostředků a toaletního papíru.

Pro provedení těchto projektů je nutné, aby F&B manager a vedoucí housekeepingu sestavili krátký návrh ke zlepšení daného opatření. Na sestavení návrhu je vymezena jedna hodina a druhá hodina je určená na konzultaci s ředitelem hotelu, proto je v tomto kroku započítána také mzda ředitele hotelu. Hodnota tohoto úkolu je v případě potravin 880 Kč a v případě čisticích prostředků 780 Kč.

V druhém kroku musí F&B manager vybrat potraviny a vedoucí housekeepingu vybrat produkty, které lze nahradit variantou, která má menší dopad na životní prostředí. Na tuto činnost je vyhrazeno 16 hodin, tedy v případě potravin po roznásobení budou náklady na tento úkol činit 4 000 Kč a v případě čisticích prostředků a toaletního papíru 3 200 Kč. Na

výběr konkrétního dodavatele je stanoveno 20 hodin (potravin: $250 * 20 = 5000$, čisticí prostředky/toaletní papír: $200 * 20 = 4000$)

Po výběru potravin a produktů je nutné, aby toto zpracování schválil ředitel hotelu. Na schválení každé části projektu má ředitel vyhrazen čas 2 hodiny, tedy náklad na tento úkol bude 760 Kč.

Po schválení následuje komunikace s konkrétními dodavateli, která bude zahrnovat podmínky dodání, možnost prvního objednání, podmínky pro budoucí spolupráci atd. Na komunikaci je vyhrazeno jak pro F&B managera, tak vedoucí housekeepingu 6 hodin. Tedy náklady vztahující se k potravinám u tohoto úkolu činí 1 500 Kč a náklady vztahující se k čisticím prostředkům a toaletnímu papíru jsou činí 1200 Kč. Po komunikaci s dodavateli následuje provedení první objednávky, na kterou má F&B manager a vedoucí housekeepingu jednu hodinu.

Při změně potravin a produktů novými alternativami bude během 6 týdnů F&B managerem a vedoucí housekeepingu sledovány pozitiva a negativa těchto substitutů. Každý týden budou mít v průměru dvě hodiny na zjišťování a sepsání nových zjištění o nových potravinách/produktech. F&B manager může zjišťovat informace od zaměstnanců v hotelových restauracích např. o kvalitě potravin, jednoduchost zpracování potravin, hodnocení hostů atd. Naopak vedoucí housekeepingu může zjišťovat od zaměstnanců v oddělení housekeepingu efektivitu daných prostředků a další přínosy nebo zjišťovat stížnosti hostů např. u změny toaletního papíru. Náklady na tento úkol činí 3 000 Kč v případě potravin a v případě produktů náklady činí 2 400 Kč.

Celková suma na provedení zajištění regionálních potravin činí 15 390 Kč. V případě fairtrade a bio potravin je celková suma stejná jako u potravin regionálních a při zajištění nových alternativ čisticích prostředků a toaletního papíru je celková suma 12 540 Kč. Je nutno připomenout, že součástí nákladů na zajištění, nejsou náklady na konkrétní potraviny a produkty, jelikož objednávky tohoto zboží jsou nepravidelné a objednáva se konkrétní množství dle potřeby. Např. u fairtrade a bio potravin záleží také na tom, v jakém poměru budou objednávány tyto potraviny, resp. které potraviny nahradí potraviny s certifikací fairtrade, a které potraviny budou nahrazeny biopotraviny.

Tabulka 10 – Nákladová analýza pro zajištění regionálních, fairtrade/bio potravin a čistících prostředků/toaletního papíru (vlastní zpracování)

Nákladová položka	Výpočet nákladů části regionální potraviny (Kč)	Výpočet nákladů části Fairtrade/Bio potraviny (Kč)	Výpočet nákladů části čistící prostředky/toaletní papír
Návrh zlepšení envi. opatření	250 * 2 + 380	250 * 2 + 380 * 1	200 * 2 + 380
Výběr potravin/produktů	250 * 16	250 * 16	200 * 16
Výběr dodavatelů	250 * 20	250 * 20	200 * 20
Schválení ředitelem hotelu	380 * 2	380 * 2	380 * 2
Komunikace s dodavateli	250 * 6	250 * 6	200 * 6
Provedení objednávky	250	250	200
Sledování pozitiv/negativ	250 * 12	250 * 12	200 * 12
Celkem	15 390	15 390	12 540

Celkové náklady všech jednotlivých částí projektu činí dohromady 482 974 Kč, je ovšem nutné připomenout, že v rámci části projektu vztahující se k potravinám, čistícím prostředkům a toaletnímu papíru nebyly započítány náklady na jednotlivé položky, které hotel nakoupí.

9.6 Časová analýza

V této kapitole jsou všechny části projektu podrobeny časové analýze.

9.6.1 Solární panely

Tato časová analýza je rozdělena do osmi činností, přičemž sedm činností se týká zaměstnanců Lázní Luhačovic a jedna je prováděná externí firmou, která zajistí instalaci solárních panelů se všemi náležitostmi. Pro zajištění pořízení solárních panelů je nutné, aby provozní manažer provedl návrh pořízení solárních panelů na střechu nové budovy. V rámci tohoto úkonu je také konzultace s ředitelem hotelu, která bude trvat 1 den.

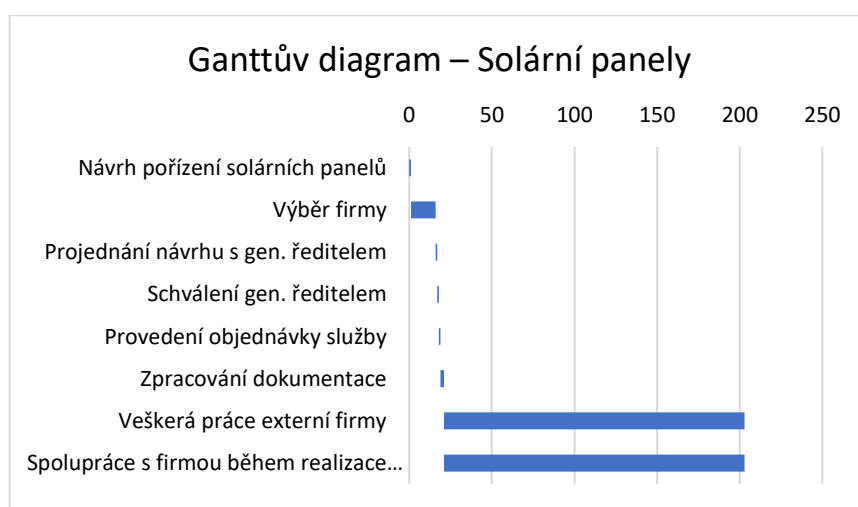
Dalším úkolem je výběr firmy, která zajistí instalaci solárních panelů, včetně všech náležitostí, které je potřeba pro realizaci udělat. Na výběr firmy má provozní manažer stanoveno 30 hodin, tedy průměrně 2 hodiny denně během 15 dní. Po výběru firmy je návrh projednán nejen s ředitelem hotelu, ale také s generálním ředitelem, jelikož je možné se domnívat, že tento rozsáhlejší a finančně náročnější projekt bude muset být projednán

s generálním ředitelem. Následující den generální ředitel návrh schválí. Po schválení generálním ředitelem může provozní manažer následující den provést objednávku služby. Pro externí firmu bude třeba zajistit informace o spotřebě, velikosti střechy atd., proto provozní manažer během 16 hodin (následujících dvou dnů) zpracuje nutné dokumenty.

Po provedení těchto náležitostí může začít externí firma pracovat na tomto projektu. Práce trvá celkem 182 dní, přičemž práce projektanta trvá 4 dny, práce statického inženýra také 4 dny. Po provedení těchto prací je nutné zajistit veškerá povolení, žádosti atd., přičemž na tuto práci je vyhrazeno 75 dní. Po získání všech povolení může firma zažádat o dotaci. Vyřízení a získání dotace trvá 90 dní. Po získání dotace během následujících 7 dní budou připraveny a přepraveny všechny komponenty pro instalaci solárních panelů a instalace bude trvat jeden den.

Během celé doby, kdy bude tato externí firma na projektu pracovat bude zároveň provozní manažer s firmou spolupracovat. Spolupráci je myšleno komunikace s firmou, vyřízení případných nedostatků atd. Na tuto práci má vyhrazeno průměrně 1 hodinu týdně během 26 týdnů.

Celkově je na tuto část projektu vyhrazeno 202 dnů, ovšem je bráno v úvahu okamžité projednání a okamžité schválení projektu. Vzhledem k velikosti společnosti Lázně Luhačovice je možné, že schvalovací proces v této společnosti u takového projektu musí projít složitějším procesem schvalování, proto by se celková doba projektu, vzhledem ke zmíněným skutečnostem, mohla prodloužit.

Graf 9 – Ganttův diagram vztahující se k solárním panelům (vlastní zpracování)

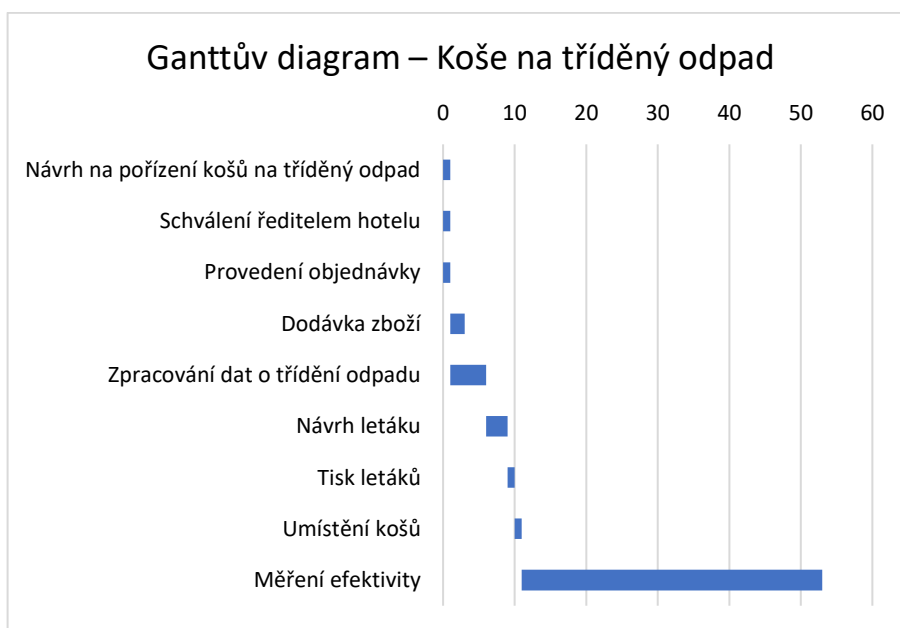
9.6.2 Koše na tříděný odpad

Časovou analýzu týkající se košů na tříděný odpad je možno rozdělit do 9 činností. Jak již bylo zmíněno v nákladové analýze první tři činnosti budou provedeny během jednoho jediného dne. Mezi tyto činnosti patří návrh na pořízení košů na tříděný odpad, dále schválení ředitele hotelu Alexandria a provedení samotné objednávky provozním ředitelem hotelu. Koše budou objednány z e-shopu společnosti B2B Partner, která uvádí dodání tohoto produktů do dvou dnů.

Během dodávky zboží bude již provozní manažer zpracovávat data o třídění odpadu, které budou sloužit jako informace, která bude zahrnuta na letáky do hotelových pokojů. Čas určený na toto zpracování je 15 hodin, ovšem je nutné počítat i s jinými povinnostmi provozního manažera, proto je těchto 15 hodin rozděleno do pěti dnů.

Po zpracování dat bude následovat návrh letáku, který bude mít na starost marketér. Pro návrh letáku je stanoveno 24 hodin, které jsou rozděleny do třech dnů po 8 hodinách. Následující den bude vytištěno 70 kopií tohoto letáku. Den poté budou na pokoje rozneseny letáky a zároveň tento den budou také na vybraná místa v prostorech hotelu Alexandria umístěny koše na tříděný odpad. Tímto dnem započne také měření využití tříděných košů, které bude probíhat v následujících 6 týdnech.

Celkový počet dnů tohoto projektu bude činit 53 dnů.

Graf 10 – Ganttův diagram vztahující se ke košům na tříděný odpad (vlastní zpracování)

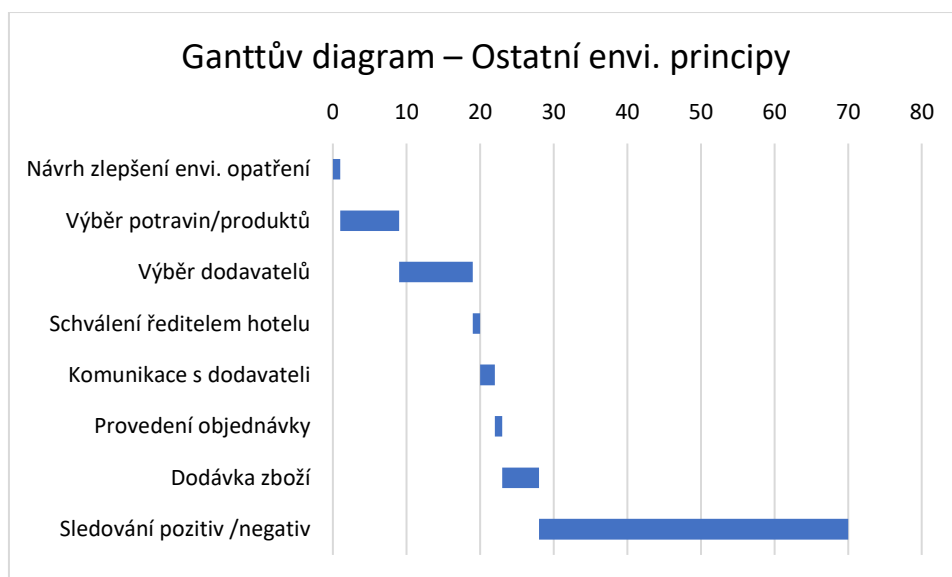
9.6.3 Ostatní environmentální principy

Časové rozvržení části projektů týkající se pořízení regionálních potravin, fairtrade/bio potravin a čistících prostředků/toaletního papíru je ve všech třech případech totožné. Je ovšem nutno uvést, že pořízení regionálních potravin a fairtrade/bio potravin vykonává stejná osoba, proto hotel nemůže tyto dvě části projektu vykonávat zároveň.

Projekt začíná návrhem o pořízení nových alternativ ke stávajícím potravinám a produktům. Tento návrh bude proveden a konzultován během jednoho dne. Bude následovat osmidenní období, kdy bude vybírány konkrétní potraviny a produkty. Během těchto 8 dnů bude mít daný zaměstnanec vyhrazeno průměrně 2 hodiny denně na tuto činnost. Po tomto výběru následuje výběr konkrétních dodavatelů. Jak již bylo zmíněno v nákladové analýze, tato činnost bude trvat 20 hodin. Tento čas je rozdělen do 10 dnů, tedy je možno říci, že zaměstnanec bude mít průměrně vyhrazené dvě hodiny na tuto činnost. Následující den rozhodne ředitel hotelu o schválení těchto projektů.

Bude-li projekt schválen bude během dvou následujících dnů probíhat komunikace s dodavateli. Na tuto činnost bude navazovat samotné provedení objednávky vybraného sortimentu. Je odhadováno, že zboží bude dodáno během následujících pěti dní. Během následujících 6 týdnů budou odpovědnými pracovníky sledovány pozitiva a negativa nových alternativ.

Celkový počet dnů tohoto projektu bude činit 70 dnů.

Graf 11 – Ganttův diagram vztahující se k regionálním, fairtrade/bio potravinám a čistícím prostředkům/toaletnímu papíru (vlastní zpracování)

9.7 Riziková analýza

Všechny projekty s sebou přinášejí určitá rizika a tento projekt není výjimkou. Některá rizika mohou jednotlivé části projektu ohrozit do takové míry, že nebudou moci být vůbec realizovány nebo budou muset být ukončeny v průběhu provádění.

Tabulka 11 – Rizika spojená s realizací projektu (vlastní zpracování)

Riziko	Pravděpodobnost výskytu rizika	Míra dopadu rizika
Solární panely		
Nezískání dotace na pořízení solárních panelů	střední	střední
NPÚ zakáže výstavbu v městské památkové zóně	střední	vysoká
Zpoždění projektu	střední	nízká
Nemožnost umístit všechny navrhnuté panely	nízká	vysoká
Koše na tříděný odpad		
Hosté nebudou třidit odpad	střední	střední
Hosté si budou stěžovat na umístění košů v prostorech hotelu	nízká	vysoká
Hotel neschválí umístění košů	střední	střední
Čistící prostředky		
Hotel se rozhodne neměnit stávající produkty	střední	vysoká
Toaletní papír		
Hosté si budou stěžovat na recyklovaný toaletní papír	nízká	vysoká
Hotel se rozhodne neměnit stávající toaletní papír	střední	vysoká
Fairtrade a BIO potraviny		
Kvalita potravin bude v porovnání se stávajícími potravinami horší	nízká	vysoká
Hotel se rozhodne nenakupovat jiné potraviny	nízká	vysoká
Regionální potraviny		
Hotel nenajde vhodného dodavatele	nízká	vysoká
Hotel se rozhodne nenakupovat jiné potraviny	nízká	vysoká

V rámci projektu související se solárními panely může dojít k tomu, že národní památkový ústav zakáže výstavbu solárních panelů, jelikož se hotel nachází v městské památkové zóně. Ovšem je nutno připomenout, že budova, na kterou budou solární panely umístěny se nachází na okraji této zóny a část střechy, na které budou panely umístěny je odkloněná od centra Luhačovic. Je také nutné připomenout, že např. v Brně byla výstavba fotovoltaických panelů povolena na budově Pedagogické Fakulty Masarykovy univerzity, která se nachází také na okraji památkové zóny. K přihlednutí k těmto skutečnostem je tedy možné říci, že

pravděpodobnost výskytu rizika je střední, ale míra dopadu vysoká. V případě, že by hotel získal veškerá povolení včetně zmíněného povolení od národního památkové ústavu, může následně dojít k tomu, že hotel nezíská dotaci na projekt týkající se pořízení solárních panelů. U výzvy vztahující se k fotovoltaickým systémům, která byla již dříve zmíněná, bylo během jednoho měsíce podáno 1232 žádostí s celkovými způsobilými výdaji 5 657 392 667 Kč s celkovou dotací 2 125 158 439 Kč (MPO, 2022b), přičemž alokace může být v následujících měsících překročena. Je tedy možné, že hotel dotaci nedostane, ovšem vzhledem k momentálním vysokým cenám za elektrickou energii by hotel mohl zafinancovat celý projekt z interních zdrojů. Bez dotace by návratnost byla pouze necelé 3 roky. Pokud by hotel nebyl ochoten zafinancovat pořízení solárních panelů 100% ze svých zdrojů, mohl by počkat na vyhlášení další výzvy, to by ovšem znamenalo prodloužení celého projektu a také je možné že, by se zvýšily finanční náklady na projekt. Je tedy možné označit pravděpodobnost výskytu a míru dopadu rizika jako střední. Během této části projektu může dojít ke zpoždění projektu. Zpoždění projektu může být zapříčiněno delším vyřizováním administrativních záležitostí, opožděným dodáním solárních panelů atd. Zpoždění se může objevit, ale samotnou realizaci projektu to vážně ohrozit nemůže, proto je pravděpodobnost výskytu rizika střední a míra dopadu nízká. Při instalaci solárních panelů může dojít k tomu, že nebude možné umístit všech 56 panelů, z důvodu kvality střechy. Pravděpodobnost tohoto rizika je nízká, jelikož budova byla postavená v roce 2010, tedy je možné předpokládat, že střecha bude kvalitativně v pořádku. Míra dopadu rizika je ovšem vysoká, jelikož v administrativní dokumentaci a všech povoleních je uvedeno konkrétní počet panelů.

První riziko vztahující se k části projektu týkající se umístění košů na recyklovaný odpad je neschválení umístění košů v prostorách hotelu. Ačkoliv byl při výběru kladen důraz na samotný design koše, který nebude narušovat prostředí hotelu, může se ředitel rozhodnout, že koše v prostorách hotelu umístěny nebudou. Důvod může být ten, že koše nepůsobí v hotelu esteticky. Míra pravděpodobnosti tohoto rizika je střední, a jelikož by tato část projektu nemohla být vůbec realizována, tak by byla míra dopadu rizika vysoká. V případě, že by pořízení košů bylo schváleno, tak by mohlo dojít k rizikům po umístění košů. Zprvu by mohlo dojít k tomu, že by hosté odpad netřídili, a tedy uskutečněné pořízení košů by se nevyplatilo, nicméně koše by mohly být v prostorech stále umístěny, s tím, že je v budoucnu hosté začnou možná využívat. V horším případě může dojít k tomu, že by si hosté stěžovali na umístění košů a tyto koše by musely být odstraněny. V tomto případě je pravděpodobnost výskytu rizika nízká, ale tím, že by koše byly odstraněny je míra dopadu vysoká.

Při změně čistících prostředků a toaletního papíru ekologicky šetrnějšími produkty, by mohlo dojít k stejnému riziku jako v předchozím případě. Může dojít k tomu, že bude rozhodnuto o nepořízení těchto produktů. U čistících prostředků může být rozhodnutí ovlivněno vysokou cenou ekologicky šetrnějších prostředků a v případě recyklovaného toaletního papíru se může jednat jak o vyšší cenu, tak o pochybnosti o kvalitě toaletního papíru, na kterou by si hosté mohli stěžovat. U obou těchto případů je pravděpodobnost výskytu rizika střední a míra dopadu vysoká. V případě, že by byl nákup toaletního papíru schválen mohlo by dojít ke scénáři, který byl již zmíněn, hosté by si mohli stěžovat např. na kvalitu tohoto papíru. Dle mého názoru by si většinu hotelových hostů nevšimla toho, že papír je vyroben z recyklovaných materiálů, proto je pravděpodobnost rizika nízká a dopad rizika vysoký. Po pořízení ekologicky šetrnějších čistících prostředků by mohlo být zjištěno, že tyto prostředky nejsou efektivní a bude je nutné nahradit stávajícími prostředky, které hotel nyní používá.

Také při nákupu regionálních potravin a fairtrade/bio potravin může dojít k tomu, že se hotel rozhodne nenakupovat tyto potraviny. Důvod nenakupování těchto potravin může být ovlivněn např. cenou komodit. Ovšem v provedeném rozhovoru bylo řečeno, že hotel klade důraz na kvalitu, která je s těmito potravinami spojována a také při porovnání cen vybraných produktů bylo zjištěno, že některé potraviny se pohybují ve stejné cenové hladině, proto je pravděpodobnost rizika nízká, ale míra dopadu rizika vysoká. Po nákupu bio a fairtrade potravin můžou kuchaři zjistit, že kvalita a chuť alternativ není taková jako u potravin stávajících. Je, ale nutno říci, že kvalita je s těmito produkty spojována, proto je opět míra pravděpodobnosti rizika nízká a dopad vysoký. Během výběru dodavatele regionálních potravin je možné, že hotel nenajde vhodného dodavatele, který by splňoval potřeby hotelu Alexandria.

9.8 Zhodnocení dopadů a přínosů projektu

Hlavním cílem projektu je zlepšení environmentálních principů v hotelu Alexandria. Tento projekt je rozdělen do tří hlavních částí. První část se zaměřuje na pořízení solárních panelů, druhá na pořízení košů na tříděný odpad a třetí část zahrnuje nákup regionálních a fairtrade/bio potravin, pořízení ekologicky šetrných čistících prostředků a pořízení recyklovaného toaletního papíru.

Navrhovaná řešení mají za cíl zlepšit environmentální chování hotelu, ovšem jelikož se jedná o podnikatelský subjekt je nutné také přihlížet k finančním nákladům. První část projektu

zabývající se solárními panely, může mít nejvyšší dopad, jak na snížení finančních nákladů, tak na snížení emisí CO₂. Pokud je dodávaná elektřina získávaná z elektráren využívající fosilní paliva je možné pořízením solárních panelů snížit emise až o 13 tun ročně. Vzhledem k rostoucím cenám elektřiny by se hotelu, při získání dotace, mohla navrátit investice přibližně za 2 roky.

Druhá část projektu zaměřená na pořízení košů na tříděný odpad může přinést několik pozitivních důsledků. Prvním z nich může být zvýšení povědomí o důležitosti třídění odpadu mezi hosty hotelu Alexandria, jelikož součástí této části projektu je také informativní leták, který bude umístěn na každém z pokojů hotelu Alexandria. Druhým pozitivním důsledkem je to, že hosté mohou v prostorech hotelu třídit odpad, čímž mohou hotelu Alexandria pomoci snížit množství komunálního odpadu. Zvýšením povědomí se může zvýšit také konkurenceschopnost hotelu, jelikož hosté mohou více preferovat hotel, kterému záleží na životním prostředí.

Při využití regionálních potravin, tedy konkrétně masa, může hotel podpořit regionální farmáře a také může snížit emise, jelikož potraviny budou převáženy v relativně krátké vzdálenosti. V rámci projektu bylo zjištěno, že se maso od regionálních farmářů cenově liší, ovšem je možné nakupovat vybrané maso od konkrétních farmářů přibližně za stejnou cenu jako je momentálně odebíráno od současného dodavatele. Co se týče nákupu bio potravin a potravin s certifikací Fairtrade je nutno připomenout, že tyto plodiny pochází z ekologického zemědělství, a v rámci certifikace Fairtrade je také dbáno na sociální a ekonomické podmínky lidí, kteří tyto potraviny pěstují. Z nákladové analýzy vyplynulo, že by hotel mohl začít nakupovat kávu a čaj, jelikož cena vybraných komodit je nižší než cena současně nakupovaného zboží. Může nakupovat také jiné potraviny ovšem tyto potraviny jsou již dražší než momentálně nakupované zboží.

Své environmentální chování by hotel mohl také zlepšit svým nákupem ekologicky šetrných čistících prostředků či nákupem recyklovaného toaletního papíru. Ovšem v rámci projektu bylo zjištěno, že ačkoliv tyto prostředky mají příznivější dopad na životní prostředí, stále je jejich cena ve většině případů mnohonásobně vyšší než aktuálně nakupované prostředky. Pouze v jednom případě byla cena nižší. I v případě recyklovaného toaletního papíru byla cena toaletního papíru vyšší než cena papíru, za kterou nyní hotel toaletní papír nakupuje.

ZÁVĚR

Tato diplomová práce měla za cíl zlepšit environmentální principy ve vybraném hotelu v České republice. Na základě teoretických východisek a analytické části byl vytvořen projekt, který se zaměřuje na nedostatky hotelu Alexandria v environmentální oblasti. Dle výsledků analytické části je možné říci, že hotel již aplikuje mnoho environmentálních principů oproti většině jiných hotelů, které byly osloveny v rámci dotazníkové šetření. Mezi konkrétní nedostatky, které byly v rámci projektu řešeny patří solární panely, třídění odpadu, regionální potraviny, bio/fairtrade potraviny, ekologicky šetrné čisticí prostředky a recyklovaný toaletní papír.

V rámci projektu byl vytvořen návrh na pořízení solárních panelů, díky kterému je možné snížit emise CO₂ a zároveň snížit finanční náklady hotelu. U pořízení košů je možné, že hoteloví hosté budou namísto košů na směsný odpad využívat tyto koše na tříděný odpad. Také díky ostatním částem návrhu projektu by bylo možné zlepšit konkrétní environmentální principy hotelu. Je tedy možné říci, že cíl práce byl naplněn, ovšem je nutno zmínit, že ke zlepšení environmentálních principů nemusí dojít pouze zlepšením či implementováním „hmotných“ principů.

Projekt i celá práce byla z velké části zaměřená na zlepšení „hmotných“ environmentálních principů, ačkoliv v rámci teoretické části či analytické části byly zmíněny, alespoň minimálně, také principy, které se vztahují např. k šíření informací o environmentálních praktikách, školení a motivaci zaměstnanců v rámci udržitelnosti, k sestavení plánů a cílů související s ekologičtějším chováním nebo přesvědčení zákazníků, aby se podíleli na ochraně životního prostředí. V rámci projektové části vztahující se konkrétně k pořízení košů na tříděný odpad bylo řešeno také následné informování hotelových hostů o možnosti využití těchto košů. Pro oznámení o využití těchto košů bylo v projektu navrženo využití letáku, který by byl umístěn v každém hotelovém pokoji, jehož součástí by byly informace o odpadovém hospodářství hotelu a také výzva k tomu, aby hosté pomohli hotelu třídit odpad. Tuto část je tedy možné označit jako šíření informací o environmentálních praktikách nebo přesvědčení zákazníků, aby se podíleli na ochraně životního prostředí.

Téma udržitelnosti a ekologie je v dnešním světě velmi důležité téma, o kterém by se mělo často diskutovat. V souvislosti s tématem zlepšení environmentálních principů v konkrétních hotelech by mohly být více rozpracovány také další zmíněné principy, které nebyly v této práci příliš řešeny. V rámci dalších projektů by mohly tedy být řešeny

problémy jako např. šíření informací o environmentálních praktikách, kdy by byl navrhnout projekt, který by zahrnoval informování hostů v hotelových prostorech, na webových stránkách, sociálních sítích atd. Pro hotel Alexandria by tato environmentální propagace mohla znamenat konkurenční výhodu na českém trhu, jelikož již momentálně využívá mnoho environmentálních principů a v rámci projektu byly navrženy další principy, které by mohl aplikovat. Ačkoliv hosté, hotelu Alexandria, se vyjadřují k environmentální problematice velice ojedinělé, některé průzkumy říkají, že roste zájem návštěvníků o udržitelnější cestování, což může znamenat, že se v budoucnu bude projevovat také zájem o environmentální praktiky v tomto hotelu. Další projekt by se mohl např. zabývat konkrétním sestavením plánů a cílů v environmentální oblasti. Jak bylo zmíněno v teoretické části, oblast cestovního ruchu má negativní dopad na životní prostředí, proto je nutné, aby za pomoci implementace různých principů byl tento dopad snižován.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Accor, 2020. Accor commits to global elimination of single-use plastics in guest experience by 2022. In: *Accor* [online]. 22 January [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://press.accor.com/h1/accor-commits-to-global-elimination-of-single-use-plastics-in-guest-experience-by-2022-h1/?lang=en>

AGYEIWAH, Elizabeth, McKERCHER, Bob a SUNTIKUL, Wantanee, 2017. Identifying core indicators of sustainable tourism: A path forward? *Tourism Management Perspectives* [online]. October, 24(4), 26-23 [cit. 2022-03-12]. ISSN 2211-9736. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.tmp.2017.07.005>

AHMED, Azam, 2016. Cuba's Surge in Tourism Keeps Food Off Residents' Plates. In: *The New York Times* [online]. 8. December [cit. 2022-01-22]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2016/12/08/world/americas/cuba-fidel-castro-food-tourism.html>

Akademie kvality, 2021. Lidé více preferují tuzemské výrobky. Co vše prozradil výzkum o kvalitě potravin? In: *Akademie kvality* [online]. 21. listopadu [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://www.akademiekvality.cz/clanek/lide-vice-preferuji-tuzemske-vyrobky-co-vse-prozradil-vyzkum-o-kvalite-potravin>

ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel, [2022a]. O nás. *ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel* [online]. [cit. 2022-03-25]. Dostupné z: <https://www.hotelalexandria.cz/o-nas>

ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel, [2022b]. Strípky z historie. *ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel* [online]. [cit. 2022-03-25]. Dostupné z: <https://www.hotelalexandria.cz/24874-stripky-z-historie>

ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel, [2022c]. Fotogalerie. *ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel* [online]. [cit. 2022-03-25]. Dostupné z: <https://www.hotelalexandria.cz/24947-fotogalerie>

ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel, [2022d]. Pokoje. *ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel* [online]. [cit. 2022-03-25]. Dostupné z: <https://www.hotelalexandria.cz/24872-pokoje>

ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel, [2022e]. Kategorie pokojů. *ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel* [online]. [cit. 2022-03-25]. Dostupné z: <https://www.hotelalexandria.cz/24908-kategorie-pokoju>

ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel, [2022f]. Francouzská restaurace – klenot hotelové gastronomie. *ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel* [online]. [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <https://www.hotelalexandria.cz/24889-francouzska-restaurace>

ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel, [2022g]. Klub. *ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel* [online]. [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <https://www.hotelalexandria.cz/nocni-klub>

ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel, [2022h]. Wellness & Fitness. *ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel* [online]. [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <https://www.hotelalexandria.cz/24997-wellness-amp-fitness>

ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel, [2022i]. Týdenní pobyty. *ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel* [online]. [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <https://www.hotelalexandria.cz/pobyty>

ALTSCHULER Wendy, 2019. Changemakers: These Hotels Are Ditching Small Plastic Toiletries And Single-Use Plastics. In: *Forbes* [online]. 25 November [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/wendyaltschuler/2019/11/25/changemakers-these-hotels-are-ditching-small-plastic-toiletries-and-single-use-plastics/?sh=d3e9b0b71ce4>

Ariston, 2021. Tepelná čerpadla: Jak fungují a jaký je jejich pozitivní dopad na životní prostředí? In: *Ariston* [online]. 30. červen [cit. 2022-02-14]. Dostupné z: <https://www.ariston.com/cs-cz/the-comfort-way/zivotni-prostredi/tepelna-cerpadla-jak-funguji-a-jaky-je-jejich-pozitivni-dopad-na-zivotni-prostredi/>

B2B Partner, ©2010-2022. Odpadkový koš na tříděný odpad, 3x50 l, kovový. *B2B Partner* [online]. [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: https://www.b2bpartner.cz/odpadkovy-kos-na-trideny-odpad-3x50-l-kovovy/?gclid=Cj0KCQjwmPSSBhCNARIsAH3cYgZ3Ct_TgUd0RI8LKvexVNWFirB_xgbVzjpSaoZINSoEsmbzSOvkjWgaAqpVEALw_wcB

BC engineering s. r. o., 2019. 3 typy fotovoltaických panelů – jaké jsou jejich výhody?. In: *Bohemia Civil Engineering* [online]. 13. října [cit. 2022-04-04]. Dostupné z: <https://www.bce.cz/3-typy-fotovolatickych-panelu/>

BECKEN, Sussane, 2014. Water equity – Contrasting tourism water use with that of the local community. *Water Resources and Industry* [online]. September, 7-8(2), 9-22 [cit. 2022-01-20]. ISSN 2212-3717. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.wri.2014.09.002>

BERÁNEK, Jaromír et. al., 2013. *Moderní řízení hotelového provozu*. 5., zcela přeprac. vyd. Praha: MAG Consulting. ISBN 978-80-86724-45-4.

Booking.com, 2021 Udržitelnost bez potíží – od záměru k realizaci In: *Booking.com* [online]. 13. červenec [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://partner.booking.com/cs/click-magazine/udr%C5%BEitelnost-bez-pot%C3%AD%C5%BE%C3%AD-%E2%80%93-od-z%C3%A1m%C4%9Bru-k%C2%A0realizaci>

CARTER, Kate a MOIR, Stuart. 2012. Diagrammatic Representations of Sustainability – a Review and Synthesis. In SD Smith (ed.) [online]. *Proceedings 28th Annual ARCOM (Association of Researchers in Construction Management) Conference*. 3-5 September, Edinburgh, 1479-89. [cit. 2022-03-09]. Dostupné z: https://www.pure.ed.ac.uk/ws/portalfiles/portal/6320768/ARCOM_2012_paper.pdf

countrylife, [2022]. Biopotraviny. *countrylife* [online]. [cit. 2022-04-09]. Dostupné z: <https://www.countrylife.cz/biopotraviny>

Crown Linen, 2016. 5 Reasons to Use Environmentally-Friendly Hotel Cleaning Products. In: *Crown Linen* [online]. 17 August [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://crownlinen.net/5-reasons-to-use-environmentally-friendly-hotel-cleaning-products/>

ČESKO. Zákon č. 165/2012 Sb. ze dne 31. ledna 2012 o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online] AION CS 2010-2022 [Cit. 2022-01-13]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-165/zneni-20220101>

ČSÚ, 2021. Česko v číslech. Kapitola: Průmysl, energetika In: *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2022-02-14]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cesko-v-cislech-2021>

ČSÚ, 2022. Hromadná ubytovací zařízení České republiky. In: *Český statistický úřad* [online]. 18. března [cit. 2022-04-04]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/huz/index.jsp>

dobréobaly.cz, ©2014. Toaletní papír Harmony ECO-LOVING 2 vrstvý, 12 ks. *dobréobaly.cz Sving* [online]. [cit. 2022-04-11]. Dostupné z: <https://www.dobreobaly.cz/toaletni-papir-harmony-eco-loving-2-vrstvy-12-ks-x112127#prettyPhoto>

E.ON, [2022]. Jaká je ekonomická návratnost tepelného čerpadla? *E.ON* [online]. [cit. 2022-02-14]. Dostupné z: <https://www.eon.cz/radce/vytapeni-a-ventrání/tepelna-čerpadla/jaka-je-ekonomicka-navratnost-tepelneho-čerpadla/>

eAGRI, ©2009-2022a. Regionální potravina. *eAGRI Zemědělství*. [online]. eAGRI [cit. 2022-03-05]. Dostupné z: <https://eagri.cz/public/web/mze/potravin/znacky-kvality-potravin/regionalni-potravin/>

eAGRI, ©2009-2022b. Loga pro ekologické zemědělství. *eAGRI Zemědělství*. [online]. eAGRI [cit. 2022-03-05]. Dostupné z: <https://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/dokumenty-statistiky-formulare/loga-a-znaceni/>

econea, [2022]. Netoxické úklidové a čisticí prostředky. *econea* [online]. [cit. 2022-04-11]. Dostupné z: <https://www.econea.cz/uklid-a-cistota/>

Ekotechnik, [2018-2020]. VÝHODY SOLÁRNÍ ENERGIE. *Ekotechnik* [online]. [cit. 2022-02-14]. Dostupné z: <https://www.ekotechnik.cz/www/vyhody-solarni-energie/>

Environment, ©1995-2022a. FIRST STEPS INTO SUSTAINABILITY FOR HOTEL OWNERS: KILL YOUR ENERGY BILL In: *European Commission*. [online]. European Commission, Environment [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/environment/emas/takeagreenstep/02-article.html>

Environment, ©1995-2022b, 5 BRILLIANT IDEAS TO IMPRESS THE GUESTS AT YOUR HOTEL. *European Commission*. [online]. [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/environment/emas/takeagreenstep/01-article.html>

EP Energy Trading, a.s., 2018. Jednotky kWp a kWh – co označují a jaký je mezi nimi rozdíl? In: *EP Energy Trading* [online]. 8. listopadu [cit. 2022-04-06]. Dostupné z: <https://www.epet.cz/jednotky-kwp-a-kwh-co-oznacuji-a-jaky-je-mez-nimi-rozdil/>

EPLER WOOD, Megan, 2017. *Sustainable tourism on a finite planet: environmental, business and policy solutions*. London: Routledge, Taylor & Francis Group. ISBN 978-1-138-21761-4.

Evropský parlament, 2018. Biopotraviny a ekozemědělství v EU (infografika). In: *Zpravodajství, Evropský parlament* [online]. 10 dubna. Aktualizace: 30. listopadu 2021 [cit. 2022-03-05]. Dostupné z:

<https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/society/20180404STO00909/biopotravinny-a-ekozezemdelstvi-v-eu-infografika>

Fairtrade Česko a Slovensko, ©2022a. Znamka FAIRTRADE. *Fairtrade Česko a Slovensko* [online]. Fairtrade Česko a Slovensko [cit. 2022-03-05]. Dostupné z: <https://fairtrade.cz/fairtrade/fairtrade-znamka-nove-schema/>

Fairtrade Česko a Slovensko, ©2022b. Fairtradové komodity. *Fairtrade Česko a Slovensko* [online]. Fairtrade Česko a Slovensko [cit. 2022-04-08]. Dostupné z: <https://fairtrade.cz/fairtradove-komodity/>

Fairtrademarket.cz, ©2016-2022. Potraviny a pochutiny. *Fairtrademarket.cz* [online]. [cit. 2022-04-09]. Dostupné z: <https://www.fairtrademarket.cz/potraviny>

Farma Ležák, ©2022. Ceny hovězího masa. *Farma Ležák* [online]. [cit. 2022-04-10]. Dostupné z: <http://farmalezak.cz/?ceny-hoveziho-masa%2C41>

GATES, Bill, 2021. *Jak zabránit klimatické katastrofě: řešení, která máme, a průlom, které potřebujeme*. Brno: Jan Melvil Publishing. ISBN 978-80-7555-138-2.

GAZTA, Kajal, 2018. Environmental Impact of Tourism. *AGU International Journal of Professional Studies & Research* [online]. Jan-Jun, **6**, 7-17 [cit. 2022-01-18]. ISSN 2455-1708. Dostupné z: https://web.archive.org/web/20180409201650id_/http://aguijpsr.com/images/short_pdf/1512624000_Kajal_Gazta_2.pdf

GÖSSLING, Stefan, Jorge E. ARAÑA a J. Teresa AGUIAR-QUINTANA, 2019. Towel reuse in hotels: Importance of normative appeal designs. *Tourism Management*, [online]. February, **70**(21), 273-283 [cit. 2022-02-29]. ISSN 0261-5177. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2018.08.027>

Green Getaways Australia, 2021. Hotel Toiletries. In: *Green Getaways Australia* [online]. July [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://www.greengetaways.com.au/hotel-toiletries/>

Green View, 2018. Green Lodging Trends Report. In: *Green View* [online]. [cit. 2022-01-24]. Dostupné z: <https://greenview.sg/services/green-lodging-trends-report/>

GSTC, ©2021. What is Sustainable Tourism?. *Global Sustainable Tourism Council* [online]. Global Sustainable Tourism Council [cit. 2022-01-16]. Dostupné z: <https://www.gstcouncil.org/what-is-sustainable-tourism/>

HENDL, Jan a REMR Jiří, 2017. *Metody výzkumu a evaluace*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1192-1

Hotelstars.eu Česká republika, ©2022a. SYSTÉM UNIE HOTELSTARS UNION. *Hotelstars.eu* [online]. Hotelstars.eu Česká republika [cit. 2022-03-07]. Dostupné z: <https://www.hotelstars.eu/cs/czech-republic/system/popis/>

Hotelstars.eu Česká republika, ©2022b. KRITÉRIA V HOTELSTARS UNION. *Hotelstars.eu* [online]. Hotelstars.eu Česká republika [cit. 2022-03-07]. Dostupné z: <https://www.hotelstars.eu/cs/czech-republic/kriteria/>

KEZ, ©2009. Značení ekologické produkce. *Kontrola ekologického zemědělství* [online]. KEZ [cit. 2022-03-05]. Dostupné z: <https://www.kez.cz/loga-eu-a-cr>

KOZEL, Roman, MYNÁŘOVÁ Lenka a SVOBODOVÁ Hana, 2011. *Moderní metody a techniky marketingového výzkumu*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-3527-6

KŘÍŽEK, Felix a Josef NEUFUS, 2014. *Moderní hotelový management*. 2. aktualiz. a rozšíř. vyd. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-4835-1.

Lázně Luhačovice, a. s., ©2022a. NEJŠIRŠÍ NABÍDKA UBYTOVÁNÍ V LUHAČOVICÍCH. *Lázně Luhačovice* [online]. [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <https://www.lazneluhacovice.cz/24941-ubytovani>

Lázně Luhačovice, a. s., ©2022b. PŘEDSTAVITELÉ SPOLEČNOSTI LÁZNĚ LUHAČOVICE, A.S. *Lázně Luhačovice* [online]. [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <https://www.lazneluhacovice.cz/25370-kontakty-predstavitele-spolecnosti>

Lázně Luhačovice, a. s., ©2022c. O AKCIOVÉ SPOLEČNOSTI LÁZNĚ LUHAČOVICE. *Lázně Luhačovice* [online]. [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <https://www.lazneluhacovice.cz/25032-o-spolecnosti>

LE, Dung et al., 2019. Tourists' aesthetic assessment of environmental changes, linking conservation planning to sustainable tourism development. *Journal of Sustainable Tourism* [online]. 12 June, 27(10), 1477-1494 [cit. 2022-01-26]. ISSN 1747-7646. DOI: 10.1080/09669582.2019.1632869

LENZEN, Manfred et al., 2018. The carbon footprint of global tourism. *Nature Climate Change* [online]. 7 May, 8(6), 522–528 [cit. 2022-01-18]. ISSN 1758-6798. DOI: <https://doi.org/10.1038/s41558-018-0141-x>

Lighting Solutions, 2018a. Make the Switch to LED's Today. In: *Lighting Solutions* [online]. January [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://lightingsolutions.us.com/make-switch-leds-today/>

Lighting Solutions, 2018b. LED Outdoor Landscaping. In: *Lighting Solutions* [online]. July [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://lightingsolutions.us.com/led-outdoor-landscaping-lighting/>

Lighting Solutions, 2019. Hotel LED Lights: Benefits of LEDs in Hotels. In: *Lighting Solutions* [online]. December [cit. 2022-02-25]. <https://lightingsolutions.us.com/benefits-of-leds-in-hotels/>

Management udržitelného rozvoje: Měření udržitelnosti, 2020. In: *Youtube* [online]. 29. října [cit. 2022-03-12]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=d-vOj8ETt10>. Kanál uživatele Lucie Sara Zavodna

masozluky.cz, ©2022. Maso. *masozluky.cz* [online]. [cit. 2022-04-10]. Dostupné z: <https://shop.masozluky.cz/maso/>

Mastertherm, ©2022. Vaše úspory s tepelným čerpadlem Master Therm. *Mastertherm* [online]. [cit. 2022-02-14]. Dostupné z: <https://mastertherm.cz/tepelne-cerpadlo/uspor/>

Město Luhačovice, ©2022. Odpady. *Město Luhačovice* [online]. [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://www.mesto.luhacovice.eu/25121-odpady>

mikofair.cz, ©2022. Ostatní ingredience. *mikofair.cz* [online]. [cit. 2022-04-09]. Dostupné z: <https://www.mikofair.cz/ostatni-ingredience-puro/>

MMR, ©2022. Základní pojetí konceptu udržitelného rozvoje. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. MMR [cit. 2022-01-12]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/regionalni-rozvoj/informace,-aktuality,-seminare,-pracovni-skupiny/psur/uvodni-informace-o-udrzitelnem-rozvoji/zakladni-pojeti-konceptu-udrzitelneho-rozvoje>

Mosaic House Design Hotel, [2021]. Trvalá Udržitelnost. *Mosaic House Design Hotel* [online]. [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://www.mosaichouse.com/cs/trvala-udrzitelnost/>

MPO, 2022a. Fotovoltaické systémy s/bez akumulace – I. výzva. In: *Ministerstvo průmyslu a obchodu* [online]. 8. března [cit. 2022-04-05]. Dostupné z:

<https://www.mpo.cz/assets/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/2022/3/NPO-Fotovoltaiicke-systemy-s-bez-akumulace--I--vyzva.pdf>

MPO, 2022b. MPO vyhlašuje I. výzvu Fotovoltaické systémy s/bez akumulace z komponenty 2.3 Přechod na čistší zdroje energie z Národního plánu obnovy. In: *Ministerstvo průmyslu a obchodu* [online]. 8. března [cit. 2022-04-14]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/mpo-vyhlasuje-i--vyzvu-fotovoltaiicke-systemy-s-bez-akumulace-z-komponenty-2-3-prechod-na-cistsi-zdroje-energie-z-narodniho-planu-obnovy--266243/>

MŽP, ©2008-2020a. Udržitelný rozvoj. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. MŽP [cit. 2022-01-12]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/udrzitelny_rozvoj

MŽP, ©2008-2020b. Agenda 2030. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. MŽP [cit. 2022-01-15]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/agenda_2030

MŽP, ©2022. Kapitoly. *Strategický rámec Česká republika 2030* [online]. ČR 2030 [cit. 2022-01-15]. Dostupné z: <https://www.cr2030.cz/strategie/kapitoly/>

NAVRÁTIL, Josef et al., 2019. Visitors' preferences of renewable energy options in "green" hotels. *Renewable Energy* [online]. August, **138**, 1065-1077 [cit. 2022-04-01]. ISSN 0960-1481. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.renene.2019.02.043>

NOVÁK, Erik a Jan VČELÁK, 2018. Historické objekty: Energetické úspory v souladu s památkovou ochranou – 2. část. In: *tzbinfo* [online]. 11. prosince [cit. 2022-04-06]. Dostupné z: <https://oze.tzb-info.cz/fotovoltaiika/18370-historicke-objekty-energeticke-uspory-v-souladu-s-pamatkovou-ochranou-2-cast>

Operto, 2021. 7 Original and Easy Ways Hotels Can Reduce Their Environmental Impact. In: *Operto* [online]. 17 June [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://operto.com/ways-hotel-reduce-impact-on-environment/>

PALATKOVÁ, Monika, 2014. *Mezinárodní turismus: analýza pozice turismu ve světové ekonomice, změny mezinárodního turismu v důsledku globálních změn, evropská integrace a mezinárodní turismus*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4862-7.

PATTERSON, Carol, 2016. *Sustainable tourism: business development, operations, and management*. Champaign: Human Kinetics. ISBN 978-1450460033.

Porovnej24, 2020. Tepelná izolace domu: Vyplatí se pěna, vata nebo polystyren? In: *Porovnej24* [online]. 15. září [cit. 2022-02-24]. Dostupné z:

<https://www.porovnej24.cz/clanky/tepelna-izolace-domu-uzitecna-metoda-prilis-drahy-spas>

PURVIS, Ben, Yong MAO a Darren ROBINSON, 2019. Three pillars of sustainability: in search of conceptual origins. *Sustainability Science* [online]. 3 September, 14(3), 687-695 [cit. 2022-01-13]. ISSN 1862-4065. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11625-018-0627-5>

ROSER, Max, 2020. Why did renewables become so cheap so fast? In: *Our World In Data* [online]. 1 December [cit. 2022-02-14]. Dostupné z: <https://ourworldindata.org/cheap-renewables-growth>

RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ, 2011. *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4039-3.

RYSULOVÁ, Martina, Daniela KÁPOSZTÁSOVÁ a Zuzana VRANAYOVÁ, 2015. Grey water system application – water savings and use in the hotel building. In: MARIN, Hernando C., José L. MALDONADO a Rómulo S. FLOREZ. *New Developments in Environmental Science and Geoscience Migration of Travel time in a common-shot gather by Structural Similarity* [online]. 15-17 March, 61-64 [cit. 2022-02-25]. ISSN: 2227-4359. Dostupné z: https://www.researchgate.net/profile/Hernando-Castaneda-Marin/publication/285593685_New_Developments_in_Environmental_Science_and_Geoscience_Migration_of_Travel_time_in_a_common-shot_gather_by_Structural_Similarity/links/5980b5950f7e9b2f4029e4ef/New-Developments-in-Environmental-Science-and-Geoscience-Migration-of-Travel-time-in-a-common-shot-gather-by-Structural-Similarity.pdf#page=61

SAID, Dina M., Kamelia YOUSSEF a Hatem WAHEED, 2017. Energy efficiency opportunities in Hotels. *Renewable Energy and Sustainable Development* [online]. 1-3 October, 3(1), 99-103 [cit. 2022-02-25]. ISSN 2356-8569. Dostupné z: <http://apc.aast.edu/ojs/index.php/RESA/article/viewFile/03.1.099/119>

Samosebou.cz, 2018. OD TŘÍDĚNÍ A SBĚRU PAPÍRU AŽ PO RECYKLACI In: *samosebou.cz* [online]. 4. prosince [cit. 2022-02-29]. Dostupné z: <https://www.samosebou.cz/2018/12/04/od-trideni-sberu-papiru-az-po-recyklaci/>

Samosebou.cz, 2021. INFOGRAFIKA: TŘÍDĚNÍ A RECYKLACE KOVŮ V ČR In: *samosebou.cz* [online]. 12. března [cit. 2022-02-29]. Dostupné z: <https://www.samosebou.cz/2021/03/12/infografika-trideni-a-recyklace-kovu-v-cr/>

SOW, Simona C., 2016. Sustainable Development - What is there to know and why should we care? In: *United Nations System Staff College* [online]. 17 October [cit. 2022-01-15]. Dostupné z: <https://www.unssc.org/news-and-insights/blog/sustainable-development-what-there-know-and-why-should-we-care/>

Statista Research Department, 2022. Number of international tourist arrivals worldwide 1950-2021. In: *Statista* [online]. 4 February [cit. 2022-01-16]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/209334/total-number-of-international-tourist-arrivals/>

STYLES, David, Harald SCHOENBERGER a Jose Luis GALVEZ MARTOS, 2013. Best Environmental Management Practice in the Tourism Sector. EUR 26022 [online]. Publications Office of the European Union [cit. 2022-02-27]. ISSN 1831-9424 DOI: 10.2788/33972

STYLOS, Nikolaos a Chris VASSILIADIS, 2015. Differences in Sustainable Management Between Four- and Five-Star Hotels Regarding the Perceptions of Three-Pillar Sustainability. *Journal of Hospitality Marketing & Management* [online]. 8 April, **24**(8), 791-825 [cit. 2022-02-27]. ISSN 1936-8623. DOI: <https://doi.org/10.1080/19368623.2015.955622>

SUN, Qiong a Zheng LIU, 2020. Impact of tourism activities on water pollution in the West Lake Basin (Hangzhou, China). *Open Geosciences* [online]. 16 November, **12**(1), 1302-1308 [cit. 2022-01-25]. ISSN 2391-5447. DOI: <https://doi.org/10.1515/geo-2020-0119>

Sustainable Hospitality Alliance, ©2021. Climate Action. *Sustainable Hospitality Alliance* [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://sustainablehospitalityalliance.org/our-work/climate-action/>

Sustainable Travel International, ©2020. Carbon Footprint of Tourism. *Sustainable Travel International* [online]. [cit. 2022-01-24]. Dostupné z: <https://sustainabletravel.org/issues/carbon-footprint-tourism/>

Sving, [2022]. toaletní papír 2vr. 200út/12 ks ECO Natural, náv.22m LUCART. *Sving* [online]. [cit. 2022-04-11]. Dostupné z: <https://svingshop.cz/produkt/toaletni-papir-2vr-200ut-12-ks-eco-natural-nav-22m-lucart>

TAHAL, Radek et al., 2017. *Marketingový výzkum: postupy, metody, trendy*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-0206-8

Týden udržitelnosti, ©2022. O projektu. *Evropský týden udržitelného rozvoje* [online] [Cit. 2022-01-13]. Dostupné z: <https://www.tydenudrizitelnosti.cz/o-projektu/>

tzbinfo, ©2001-2022. Tepelná čerpadla. *tzbinfo* [online]. Topinfo s.r.o. [cit. 2022-02-14]. Dostupné z: <https://vytapeni.tzb-info.cz/tepelna-cerpadla>

UN DESA, ©2022. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. *United Nations Department of Economic and Social Affairs Sustainable Development* [online]. United Nations [cit. 2022-01-17]. Dostupné z: <https://sdgs.un.org/2030agenda>

UNIC Praha, Informační centrum OSN. ©2022. Cíle udržitelného rozvoje (SDGs). *United Nations, Informační centrum OSN v Praze* [online] [Cit. 2022-01-15]. Dostupné z: <https://www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/>

United Nations General Assembly, 1987. *Report of the world commission on environment and development: Our common future*. [online]. United Nations General Assembly, Development and International Co-operation: Environment. [cit. 2022-01-12]. Dostupné z: <https://digitallibrary.un.org/record/139811?ln=en>

UNWTO, 2019. TOURISM'S CARBON EMISSIONS MEASURED IN LANDMARK REPORT LAUNCHED AT COP25. In: *The World Tourism Organization (UNWTO)* [online]. 4. February [cit. 2022-01-18]. Dostupné z: <https://www.unwto.org/news/tourisms-carbon-emissions-measured-in-landmark-report-launched-at-cop25>

WRAP, 2020. Courtauld Commitment 2025 Milestone Progress Report. In: *The Waste and Resources Action Programme* [online]. 24 January [cit. 2022-01-26]. Dostupné z: <https://wrap.org.uk/sites/default/files/2020-08/Courtauld-Commitment-2025-Milestone-Progress-Report.pdf>

WRAP, 2021. Food surplus and waste in the UK – key facts. In: *The Waste and Resources Action Programme* [online]. October [cit. 2022-01-26]. Dostupné z: <https://wrap.org.uk/sites/default/files/2021-10/food-%20surplus-and-%20waste-in-the-%20uk-key-facts-oct-21.pdf>

WTTC, ©2021. Economic Impact Reports. *World Travel & Tourism Council* [online]. WTTC [cit. 2022-01-16]. Dostupné z: <https://wttc.org/Research/Economic-Impact>

WURL, Jobst, 2019. Competition for water: consumption of golf courses in the tourist corridor of Los Cabos, BCS, Mexico. *Environmental Earth Sciences* [online]. 2 December,

78(24) [cit. 2022-01-20]. ISSN 1866-6299. Dostupné z:
<https://link.springer.com/article/10.1007/s12665-019-8689-y>

ZÁVODNÁ, Lucie Sára, 2015. *Udržitelný cestovní ruch: principy, certifikace a měření*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-4576-2.

ZELENKA Josef, 2010. *Marketing cestovního ruchu*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského. ISBN 978-80-86723-95-2

ZELENKA, Josef et al. 2013. *Udržitelný cestovní ruch: Management cestovního ruchu v chráněných územích*. Hradec Králové: Gaudeamus. ISBN: 978-80-7435-244-7

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

©	copyright
aj.	a jiné
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
CO ₂	oxid uhličitý
č.	číslo
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	daň z přidané hodnoty
GSTC	Global Sustainable Tourism Council
Kč	Koruna česká
kWh	kilowatthodina
kWp	kilowatt-peak
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MWh	megawatthodina
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
např.	například
OSN	Organizace spojených národů
s.	strana
UN DESA	United Nations Department of Economic and Social Affairs
UNIC	United Nations Information Centre
UNWTO	World Tourism Organization
WTTC	World Travel & Tourism Council

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Pilíře udržitelného rozvoje (Purvis, Mao a Robinson, 2019).....	14
Obrázek 2 – Cíle udržitelného rozvoje (UNIC Praha, Informační centrum OSN, ©2022)	16
Obrázek 3 – Propojení všech dimenzí Agendy 2030 (Sow, 2016).....	16
Obrázek 4 – Emise jednotlivých dopravních prostředků (Sustainable Travel International, ©2020).....	22
Obrázek 5 – Goodie Bag (Green Getaways Australia, 2021).....	33
Obrázek 6 – Grafický znak loga společenství (vlevo) a biozebra (KEZ, ©2009).....	36
Obrázek 7 – Hotel Alexandria (ALEXANDRIA**** Spa & Wellness hotel, [2022c])	44
Obrázek 8 – Koš na recyklovaný odpad (B2B partner, ©2010–2022).....	75

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Poloha hotelů dle krajů (vlastní zpracování)	47
Tabulka 2 – Průměrný počet využívaných ekologických principů dle počtu pokojů (vlastní zpracování).....	53
Tabulka 3 – SWOT analýza zaměřená na environmentální oblast hotelu Alexandria (vlastní zpracování).....	63
Tabulka 4 – Nákladová analýza vztahující se k solárním panelům (vlastní zpracování) ...	79
Tabulka 5 – Úspora energie během 25 let (vlastní zpracování)	80
Tabulka 6 – Nákladová analýza vztahující se ke košům na tříděný odpad (vlastní zpracování)	82
Tabulka 7 – Porovnání vybraných aktuálních nakupovaných potravin s fairtrade a bio potravinami (vlastní zpracování dle Fairtrademarket.cz, ©2016-2022; countrylife [2022]; mikofair.cz, ©2022).....	82
Tabulka 8 – Srovnání vybraného aktuálního masa dodavatele hotelu s regionální alternativou (vlastní zpracování dle masozluky.cz, ©2022; Farma Ležák, ©2022).....	83
Tabulka 9 – Srovnání vybraného aktuálního produktu využívaný hotelem s alternativním řešením (vlastní zpracování dle Econea [2022], Sving [2022], dobréobaly.cz, ©2014).....	84
Tabulka 10 – Nákladová analýza pro zajištění regionálních, fairtrade/bio potravin a čistících prostředků/toaletního papíru (vlastní zpracování)	87
Tabulka 13 – Rizika spojená s realizací projektu (vlastní zpracování)	91

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 – Rozdělení hotelů na základě počtu pokojů (vlastní zpracování)	48
Graf 2 – Poměr hotelů, které třídí/netřídí odpad (vlastní zpracování).....	48
Graf 3 – Jaký odpad hotely třídí (vlastní zpracování)	49
Graf 4 – Environmentální principy, které hotely využívají v prostorech hotelu (vlastní zpracování).....	50
Graf 5 – Environmentální principy, které hotely využívají v hotelových pokojích (vlastní zpracování).....	52
Graf 6 – Byl zaznamenán pokles nákladů v souvislosti s využíváním ekologických opatření? (vlastní zpracování).....	54
Graf 7 – Zaznamenání poklesu nákladů v porovnání dle počtu pokojů (vlastní zpracování)	55
Graf 8 – Jak hotely informují hosty o udržitelných praktikách (vlastní zpracování)	56
Graf 9 – Ganttův diagram vztahující se k solárním panelům (vlastní zpracování)	88
Graf 10 – Ganttův diagram vztahující se ke košům na tříděný odpad (vlastní zpracování)	89
Graf 11 – Ganttův diagram vztahující se k regionálním, fairtrade/bio potravinám a čistícím prostředkům/toaletnímu papíru (vlastní zpracování).....	90

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník

Příloha P II: Městská památková zóna Luhačovice

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Využívání environmentálních principů v hotelu

Dobrý den, já jsem Tomáš Sochor a jsem studentem magisterského studia na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Konkrétně studuji na Fakultě managementu a ekonomiky obor Podnikání ve službách cestovního ruchu.

Tento krátký dotazník je určen pro čtyřhvězdičkové a pětihvězdičkové hotely k zjištění informací o využívání environmentálních principů pro účely zpracování diplomové práce na téma "Projekt zlepšení environmentálních principů ve vybraném hotelu v České republice".

Vyplnění dotazníku Vám zabere maximálně 5 minut.

1. Třídíte odpad?

(Označte pouze jednu možnost)

- Ano
- Ne

2. Pokud jste v předchozí otázce odpověděl/a "Ano", který odpad třídíte?

(Můžete označit více možností)

- Plast
- Papír
- Sklo
- Bio
- Kov
- Jiné:

3. Které z těchto ekologických principů aplikujete v hotelu?

(Označte jednu možnost v každém řádku)

	Ano	Ne
1. Využíváme solární systém.		
2. Využíváme tepelná čerpadla.		
3. Budova je tepelně zaizolována.		
4. Okna jsou tepelně zaizolována.		
5. Využíváme pohybová čidla.		
6. Využíváme systém šedé vody.		
7. Využíváme dešťovou vodu (na splachování, zalévání atd.)		
8. Nakupujeme regionální potraviny.		
9. Nakupujeme bio produkty nebo produkty označené značkou "Fair trade".		
10. Využíváme recyklované materiály.		

4. Aplikujete v hotelu některé jiné ekologické principy, které nebyly zmíněny v předchozí otázce?

(Označte pouze jednu možnost)

- Ne
- Jiné:

5. Které z těchto ekologických principů aplikujete v hotelových pokojích?

(Označte jednu možnost v každém řádku)

	Ano	Ne
1. Nevyužíváme jednorázové lahvičky s kosmetikou.		
2. Nevyužíváme jednorázové materiály (kelímky, brčka aj.)		
3. Využíváme úsporné žárovky.		
4. Využíváme úsporné splachování toalet.		
5. využíváme úsporné sprchové hlavice.		
6. využíváme ekologicky šetrné čisticí prostředky.		
7. Měníme ručníky a povlečení POUZE na vyžádání hosta. *		
8. Využíváme klíče (karty) ke spuštění elektřiny v pokoji.		

* může se jednat také o využití cedule "Výměna ručníků" (ručník pověšený – neměnit, ručník na zemi – vyměnit)

6. Aplikujete v hotelových pokojích některé jiné ekologické principy, které nebyly zmíněny v předchozí otázce?

(Označte pouze jednu možnost)

- Ne
- Jiné:

7. Zaznamenali jste se zavedením výše zmíněných opatření pokles nákladů?

(Označte pouze jednu možnost)

- Ano
- Ne

8. Pokud jste v předchozí otázce odpověděli "Ano", u kterých opatření byl zaznamenán nejvyšší pokles nákladů?

- _____

9. Jakým způsobem informujete hosta o udržitelných praktikách ve Vašem hotelu?

(Můžete označit více možností)

- Využíváme webové stránky hotelu
- Využíváme sociální síť hotelu
- Využíváme v hotelu informační tabule, plakáty atd.
- Jiné:

10. Název hotelu

○ _____

11. Kolik má Váš hotel pokojů?

○ _____

12. Město, Kraj

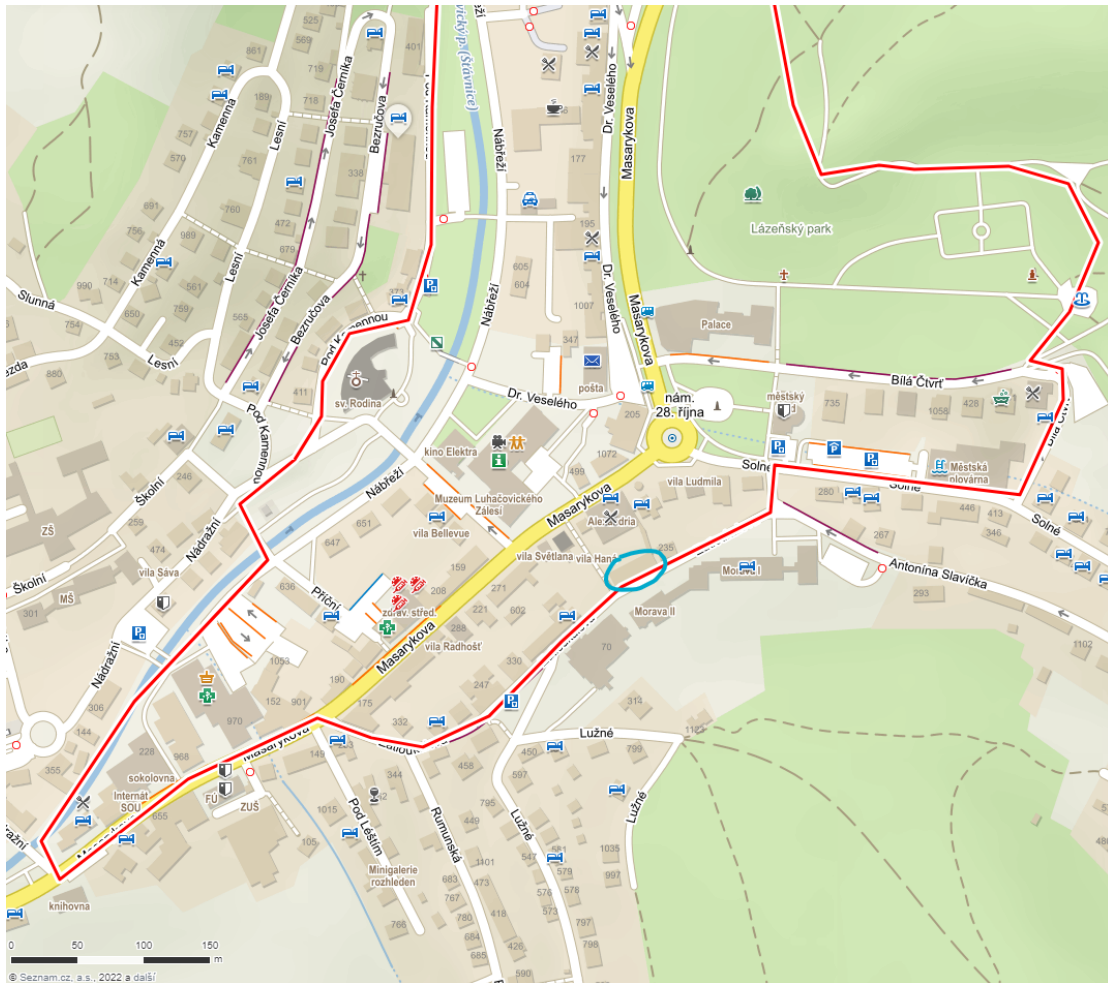
○ _____

13. E-mail *(bude sloužit jako kontakt pro informování Vašeho hotelu o výsledcích dotazníkového šetření spolu s všeobecnými doporučeními, přičemž v rámci výsledků NEBUDE zmíněn žádný z názvů hotelů pro zachování anonymity)*

○ _____

Prostor pro připomínky k dotazníku

PŘÍLOHA P II: MĚSTSKÁ PAMÁTKOVÁ ZÓNA LUHAČOVICE

Pozn. Modře vyznačeno: nová budova hotelu Alexandria